

Επίσημη Εφημερίδα C 15

της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Έκδοση
στην ελληνική γλώσσα

Ανακοινώσεις και Πληροφορίες

54ο έτος
18 Ιανουαρίου 2011

<u>Ανακοίνωση αριθ.</u>	Περιεχόμενα	Σελίδα
I	Ψηφίσματα, συστάσεις και γνωμοδοτήσεις	
	ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ	
	Επιτροπή των Περιφερειών	
	86η σύνοδος ολομέλειας της 5ης και 6ης Οκτωβρίου 2010	
2011/C 15/01	Ψήφισμα με θέμα «Σύνοδος για το κλίμα στο Κανκούν. Συνεισφορά της ΕπΤ στη σύνοδο UNFCCC COP 16, 29 Νοεμβρίου – 10 Δεκεμβρίου 2010»	1
	ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ	
	Επιτροπή των Περιφερειών	
	86η σύνοδος ολομέλειας της 5ης και 6ης Οκτωβρίου 2010	
2011/C 15/02	Διερευνητική γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Ο ρόλος των τοπικών και των περιφερειακών αρχών στη μελλοντική περιβαλλοντική πολιτική»	4
2011/C 15/03	Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Συμβολή της πολιτικής συνοχής στη στρατηγική “Ευρώπη 2020”»	10
2011/C 15/04	Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Μέτρηση της προόδου πέρα από το ΑΕγχΠ»	17

EL

Τιμή:
4 EUR

(Συνέχεια στην επόμενη σελίδα)

<u>Ανακοίνωση αριθ.</u>	Περιεχόμενα (συνέχεια)	Σελίδα
2011/C 15/05	Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Κινητοποίηση των ιδιωτικών και δημόσιων επενδύσεων για την ανάκαμψη και τη μακροπρόθεσμη διαρθρωτική αλλαγή: ανάπτυξη συμπράξεων δημόσιου και ιδιωτικού τομέα»	23
2011/C 15/06	Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Στρατηγική για την περιοχή της Μάγχης και της Βόρειας Θάλασσας»	26
2011/C 15/07	Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Ψηφιακό θεματολόγιο για την Ευρώπη»	34
2011/C 15/08	Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Η αντιμετώπιση της έλλειψης στέγης»	41
2011/C 15/09	Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Εφαρμογή της ευρωπαϊκής πολιτικής γειτονίας και ειδικότερα της πρωτοβουλίας της ανατολικής εταιρικής σχέσης — Εκσυγχρονισμός, μεταρρυθμίσεις και διοικητική ικανότητα των τοπικών και περιφερειακών αρχών της Δημοκρατίας της Μολδαβίας»	46
2011/C 15/10	Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Η τοπική και περιφερειακή αυτοδιοίκηση στη Γεωργία και η ανάπτυξη της συνεργασίας μεταξύ της Γεωργίας και της ΕΕ»	51

I

(Ψηφίσματα, συστάσεις και γνωμοδοτήσεις)

ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

86Η ΣΥΝΟΔΟΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ ΤΗΣ 5ΗΣ ΚΑΙ 6ΗΣ ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2010

Ψήφισμα με θέμα «Σύνοδος για το κλίμα στο Κανκούν. Συνεισφορά της ΕτΠ στη σύνοδο UNFCCC COP 16, 29 Νοεμβρίου – 10 Δεκεμβρίου 2010»

(2011/C 15/01)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ,

Σχετικά με την επείγουσα ανάγκη να σημειώσει η ΕΕ περαιτέρω πρόοδο σχετικά με το παγκόσμιο χρονοδιάγραμμα για την κλιματική αλλαγή

1. υπενθυμίζει τη δέσμευση που ανέλαβε με το ψήφισμά της σχετικά με τη **Σύνοδο κορυφής για την κλιματική αλλαγή στην Κοπεγχάγη**, το οποίο υιοθετήθηκε στη σύνοδο ολομέλειας της ΕτΠ τον Ιούνιο του 2009·

2. επαναλαμβάνει την πλήρη στήριξή της σε μια **διεθνή συμφωνία για την κλιματική αλλαγή** που θα αποσκοπεί στον περιορισμό της υπερθέρμανσης του πλανήτη κάτω από τους 2 βαθμούς Κελσίου έως το 2012·

3. εκφράζει τη λύπη της για το ότι, παρά την **παγκόσμια προβολή του ζητήματος της κλιματικής αλλαγής** και των περιβαλλοντικών ζητημάτων προ της Συνόδου της Κοπεγχάγης, η τελική συμφωνία δεν ικανοποίησε τις υψηλές προσδοκίες πολυάριθμων φορέων καθοριστικής σημασίας για την πολιτική που αφορά την κλιματική αλλαγή ανά την ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των τοπικών και περιφερειακών αρχών·

4. στηρίζει τις προσπάθειες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να συναφθεί μία **διεθνής δεσμευτική συμφωνία για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου** και καλεί την ΕΕ να μιλήσει με ενιαία και αποφασιστική φωνή στη σύνοδο UNFCCC COP 16 του Κανκούν, σύμφωνα με το πνεύμα και το περιεχόμενο της Συνθήκης της Λισσαβώνας, αναλαμβάνοντας ηγετικό ρόλο στις διεθνείς διαπραγματεύσεις για την κλιματική αλλαγή·

5. αναγνωρίζει πως οι στόχοι της ΕΕ για την κλιματική αλλαγή δεν μπορούν να επιτευχθούν παρά μόνον **μέσω δίκαιης κατανομής των μελλοντικών μειώσεων των εκπομπών** στο σύνολο της διεθνούς κοινότητας, με τη δέουσα συνεκτίμηση των διαφορετικών

ικανοτήτων και θέσεων εκκίνησης των χωρών και των περιφερειών, καθώς και μέσω οικουμενικής συναίνεσης για αποφασιστικές δράσεις, σε συνδυασμό με κοινές βασικές προδιαγραφές για τακτικές μετρήσεις, ανακοινώσεις και επαληθεύσεις (MRV)·

6. αναγνωρίζει την ανάγκη περαιτέρω προόδου εντός της ΕΕ όσον αφορά την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής, τη συνέχιση της **φιλόδοξης στοχοθέτησης** και την αναγνώριση και προώθηση της επιτυχημένης εφαρμογής τους, ιδίως σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο· καλεί το Συμβούλιο και την Επιτροπή να προσαρμόσουν και να ενισχύσουν τη στρατηγική τους για την πολιτική της ΕΕ για το κλίμα σε περίπτωση που δεν προκύψει διεθνής Συνθήκη για την κλιματική αλλαγή·

7. προσδοκά συγκεκριμένα μία **συμφωνία ως προς την απαραίτητη αρχιτεκτονική** για ζητήματα όπως η προσαρμογή, η άμβλυση των επιπτώσεων, η χρηματοδότηση, ο περιορισμός των εκπομπών από την αποψίλωση των δασών, ο περιορισμός των διεθνών εναέριων και θαλάσσιων μεταφορών, η θέσπιση νέων μηχανισμών εμπορίας ρύπων άνθρακα, καθώς και η στήριξη των αναπτυσσόμενων και των λιγότερο ανεπτυγμένων χωρών που πλήττονται περισσότερο·

Σχετικά με τον καθοριστικό ρόλο των τοπικών και περιφερειακών αρχών

8. επαναλαμβάνει τη σταθερή προσηλωσή της στους **στόχους 20-20-20 της ΕΕ** και καλεί όλα τα υπο-εθνικά επίπεδα διακυβέρνησης στον κόσμο να επενδύσουν στον αγώνα κατά της κλιματικής αλλαγής, να ευαισθητοποιήσουν την κοινή γνώμη, να κινητοποιήσουν τις δημόσιες πηγές πολιτικής στήριξης, επιχειρηματικών επενδύσεων και χρηματοδότησης και να παροτρύνουν τους παραγωγούς και τους καταναλωτές να αλλάξουν τη συμπεριφορά τους προκειμένου να επιτευχθεί η μεγαλύτερη αποδοτικότητα των πόρων και να υπάρξει μία πιο φιλική προς το κλίμα οικονομία·

9. τονίζει πως ένα «**Εδαφικό σύμφωνο** των περιφερειακών και τοπικών αρχών για τη στρατηγική Ευρώπη 2020», όπως προτείνεται από την ΕΤΠ, θα μπορούσε να αποτελέσει σημαντικό όπλο στη μάχη κατά της κλιματικής αλλαγής, καθώς οι στόχοι μιας «Αποδοτικής ως προς τους πόρους Ευρώπης» δεν μπορούν να επιτευχθούν αποτελεσματικά παρά μόνον μέσω στενής συνεργασίας μεταξύ των ευρωπαϊκών, εθνικών, περιφερειακών και τοπικών επιπέδων διακυβέρνησης βάσει της αρχής της επικουρικότητας·

10. δηλώνει πρόθυμη να προβεί στην αύξηση του **στόχου στο 30 %**, εφόσον πληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις·

11. επισημαίνει πως η Επιτροπή έχει αναλύσει τη δυνατότητα περιορισμού των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά **περισσότερο από 20 %**. Η ΕΤΠ εκφράζει τη λύπη της για το γεγονός ότι, βάσει αυτής της ανάλυσης, η Επιτροπή κρίνει ότι οι σημερινές συνθήκες δεν επιτρέπουν μονομερή αύξηση του στόχου μείωσης της ΕΕ σε 30 % και ότι δεν λαμβάνει, επί του παρόντος, περαιτέρω πρωτοβουλίες πολιτικής·

12. τονίζει τις προσπάθειες των δήμων και των περιφερειών ανά την Ευρώπη που έχουν υιοθετήσει τοπικές ή περιφερειακές στρατηγικές για το κλίμα και την ενέργεια με συγκεκριμένους στόχους άμβλυνσης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής προσυπογράφοντας το **Σύμφωνο των Δημάρχων**, το οποίο φιλοδοξεί να περιορίσει τις εκπομπές CO₂ κατά τουλάχιστον 20 % έως το 2020·

13. καλεί το Συμβούλιο και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να **συμπεριλάβουν την ΕΤΠ στη διαδικασία** που οδηγεί στο σύνοδο UNFCCC COP 16 στο Κανκούν, προκειμένου να διασφαλισθεί η πλήρης και δέουσα αναγνώριση του ρόλου των τοπικών και περιφερειακών αρχών στην εφαρμογή πολιτικών άμβλυνσης και προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή·

Σχετικά με τη διατομεακή ενσωμάτωση των προβληματισμών για την κλιματική αλλαγή και της οικονομίας χαμηλών εκπομπών άνθρακα

14. κρίνει ότι η προσαρμογή και ο μετριασμός του φαινομένου πρέπει να **ενσωματωθούν** σε όλες τις πολιτικές της ΕΕ ως σαφής στόχος, συμπεριλαμβανομένων της γεωργικής πολιτικής και της πολιτικής αγροτικής ανάπτυξης, των πολιτικών για την αποφυγή της αποψίλωσης των δασών, του τομέα των μεταφορών, της βιοποικιλότητας και της διαχείρισης των υδάτινων πόρων και των λυμάτων, καθώς και της χρηματοδότησης προγραμμάτων σε τομείς όπως η πολιτική συνοχής, η βιομηχανική και η γεωργική πολιτική και η πολιτική αναπτυξιακής συνεργασίας της ΕΕ·

15. καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να καταρτίσει ολοκληρωμένη **δέσμη μέτρων για τις μεταφορές και την κλιματική αλλαγή**, ενώ υπενθυμίζει πως η συμπερίληψη των εναέριων και θαλάσσιων μεταφορών σε ένα συνολικό σύστημα εμπορίας εκπομπών θα αποτελέσει σημαντικό βήμα για τη μείωση των εκπομπών άνθρακα· εκτιμά δε ότι στη δέσμη αυτή πρέπει να ληφθεί υπόψη η ιδιαίτερη κατάσταση των νησιών και των εξόχως απόκεντρων περιοχών που εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από τις εναέριες και θαλάσσιες μεταφορές, και να αναζητηθεί μια ισορροπία μεταξύ της μείωσης των εκπομπών CO₂ και των τεράστιων δαπανών που συνεπάγεται η υιοθέτηση των μέτρων καταπολέμησης της κλιματικής αλλαγής στις περιοχές αυτές·

16. φρονεί ότι η ΕΕ πρέπει να ξεκινήσει ειδικά προγράμματα για τη στήριξη της στροφής σε μία **οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα**, βάσει της στρατηγικής ΕΕ 2020 για διατηρήσιμη ανάπτυξη («Νέα Πράσινη Συμφωνία»), προκειμένου να καταστεί η πιο φιλική προς το κλίμα περιοχή του κόσμου·

17. θεωρεί ότι η ενεργειακή πολιτική της ΕΕ πρέπει να παρέχει αποφασιστική ώθηση στην **καινοτομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα και την ενεργειακή αποδοτικότητα**, διασφαλίζοντας πως η καινοτομία, η ενεργειακή αποδοτικότητα και η έγκαιρη ανά-

πτυξη νέων τεχνολογιών θα εδραιώνει τον ηγετικό ρόλο των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων σε κείνους τομείς της πράσινης οικονομίας·

18. υπενθυμίζει πως θα χρειασθούν **μαζικές επενδύσεις** σε τομείς όπως η βιομηχανία, οι μεταφορές και η κατασκευή κατοικιών, δημοσίων και εμπορικών κτιρίων, προκειμένου να επιτευχθεί εξοικονόμηση ενέργειας σύμφωνα με τους στόχους 20-20-20 της ΕΕ·

19. θεωρεί ότι ο φόρος διοξειδίου του άνθρακα ή μία μορφή άμεσης φορολόγησης των εκπομπών μπορεί να αποτελέσει χρήσιμο εργαλείο για τη δημιουργία κινήτρων με στόχο τη μειωμένη και καθαρότερη χρήση ενέργειας, καθώς και για την εξασφάλιση των απαραίτητων οικονομικών πόρων με στόχο την εφαρμογή των αλλαγών που απαιτούνται για την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής·

20. αυτό συνεπάγεται τη δημιουργία **νέων μέσων** με τη μορφή γραμμών προτεραιότητας στα Διαρθρωτικά Ταμεία ή ως ξεχωριστό Ταμείο Ενεργειακών Επενδύσεων·

21. είναι πεπεισμένη πως η στροφή στην οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα πρέπει να λάβει χώρα κατά τρόπο **κοινωνικά υπεύθυνο και οικονομικά βιώσιμο**, μέσω της διατήρησης και, εφόσον αυτό είναι αναγκαίο, της προσαρμογής των υπαρχουσών θέσεων εργασίας, παράλληλα με τις νέες «πράσινες» θέσεις εργασίας που αναμένεται να δημιουργηθούν·

22. συνιστά **στρατηγικές συμπράξεις δημοσίου-ιδιωτικού τομέα**, όπως π.χ. συμμαχίες μεταξύ μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων και τοπικών και περιφερειακών αρχών για την περαιτέρω ανάπτυξη και εφαρμογή τεχνολογιών χαμηλών εκπομπών άνθρακα και καλεί τις περιφέρειες και τους δήμους να συμβάλουν στη σύναψη τοπικών συμφωνιών ανάληψης δράσεων για το κλίμα μεταξύ εταιρών του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα με τον καθορισμό συγκεκριμένων μέτρων για το κλίμα προς επίτευξη του στόχου 20-20-20·

Διαμόρφωση ηγετικής θέσης της ΕΕ παγκοσμίως όσον αφορά το κλίμα: πολυεπίπεδη διακυβέρνηση και δημοσιονομική ενδυνάμωση των ΟΤΑ

23. υπογραμμίζει ότι η αποτελεσματική δράση της ΕΕ κατά της κλιματικής αλλαγής απαιτεί τον **συντονισμό των προσπαθειών** μεταξύ τοπικού, περιφερειακού, εθνικού, ευρωπαϊκού και παγκοσμίου επιπέδου διακυβέρνησης·

24. τονίζει τη σημασία του ρόλου των τοπικών και περιφερειακών αρχών στην καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής. Σε αυτό το πλαίσιο και σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, υπογραμμίζεται η ανάγκη να ληφθούν υπόψη αυτά τα επίπεδα διακυβέρνησης, καθώς μεταξύ των αρμοδιοτήτων τους η ανάπτυξη σχεδίων μετριασμού, προσαρμογής και άλλων δραστηριοτήτων σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο έχουν εξαιρετική σημασία για την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής·

25. σημειώνει ότι, καθώς οι **αστικές ζώνες** παράγουν το 75 % των εκπομπών άνθρακα, οι δήμοι βρίσκονται στην εμπροσθοφυλακή του αγώνα κατά της κλιματικής αλλαγής. Επισημαίνει δε πως η αποτυχία συμφωνίας για δεσμευτικούς στόχους όσον αφορά τη μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου στην Κοπεγχάγη θέτει τις τοπικές και περιφερειακές αρχές ενώπιον μιας ιδιαίτερα σημαντικής ευθύνης, που αφορά την αποφασιστική και επείγουσα δράση τους στο μέτωπο της προσαρμογής και άμβλυνσης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής. Το **Σύμφωνο των Δημάρχων** αποτελεί σημαντικό βήμα προς τη σωστή κατεύθυνση·

26. τονίζει ότι το όραμα της ΕΕ για **συνέργεια μεταξύ της πράσινης οικονομίας και των πολιτικών για την κλιματική αλλαγή** μπορεί να εμπνεύσει τον υπόλοιπο κόσμο, εφόσον η δυναμική των τοπικών και περιφερειακών αρχών αναγνωριστεί πλήρως και ενισχυθεί·

27. επισημαίνει ότι το όραμα αυτό πρέπει να περιλαμβάνει μία **ολοκληρωμένη, καινοτόμο σειρά μέτρων** για τις μεταφορές, τις κατασκευές και την παραγωγή ενέργειας, που θα αποτελεί νέα βιομηχανική επανάσταση με τη συμμετοχή των μεμονωμένων νοικοκυριών στην παραγωγή ενέργειας·

28. καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το Συμβούλιο να εξασφαλίσουν έναν **διαρκή και αξιόπιστο ηγετικό ρόλο της ΕΕ** στην παγκόσμια διαδικασία πολιτικής για την κλιματική αλλαγή αναπτύσσοντας και ενισχύοντας τις τοπικές, υπο-εθνικές, εθνικές ή περιφερειακές δεξιότητες, ικανότητες και θεσμούς, ενώ προτρέπει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να προωθήσει αυτήν την προσέγγιση στις σχέσεις της με τους διεθνείς εταίρους της·

29. πιστεύει ακράδαντα στη δυνατότητα των ευρωπαϊκών τοπικών και περιφερειακών αρχών να συμβάλουν στον ηγετικό ρόλο της ΕΕ παγκοσμίως αποτελώντας παράδειγμα προς μίμηση. Προς τούτο προτίθεται να ενεργήσει στο πλαίσιο του νέου **Μνημονίου κατανόησης με τη Διάσκεψη των Δημάρχων των ΗΠΑ**, προκειμένου να διασφαλίσει ότι οι ευρωπαϊκοί και αμερικανικοί δήμοι θα επιτύχουν απτά αποτελέσματα όσον αφορά την προσαρμογή και άμβλυνση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής·

30. συνιστά τη διοργάνωση **εκπαιδευτικών σεμιναρίων** για τους ΟΤΑ σχετικά με την κατά τόπους αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, καθώς και τη διενέργεια **εκστρατειών ευαισθητοποίησης** των πολιτών για την κλιματική αλλαγή·

31. συνιστά θερμά να δοθεί ειδική έμφαση στην ενσωμάτωση της κλιματικής αλλαγής στον **προϋπολογισμό όλων των επιπέδων διακυβέρνησης**· προς τούτο δε:

α) επαναλαμβάνει ότι οι τοπικές και περιφερειακές αρχές πρέπει να εφοδιασθούν το συντομότερο δυνατό με **κατάλληλα ευρωπαϊκά μέσα** στήριξης των τοπικών και περιφερειακών αρχών στην αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής. Πρέπει να προσρμοσθούν τα εθνικά πλαίσια προϋποθέσεων χρηματοδότησης και επιχορηγήσεων και να διευκολυνθεί η πρόσβαση σε δάνεια της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων·

β) σημειώνει ότι η πρόσφατη χρηματοπιστωτική κρίση επιβαρύνει περαιτέρω τους δημοτικούς προϋπολογισμούς. Υπογραμμίζει κατά συνέπεια τη χρησιμότητα καλά σχεδιασμένων **επιδοτήσεων και κινήτρων** για τις τοπικές και περιφερειακές αρχές όσον αφορά την προώθηση της ενεργειακής αποδοτικότητας, βιώσιμων ενεργειακών πολιτικών και προγραμμάτων ανανεώσιμης ενέργειας· ζητά δε την ενίσχυση του **προγράμματος Ευφυής ενέργεια για την Ευρώπη** και την προσαρμογή του προκειμένου να ανταποκρίνεται καλύτερα στις εξελισσόμενες ανάγκες των τοπικών και περιφερειακών αρχών·

γ) συνιστά, κατά την επόμενη **αναθεώρηση του προϋπολογισμού της ΕΕ**, οι προκλήσεις της κλιματικής αλλαγής να καταστούν **εγκάρσια προτεραιότητα** εντός των υπαρχόντων προγραμμάτων χρηματοδότησης όπως τα Διαρθρωτικά Ταμεία, η ΚΓΠ και

τα προγράμματα-πλαίσια για την Έρευνα και την τεχνολογική ανάπτυξη·

δ) προτείνει τη διάθεση σημαντικού μέρους των **εσόδων** του ευρωπαϊκού συστήματος εμπορίας εκπομπών στις τοπικές και περιφερειακές αρχές για την εφαρμογή μέτρων προσαρμογής και άμβλυνσης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής σε τοπικό επίπεδο. Προτείνει δε τη στήριξη προγραμμάτων αναπτυσσόμενων χωρών με **πόρους** της διεθνούς αγοράς εκπομπών άνθρακα·

ε) υπενθυμίζει τον σημαντικό ρόλο των **Διαρθρωτικών Ταμείων της ΕΕ** στον περιορισμό των ανισοτήτων και τη δυνατότητα όλων των περιφερειών να επωφεληθούν από το τρίπτυχο έρευνας, καινοτομίας και έξυπνων επενδύσεων για τη διόρθωση διαρθρωτικών ανεπαρκειών·

Σχετικά με την έκκληση των τοπικών και περιφερειακών αρχών για παγκόσμια συναίνεση και σύμπραξη όσον αφορά την ατζέντα της κλιματικής αλλαγής

32. ζητά την προώθηση και την ανάπτυξη **δραστηριοτήτων σύμπραξης** των κρατών μελών της ΕΕ με τοπικές και περιφερειακές αρχές αναπτυσσόμενων και αναδυόμενων χωρών. Προς τούτο, καλεί τις ευρωπαϊκές τοπικές και περιφερειακές αρχές να αξιοποιήσουν το κεκτημένο της **αποκεντρωμένης συνεργασίας** και να το επεκτείνουν προκειμένου να συνεργασθούν με υπο-εθνικές αρχές στον αναπτυσσόμενο κόσμο για την ευαισθητοποίηση, την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών, τη μεταφορά τεχνολογίας και τη διασφάλιση της αποτελεσματικής επένδυσης των πόρων για τους οποίους υπήρξε δέσμευση στην Κοπεγχάγη·

33. φρονεί ότι απαιτείται **μεγαλύτερη σύγκλιση**, τόσο σε διεθνές όσο και σε εθνικό επίπεδο, των προσπαθειών που καταβάλλονται για την αντιμετώπιση των θεμάτων της κλιματικής αλλαγής και της απώλειας βιοποικιλότητας, με αμοιβαία υποστηρικτικό τρόπο και αρτιότερη αξιοποίηση των ευκαιριών που παρέχουν οι εν εξελίξει παγκόσμιες διαδικασίες στο πλαίσιο των διεθνών Συμβάσεων·

34. καλεί την ΕΕ να στηρίξει την ενίσχυση των προσεγγίσεων που βασίζονται στο οικοσύστημα εντός των **χρηματοδοτικών μηχανισμών της UNFCCC**, συμπεριλαμβανομένου του προγράμματος του ΟΗΕ για τη μείωση των εκπομπών από την αποψίλωση και την υποβάθμιση των δασών (REDD/REDD+), προκειμένου το πρόγραμμα αυτό να επεκταθεί ώστε να μην καλύπτει μόνο τα **δάση**, αλλά και άλλα οικοσυστήματα όπως οι **υδρότοποι**·

35. υπενθυμίζει τη δέσμευσή της να συναφθεί **διεθνής δεσμευτική συμφωνία** και επιμένει ότι οι εθνικές κυβερνήσεις δε θα επιτύχουν τους στόχους τους παρά μόνο με την **ενεργό συμμετοχή των τοπικών και περιφερειακών αρχών**·

36. εξουσιοδοτεί την Πρόεδρό της να **υποβάλλει το παρόν ψήφισμα** στον Πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, τη Βελγική Προεδρία της ΕΕ, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, καθώς και την UNFCCC.

Βρυξέλλες, 6 Οκτωβρίου 2010.

Η Πρόεδρος
της Επιτροπής των Περιφερειών
Mercedes BRESSO

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

86Η ΣΥΝΟΔΟΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ ΤΗΣ 5ΗΣ ΚΑΙ 6ΗΣ ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2010

Διερευνητική γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Ο ρόλος των τοπικών και των περιφερειακών αρχών στη μελλοντική περιβαλλοντική πολιτική»

(2011/C 15/02)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

- πιστεύει ότι οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές θα πρέπει να διαδραματίζουν σημαντικότερο ρόλο στη χάραξη της περιβαλλοντικής πολιτικής της ΕΕ, επειδή η συμμετοχή τους αποτελεί εγγύηση αρτιότερης εφαρμογής και εμπέδωσης. Οι καινοτόμες μέθοδοι πολυεπίπεδης διακυβέρνησης, καθώς και η αξιοποίηση υφιστάμενων δικτύων και μηχανισμών, θα επιτρέψουν στις τοπικές και στις περιφερειακές αρχές να αναλαμβάνουν σχετικές πρωτοβουλίες. Το Σύμφωνο των Δημάρχων θα μπορούσε να ληφθεί υπόψη ως παράδειγμα σε αυτό το πλαίσιο και η προσέγγισή του θα μπορούσε να επεκταθεί και σε άλλους βασικούς τομείς της περιβαλλοντικής πολιτικής της ΕΕ·
- καλεί τη μεν Ευρωπαϊκή Επιτροπή να διερευνήσει τη δυνατότητα συνδιοργάνωσης ενός ετήσιου φόρουμ για την εξέταση τοπικών και περιφερειακών προβλημάτων και λύσεων κατά την εφαρμογή της περιβαλλοντικής νομοθεσίας της ΕΕ, το δε Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο να εξασφαλίσει τη συμμετοχή της ΕτΠ στις συζητήσεις του με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την εφαρμογή της ευρωπαϊκής περιβαλλοντικής νομοθεσίας·
- καλεί τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν την τήρηση της εσωτερικής κατανομής των αρμοδιοτήτων και την εφαρμογή ορθών διαδικασιών διαβούλευσης, όπως η σύσταση «ομάδων υποθέσεων» ή «ομάδων εφαρμογής» με εμπειρογνώμονες από την εθνική δημόσια διοίκηση, τις περιφέρειες και τις ενώσεις των τοπικών αρχών, οι οποίοι θα συνεργάζονται σε όλα τα στάδια του κύκλου πολιτικής·
- τάσσεται υπέρ της δημιουργίας ενός γενικού και δεσμευτικού πλαισίου για τις περιβαλλοντικές επιθεωρήσεις. Οι λεπτομέρειες όσον αφορά τη μορφή και το περιεχόμενο των επιθεωρήσεων θα πρέπει να ρυθμίζονται στο εθνικό επίπεδο και να αναπτύσσονται στο τοπικό και το περιφερειακό, με βάση γενικές αρχές που θα καθορίζονται από την ΕΕ και από τα χαμηλότερα επίπεδα διακυβέρνησης·
- τονίζει ότι ένα 7ο πρόγραμμα δράσης για το περιβάλλον θα αποτελέσει κύριο πυλώνα της στρατηγικής «ΕΕ 2020» και ότι πρέπει να προσδιοριστούν οι συνέπειές του όσον αφορά την περιβαλλοντική πολιτική. Το πρόγραμμα αυτό θα πρέπει να θέσει σαφείς στόχους και χρονοδιαγράμματα και να συνεχίσει να περιλαμβάνει μια κοινή θεματική στρατηγική για την προστασία του εδάφους, καθώς και τον στόχο της υιοθέτησης μιας οδγίας-πλαίσιο για το έδαφος.

Εισηγήτρια:	η κ. Paula Baker (UK/ALDE), μέλος του συμβουλίου του Basingstoke και Deane
Έγγραφο αναφοράς:	Αίτηση της ισπανικής Προεδρίας

I. ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

A. Γενικές παρατηρήσεις

1. εκφράζει την ικανοποίησή της για τη συμμετοχή της στη δράση «Καλύτερα μέσα για την περιβαλλοντική πολιτική» και στις εργασίες για το 7ο πρόγραμμα δράσης για το περιβάλλον, δεδομένου ότι οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές έχουν καθοριστικό ρόλο στην εφαρμογή της περιβαλλοντικής πολιτικής και στην επίτευξη απτών αποτελεσμάτων·

2. χαιρετίζει την εξαιρετική συνεισφορά πολλών τοπικών και περιφερειακών αρχών στον τομέα του περιβάλλοντος και επιθυμεί να τις ενθαρρύνει περαιτέρω·

3. αναγνωρίζει ότι η αποτελεσματική εφαρμογή αποτελεί πρόβλημα. Το 2008 το 23,5 % (481) όλων των παραβάσεων της κοινοτικής νομοθεσίας αφορούσε το περιβάλλον ⁽¹⁾, γεγονός που υποδεικνύει τη συνεχιζόμενη επιβάρυνση του περιβάλλοντος και τη στρέβλωση του ανταγωνισμού·

4. στοχεύει με την παρούσα γνωμοδότηση να αναδείξει τρόπους αύξησης της αποτελεσματικότητας της περιβαλλοντικής προστασίας σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης και σε όλα τα στάδια χάραξης πολιτικής·

B. Προώθηση του συντονισμού και της διακυβέρνησης

5. υποστηρίζει ότι οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές θα πρέπει να διαδραματίζουν σημαντικότερο ρόλο στη χάραξη της περιβαλλοντικής πολιτικής της ΕΕ. Η συμμετοχή τους αποτελεί εγγύηση για την αρτιότερη εφαρμογή και εμπέδωση της εν λόγω πολιτικής. Η προσέγγιση της ΕτΠ για την πολυεπίπεδη διακυβέρνηση θα πρέπει να εφαρμόζεται στην περιβαλλοντική πολιτική της ΕΕ, η δε πιλοτική δράση για τις τριμερείς συμβάσεις μεταξύ του ευρωπαϊκού, του εθνικού και του περιφερειακού/τοπικού επιπέδου θα πρέπει να επεκταθεί ⁽²⁾. Με τον τρόπο αυτόν, τα διάφορα επίπεδα διακυβέρνησης θα έχουν πραγματικά κοινή ευθύνη για την επίτευξη των συμφωνηθέντων αποτελεσμάτων·

6. πιστεύει ότι οι καινοτόμες μέθοδοι πολυεπίπεδης διακυβέρνησης, καθώς και η αξιοποίηση υφιστάμενων δικτύων και μηχανισμών, θα επιτρέψουν στις τοπικές και στις περιφερειακές αρχές να αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες αντί να επαφίενται απλώς στην εφαρμογή της κοινοτικής νομοθεσίας από τα κράτη μέλη. Υπάρχουν πολλά παραδείγματα ευρωπαϊκών περιφερειών και δήμων, όπου αναπτύχθηκαν φιλόδοξες δράσεις σε τοπικό επίπεδο για την κάλυψη της αδράνειας των αντίστοιχων εθνικών κρατών, όπως η Τοπική Ατζέντα 21, η οποία προήλθε από τη Σύνοδο Κορυφής για τη Γη του 1992. Το Σύμφωνο των Δημάρχων θα μπορούσε να ληφθεί υπόψη ως παράδειγμα σε αυτό το πλαίσιο·

7. καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να εξετάσει εάν η προσέγγιση αυτή θα μπορούσε να επεκταθεί σε άλλους βασικούς τομείς περιβαλλοντικής πολιτικής της ΕΕ, όπως η βιοποικιλότητα, η διαχείριση των αποβλήτων και των υδάτων, η ηχορύπανση, η ατμοσφαιρική ρύπανση και η χρήση της γης, μέσω μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης με διατομεακό συντονισμό·

8. εκφράζει τη δυσaréσκειά της για το γεγονός ότι, ενώ οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές έχουν σαφή καθήκοντα στον τομέα της περιβαλλοντικής προστασίας, η περιβαλλοντική νομοθεσία της ΕΕ απευθύνεται στα κράτη μέλη, απαιτεί τον ορισμό μόνο μίας «αρμόδιας αρχής» (σπάνια περισσότερων αρχών) και κάνει αναφορά στη δυνατότητα συνεργασίας μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις ⁽³⁾·

9. εκφράζει τη δυσaréσκειά της για την απόδοση περιορισμένης σημασίας σε δράσεις στήριξης της χρηστής διακυβέρνησης σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, στο πλαίσιο των σχεδίων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη βελτίωση της εφαρμογής της περιβαλλοντικής νομοθεσίας της ΕΕ ⁽⁴⁾·

10. υπογραμμίζει ότι το άρθρο 11 της Συνθήκης της Λισσαβώνας επιβάλλει τη διεξαγωγή εντατικότερου διαλόγου και διαβούλευσης με τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα. Σύμφωνα με τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές, η νέα αυτή διάταξη προσφέρει δυνατότητες για την ανάπτυξη του ρόλου τους στη διαδικασία χάραξης πολιτικής της ΕΕ. Επιπλέον, η αρχή της επικουρικότητας επεκτείνεται στο τοπικό και το περιφερειακό επίπεδο, ενώ το άρθρο 5 του Πρωτοκόλλου για την επικουρικότητα ορίζει ότι τα σχέδια νομοθετικών πράξεων πρέπει να περιέχουν εκτίμηση των δημοσιονομικών επιπτώσεων της πρότασης και των συνεπειών της ως προς τις ρυθμίσεις που πρέπει να εφαρμοσθούν από τα κράτη μέλη, συμπεριλαμβανομένης της περιφερειακής νομοθεσίας·

11. πιστεύει ότι η εκτίμηση αντικτύπου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής θα πρέπει να επεκταθεί στο τοπικό και το περιφερειακό επίπεδο, με την ανάδειξη της ανάλυσης του εδαφικού αντικτύπου σε πάγια πρακτική·

12. καλεί το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο να υποβάλουν τροπολογίες και αλλαγές στις νομοθετικές προτάσεις που έχουν ευρείες επιπτώσεις στις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές, αφού προηγηθεί εκτίμηση αντικτύπου όπως στην περίπτωση της αρχικής πρότασης·

13. υπογραμμίζει ότι η εφαρμογή της περιβαλλοντικής νομοθεσίας συχνά απαιτεί σημαντική κινητοποίηση διοικητικών και οικονομικών πόρων, καθώς και ουσιαστικές αρμοδιότητες και τεχνικές δεξιότητες, πέρα από την πολιτική βούληση. Ο προσδιορισμός των επιπτώσεων στις τοπικές και στις περιφερειακές θεσμικές δομές μπορεί να συμβάλει στην παροχή σημαντικότερων οικονομικών κινήτρων και της απαραίτητης ευρωπαϊκής και εθνικής υποστήριξης·

⁽¹⁾ COM(2009) 304 τελικό, ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Στατιστικές για περιβαλλοντικές παραβάσεις».

⁽²⁾ CdR 89/2009 fin, COM(2002) 709 τελικό.

⁽³⁾ Brussels Environment (IBGE) Study 2010, «The Regional Dimension in EU Environmental Regulations and Directives» (Η περιφερειακή διάσταση στους κανονισμούς και τις οδηγίες της ΕΕ για το περιβάλλον), <http://www.eapdebate.org/files/files/study-regionaldimension.pdf>.

⁽⁴⁾ COM(2008) 773/4.

14. κρίνει απαραίτητο να διαθέτει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κοινά μέσα, προκειμένου να παράσχει στις τοπικές και στις περιφερειακές αρχές επαρκείς πόρους για την επίτευξη των καθορισθέντων στόχων·

15. τονίζει ότι απαιτείται βελτιωμένη επικοινωνία σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης κατά τη διάρκεια όλων των σταδίων χάραξης πολιτικής, καθώς και επενδύσεις σε συστήματα πληροφοριών και διαδικτυακά εργαλεία που διευκολύνουν τη διάθεση των περιβαλλοντικών πληροφοριών στο κοινό και τους δημόσιους οργανισμούς. Η πίεση που ασκείται στις τοπικές και στις περιφερειακές αρχές για την υποβολή αναφορών μπορεί να μειωθεί χάρη στις τεχνολογίες των πληροφοριών και των επικοινωνιών, χωρίς επιπτώσεις στη νομοθεσία·

16. συνιστά τα εθνικά υπουργεία περιβάλλοντος να συστήσουν κάθετες «ομάδες υποθέσεων» με εμπειρογνώμονες από τη δημόσια διοίκηση, τις περιφέρειες και τις ενώσεις των τοπικών αρχών, οι οποίοι θα συνεργάζονται σε όλα τα στάδια του κύκλου πολιτικής·

17. στηρίζει την προώθηση του προγράμματος LIFE+ της ΕΕ σε όλες τις περιφέρειες της Ευρώπης για την ενίσχυση των καινοτόμων τοπικών δράσεων, καθώς και την αύξηση του αντικτύπου και της προβολής του σκέλους «Περιβαλλοντική πολιτική και διακυβέρνηση»·

18. χαιρετίζει την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη δημιουργία δικτύων εφαρμογής μόνιμου χαρακτήρα με προσωπικό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και σημεία επαφής των κρατών μελών⁽⁵⁾. Τα σημεία επαφής των κρατών μελών θα πρέπει να υποστηρίζονται από εθνικές ομάδες εφαρμογής, με τοπικούς και περιφερειακούς υπαλλήλους διοίκησης·

19. ζητεί επιτακτικά να δοθεί πάραυτα στο Συμβούλιο συνέχεια στην πρόταση οδηγίας σχετικά με την πρόσβαση στη δικαιοσύνη για περιβαλλοντικά θέματα, η οποία εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο το 2004. Με αυτόν τον τρόπο θα εξασφαλισθεί η πλήρης εφαρμογή της Σύμβασης του Aarhus, καθώς και η καλύτερη και πιο συνεκτική εφαρμογή της περιβαλλοντικής νομοθεσίας·

20. ζητεί την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των δικαστικών συστημάτων που εξετάζουν τις παραβάσεις και τη μη συμμόρφωση με την περιβαλλοντική νομοθεσία της ΕΕ·

21. στηρίζει το αίτημα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για τη δημιουργία γενικού και δεσμευτικού πλαισίου για τις περιβαλλοντικές επιθεωρήσεις, τη σύσταση ειδικής ομάδας της ΕΕ για τις περιβαλλοντικές επιθεωρήσεις και την ανάπτυξη ενισχυμένου δικτύου της ΕΕ για την εφαρμογή και την επιβολή του δικαίου του περιβάλλοντος (IMPEL)⁽⁶⁾. Ένα δεσμευτικό μέσο για τη διενέργεια επιθεωρήσεων μπορεί να μειώσει τον αθέμιτο ανταγωνισμό μεταξύ των ευρωπαϊκών περιφερειών και δήμων που οφείλεται στα διαφορετικά καθεστώτα επιθεωρήσεων, καθώς και να εξασφαλίσει τη λήψη συγκεκριμένων νομικών μέτρων. Ωστόσο, οι λεπτομέρειες όσον

αφορά τη μορφή και το περιεχόμενο των επιθεωρήσεων θα πρέπει να ρυθμίζονται στο εθνικό επίπεδο και να αναπτύσσονται στο τοπικό και το περιφερειακό, με βάση γενικές αρχές που θα καθορίζονται από την ΕΕ και από τα χαμηλότερα επίπεδα διακυβέρνησης·

22. επαναλαμβάνει τη σύσταση για ένα δίκτυο IMPEL που επεκτείνεται στο τοπικό και στο περιφερειακό επίπεδο όλων των κρατών μελών, τα οποία θα μπορούσαν να μεριμνήσουν για την ανάπτυξη ισχυρών εθνικών δικτύων IMPEL με στόχο την ευρεία διάδοση των σχετικών αποτελεσμάτων⁽⁷⁾·

Γ. Δημιουργία πιο αποτελεσματικών σχέσεων μεταξύ των πολιτικών

23. εκφράζει την ικανοποίησή της για τις πρόσφατες εργασίες μεταξύ της ΓΔ REGIO και της ΓΔ ENV προκειμένου οι δράσεις της πρώτης να σέβονται πλήρως τις περιβαλλοντικές απαιτήσεις και πιστεύει ότι θα πρέπει να υπάρχει συνοχή μεταξύ όλων των διευθύνσεων. Η γενική ατζέντα που επισημαίνεται στη στρατηγική «ΕΕ 2020» είναι ευπρόσδεκτη, ωστόσο χρειάζεται ισχυρή εδαφική διάσταση·

24. τονίζει ότι η πολιτική συνοχή και οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις θα πρέπει να συνεκτιμώνται στην αναθεώρηση του προϋπολογισμού της ΕΕ μετά το 2013 και σε κάθε χρηματοδότηση της ΕΕ για τον τομέα της συνοχής και της γεωργίας·

25. υπογραμμίζει ότι υπάρχουν ανεπιθύμητες αντιφάσεις μεταξύ διαφόρων στοιχείων της περιβαλλοντικής νομοθεσίας. Για παράδειγμα, η ελαχιστοποίηση των αποβλήτων θα πρέπει να ρυθμίζεται τόσο μέσω της οδηγίας-πλαίσιο για τα απόβλητα όσο και μέσω της οδηγίας για τα προϊόντα. Η στροφή σε μια απλουστευμένη και σαφή νομοθεσία, επικεντρωμένη στα αποτελέσματα και χωρίς αμφισημίες, θα οδηγήσει σε πιο στοχευμένους κανονισμούς, ευρύτερης αποδοχής και εφαρμογής·

26. τονίζει ότι κατά την κατάρτιση ή αναθεώρηση της ευρωπαϊκής νομοθεσίας από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, θα πρέπει να ζητείται η γνώμη των τοπικών και των περιφερειακών αρχών. Η πολύτιμη πείρα τους μπορεί να συνεισφέρει στον έγκαιρο εντοπισμό ασυμφωνιών με άλλες πολιτικές ή τυχόν αρνητικών επιπτώσεων, καθώς και στην ενίσχυση της αποτελεσματικότητας της νομοθεσίας·

27. ζητεί ελαστικότερη εφαρμογή των κανόνων περί στρέβλωσης της αγοράς, όταν αυτοί αποτελούν φραγμό για τις πράσινες δημόσιες συμβάσεις·

28. τονίζει ότι η νομοθεσία που αντιμετωπίζει την αιτία ενός περιβαλλοντικού προβλήματος είναι καθοριστική για την εκπλήρωση των περιβαλλοντικών στόχων και την εξασφάλιση των υποχρεώσεων συνέπειας των τοπικών και των περιφερειακών αρχών. Για παράδειγμα, οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές δεν μπορούν να επηρεάσουν τα επίπεδα εκπομπών των οχημάτων, πρέπει όμως να συμμορφώνονται με τους στόχους της ΕΕ σχετικά με την ποιότητα του ατμοσφαιρικού αέρα·

29. τάσσεται υπέρ της χρήσης μέσων προσανατολισμένων στις ανάγκες της αγοράς που αντικατοπτρίζουν το πλήρες κόστος ενός αγαθού ή μιας υπηρεσίας, προβάλλοντας τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις του κύκλου ζωής του αγαθού ή της υπηρεσίας στον καταναλωτή κατά την αγορά και υπογραμμίζοντας την ευθύνη του παραγωγού·

⁽⁵⁾ COM(2008) 773/4.

⁽⁶⁾ Ψήφισμα της 20ής Νοεμβρίου 2008 σχετικά με την αναθεώρηση της σύστασης 2001/331/ΕΚ για τον καθορισμό ελάχιστων κριτηρίων σχετικά με τις περιβαλλοντικές επιθεωρήσεις στα κράτη μέλη.

⁽⁷⁾ CdR 36/2001 fin.

Δ. Πώς μπορούν οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές να ενισχύσουν το περιβαλλοντικό τους έργο;

Θέματα διακυβέρνησης

30. καλεί τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν την τήρηση της εσωτερικής κατανομής των αρμοδιοτήτων και την εφαρμογή ορθών διαδικασιών διαβούλευσης με τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές. Η καλή συνεργασία, ιδίως από τις «ομάδες εφαρμογής» εθνικών, περιφερειακών και τοπικών υπαλλήλων διοίκησης, στηρίζει την αμοιβαία κατανόηση και την επιτυχή εφαρμογή της νομοθεσίας ⁽⁸⁾.

31. υπογραμμίζει τον κύριο ρόλο που έχουν οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές στη συλλογή των δεδομένων για το περιβάλλον. Για την εξασφάλιση της συνοχής, της αποτελεσματικότητας και της αξιοπιστίας των αναφορών και των δεικτών που σχετίζονται με την κατάσταση του περιβάλλοντος στην ΕΕ, απαιτείται κατάλληλη κατανομή αρμοδιοτήτων, χορήγηση πόρων και διάθεση πληροφοριών μεταξύ των δήμων, των περιφερειών και των κρατών μελών.

32. υποστηρίζει τη διαφάνεια των λειτουργιών, ιδίως μεταξύ των διευθύνσεων που είναι αρμόδιες για την επιβολή της περιβαλλοντικής νομοθεσίας της ΕΕ και εκείνων που προσφέρουν περιβαλλοντικές υπηρεσίες ή υποδομές και υπηρεσίες χωροταξικού σχεδιασμού.

Ανταλλαγή πληροφοριών

33. καλεί τα εθνικά και τα περιφερειακά υπουργεία περιβάλλοντος και τους συναφείς οργανισμούς να καταρτίσουν, με τη συμμετοχή εκπροσώπων των τοπικών και των περιφερειακών αρχών, έγγραφα καθοδήγησης, συμπεριλαμβανομένων συγκεκριμένων προτάσεων για μέσα, πρότυπα και υποδείγματα, για τις διαδικασίες που θα εφαρμόζονται από τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές. Παράλληλα θα πρέπει να λάβουν τα κατάλληλα μέτρα για την ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των τοπικών και των περιφερειακών αρχών της ΕΕ που αντιμετωπίζουν παρόμοια περιβαλλοντικά προβλήματα.

34. αναγνωρίζει την αξία της ανταλλαγής ορθών πρακτικών μεταξύ των τοπικών και των περιφερειακών αρχών, συμπεριλαμβανομένων των τρόπων αντιμετώπισης των προκλήσεων σχετικά με τη διάδοση και τη διαφάνεια των πληροφοριών ή τις γλωσσικές διαφορές.

Εξασφάλιση της δέσμευσης και της συμμετοχής των πολιτών

35. συγχαίρει τις αρχές που εμπνέουν και κινητοποιούν τους πολίτες με κοινά οράματα μιας βιώσιμης ποιότητας ζωής στις αντίστοιχες περιοχές τους, με σύνδεση περιβαλλοντικών, κοινωνικών και οικονομικών πτυχών.

36. ζητεί την παροχή στήριξης στους τομείς της εκπαίδευσης και της έρευνας για την ενίσχυση των σχέσεων μεταξύ των πολιτών και του περιβάλλοντος. Οι πολίτες δεν έχουν πλήρη επίγνωση του ρόλου, τον οποίο διαδραματίζει το περιβάλλον στη ζωή τους ⁽⁹⁾. Οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές βρίσκονται πολύ κοντά στις τοπικές κοινότητες και, ως εκ τούτου, μπορούν να συμβάλλουν στην περαιτέρω ευαισθητοποίηση των πολιτών όλων των ηλικιών.

⁽⁸⁾ CdR 199/2009 fin, CdR 89/2009 fin, μελέτη ΕΙΡΑ 2009 «The institutional impacts of EU legislation on local and regional governments» (Οι θεσμικές επιπτώσεις της κοινοτικής νομοθεσίας στις τοπικές και στις περιφερειακές αρχές).

⁽⁹⁾ Σύμφωνα με τις ειδικές έρευνες του Ευρωβαρομέτρου για τη στάση του κοινού απέναντι στο περιβάλλον (βιοποικιλότητα 2010, κλιματική αλλαγή 2009, περιβάλλον 2008), βλ. http://ec.europa.eu/environment/working_en.htm.

37. πιστεύει ότι οι αρχές θα πρέπει να καθιερώσουν διαδικασίες για τη διάδοση πληροφοριών, κατά προτίμηση μέσω του Διαδικτύου, και να εφαρμόσουν τη Σύμβαση του Aarhus ⁽¹⁰⁾, παρέχοντας πρόσβαση στην περιβαλλοντική δικαιοσύνη, ενθαρρύνοντας το κοινό να ελέγχει την εφαρμογή της περιβαλλοντικής πολιτικής της ΕΕ σε τοπικό επίπεδο και θεσπίζοντας κατάλληλα μέσα συμμετοχικής δημοκρατίας και τοπικής οικειοποίησης.

38. πιστεύει ότι οι οδηγίες για την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων (ΕΠΕ) και τη στρατηγική εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων (ΣΕΠΕ) αποτελούν βασικούς μηχανισμούς για την περιβαλλοντική πολιτική και για συμμετοχή του κοινού σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο ⁽¹¹⁾, προκειμένου να λαμβάνεται υπόψη η τοπική γνώση σε συνδυασμό με τις επιπτώσεις σε επίπεδο κόστους και δεξιοτήτων.

39. καλεί τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές να χρησιμοποιούν απλουστευμένους και συντονισμένους δημόσιους μηχανισμούς περιβαλλοντικού ελέγχου, που διευκολύνουν την εκπλήρωση των απαιτήσεων που προβλέπονται από τη νομοθεσία και προωθούν τις σχέσεις μεταξύ δημόσιας διοίκησης και διοικουμένων με βάση τις αρχές της αποτελεσματικότητας, της διαφάνειας και της κοινής ευθύνης.

Χρηματοδότηση και οριζόντια ολοκλήρωση

40. καλεί τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές να ενσωματώσουν το περιβάλλον σε όλους τους τομείς δραστηριότητας, για παράδειγμα στηρίζοντας τις τοπικές πράσινες επιχειρήσεις με κεφάλαια επενδυτικού κινδύνου, «επιχειρηματικούς αγγέλους», μικροππτώσεις και συμβουλές για τις πράσινες δημόσιες συμβάσεις.

41. προτρέπει τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές να καταστούν «πράσινοι παραγωγοί». Δεδομένου ότι οι δημόσιες συμβάσεις ισοδυναμούν με το 16 % του ΑΕγχΠ της ΕΕ και θα εξασφαλίσουν συνεπώς υψηλότερη περιβαλλοντική αξία, επικροτείται η νέα ιστοσελίδα για τις οικολογικές δημόσιες συμβάσεις (<http://ec.europa.eu/environment/gpp>).

42. υποστηρίζει την πλήρη χρήση των επιλογών κάλυψης του κόστους που προβλέπονται στο άρθρο 9 της οδηγίας-πλαίσιο για τα ύδατα, ώστε να παρέχονται κίνητρα για περισσότερη εξοικονόμηση και αποδοτικότητα, και στο άρθρο 14 της οδηγίας-πλαίσιο για τα απόβλητα, προκειμένου να γνωστοποιείται το περιβαλλοντικό κόστος στον χρήστη, ζητεί δε να συμπεριληφθούν παρόμοια οικονομικά μέσα στην παρούσα πρόταση.

43. υποστηρίζει την ευθυγράμμιση των δραστηριοτήτων σχεδιασμού (συμπεριλαμβανομένου του βιώσιμου χωροταξικού σχεδιασμού) με τους τομείς της παραγωγής και της διανομής, με τον δέοντα σεβασμό των εθνικών συστημάτων σχεδιασμού, για την προώθηση της ανάπτυξης με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα, της βιώσιμης παραγωγής, της ενεργειακής αποδοτικότητας και της ανανεώσιμης ενέργειας και, κατά συνέπεια, τη δημιουργία «πράσινων» θέσεων εργασίας και την προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης με ταυτόχρονη μείωση των επιπτώσεων στο περιβάλλον και τη δημόσια υγεία.

⁽¹⁰⁾ Σύμβαση της Οικονομικής Επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών για την Ευρώπη (UNECE) σχετικά με την πρόσβαση στην πληροφόρηση, τη δημόσια συμμετοχή στη διαδικασία λήψης αποφάσεων και την πρόσβαση στη δικαιοσύνη για περιβαλλοντικά ζητήματα.

⁽¹¹⁾ CdR 38/2010 fin.

44. ζητεί καλύτερη αξιοποίηση των προγραμμάτων τοπικών εταιρικών σχέσεων, όπως οι Ευρωπεριφέρειες, κατά τη χάραξη της μελλοντικής πολιτικής για τη διαχείριση του περιβάλλοντος σε παραμεθόριες ή γειτνιαζουσες περιοχές με κοινούς ποταμούς ή άλλα κοινά υδάτινα σύνορα, προκειμένου να ασκηθεί επιρροή στις γειτονικές χώρες και να καταρτισθούν και να εφαρμοσθούν κοινά προγράμματα προστασίας του περιβάλλοντος·

Ε. Πώς μπορεί να συνεισφέρει η ΕτΠ

Στο στάδιο της ανάπτυξης της πολιτικής

45. καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να υιοθετήσει μια πιο προορατική προσέγγιση και να ζητεί την έγκαιρη συνεισφορά της ΕτΠ στη χάραξη πολιτικής με την κατάρτιση διερευνητικών γνωμοδοτήσεων·

46. δεσμεύεται να συνεχίσει την υφιστάμενη συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Ένωση για την αξιολόγηση του αντικτύπου που συνεπάγονται ορισμένες προτάσεις για τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές (αναλύσεις εδαφικού αντικτύπου) μέσω των ειδικών δικτύων της ΕτΠ, του δικτύου παρακολούθησης της επικουρικότητας της ΕτΠ και της πλατφόρμας παρακολούθησης της στρατηγικής «ΕΕ 2020»·

Τόσο στο στάδιο της ανάπτυξης των πολιτικών όσο και κατά τις φάσεις της λήψεως αποφάσεων

47. δεσμεύεται να μεταγγίζει την επιτόπια πείρα των επαγγελματιών των τοπικών και περιφερειακών διοικήσεων κατά την εκπόνηση των γνωμοδοτήσεων της. Αυτό περιλαμβάνει στοχευμένες διαβουλεύσεις των ειδικών δικτύων της ΕτΠ, του δικτύου παρακολούθησης της επικουρικότητας της ΕτΠ και της πλατφόρμας παρακολούθησης της στρατηγικής «ΕΕ 2020», καθώς και διοργάνωση ακροάσεων με τοπικές και περιφερειακές ενώσεις και βασικούς φορείς·

Στο στάδιο της λήψης αποφάσεων

48. τονίζει ότι η Συνθήκη της Λισσαβώνας έχει ενισχύσει τον ρόλο της ΕτΠ στη διαδικασία λήψης αποφάσεων σχετικά με την πολιτική της ΕΕ για την κλιματική αλλαγή, με την ρητή καθιέρωση της υποχρεωτικής διαβούλευσης με την ΕτΠ, και εκφράζει την ικανοποίησή της για τη διάταξη της Συνθήκης της Λισσαβώνας σχετικά με το δικαίωμα επαναδιαβούλευσης, εάν μια αρχική νομοθετική πρόταση υποβληθεί σε ουσιαστική τροποποίηση στο πλαίσιο της νομοθετικής διαδικασίας, γεγονός που επιτρέπει στην ΕτΠ την κατάρτιση αναθεωρημένων γνωμοδοτήσεων·

49. επιθυμεί να ενισχύσει τη συνεργασία με τους συννομοθέτες (το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο) για τα περιβαλλοντικά θέματα. Η επιτροπή ENVI του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου θα μπορούσε να διερευνήσει τη δυνατότητα κοινών ακροάσεων και πρόσκλησης των εισηγητών της ΕτΠ για την παρουσίαση κύριων γνωμοδοτήσεων της ΕτΠ. Τα κράτη μέλη θα μπορούσαν να προσκαλούν την ΕτΠ να συμμετέχει συστηματικά στις άτυπες συνεδριάσεις των ευρωπαϊών υπουργών περιβάλλοντος ⁽¹²⁾·

Για τη βελτίωση της εφαρμογής

50. καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να διερευνήσει τη δυνατότητα συνδιοργάνωσης ενός ετήσιου φόρουμ για την εξέταση τοπι-

κών και περιφερειακών προβλημάτων και λύσεων κατά την εφαρμογή της περιβαλλοντικής νομοθεσίας της ΕΕ σε συγκεκριμένους τομείς, όπως τα ύδατα ή η βιοποικιλότητα, η ηχορύπανση, η ατμοσφαιρική ρύπανση και τα απόβλητα·

51. καλεί το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο να εξασφαλίσει τη συμμετοχή της επιτροπής ENVE της ΕτΠ στις ειδικές συζητήσεις που διεξάγει η επιτροπή ENVI με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την εφαρμογή της ευρωπαϊκής περιβαλλοντικής νομοθεσίας·

52. προτείνει την ανάπτυξη του βραβείου της «Πράσινης Πρωτεύουσας της Ευρώπης» και τονίζει την επιθυμία της να συμμετέχει στη σχετική κριτική επιτροπή. Για τον σκοπό αυτό προτείνει τα εξής:

- τη διάθεση οικονομικών πόρων στους νικητές για την προώθηση της προστιθέμενης αξίας της ΕΕ στο πλαίσιο της(των) εκδηλώσε(ων) σχετικά με το βραβείο, όπως στην περίπτωση του βραβείου της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης·

- τη μεγιστοποίηση των πλεονεκτημάτων και της αίγλης που βιώνει η εκάστοτε πόλη ως Πράσινη Πρωτεύουσα, καθώς και της δικτύωσης των νικητών για την ανταλλαγή γνώσεων και βέλτιστων πρακτικών. Η συνδρομή της ΕτΠ θα μπορούσε να συνίσταται στη διοργάνωση εκδηλώσεων και την αναφορά των αποτελεσμάτων στην ΕτΠ και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή·

- τον προσανατολισμό των ευρωπαϊκών εκδηλώσεων και διασκέψεων της ΕτΠ και των συνεδριάσεων των επιτροπών της στην αντίστοιχη ετήσια Πράσινη Πρωτεύουσα, για την περαιτέρω ανταλλαγή τεχνογνωσίας και βέλτιστων πρακτικών·

- την ενθάρρυνση των Πράσινων Πρωτεύουσών της Ευρώπης να ενημερώνουν μετά από ορισμένα έτη σχετικά με την περαιτέρω πρόδοό τους όσον αφορά τη βιώσιμη αστική πολιτική. Οι πόλεις αυτές θα πρέπει να προσκαλούνται σε σημαντικές ευρωπαϊκές εκδηλώσεις, για να ενημερώνουν άλλες πόλεις και ενδιαφερόμενους φορείς σχετικά με τις πρόσφατες επιτυχίες τους και τα σχέδιά τους·

- το βραβείο θα πρέπει να προωθεί τη συμμετοχική δημοκρατία και το αίσθημα οικειοποίησης σε τοπικό επίπεδο, καθώς και την περιφερειακή διάσταση με τη συμμετοχή των προαστίων της πόλης στις δραστηριότητες που συνδέονται με το βραβείο της Πράσινης Πρωτεύουσας της Ευρώπης·

- για τη βελτίωση της διαδικασίας επιλογής, η κριτική επιτροπή θα μπορούσε για παράδειγμα να διενεργεί συνεντεύξεις με εκπροσώπους των προεπιλεγμένων πόλεων και να διοργανώνει επισκέψεις σε αυτές·

- για την ενίσχυση της προβολής του βραβείου, η τελετή απονομής θα μπορούσε να συνδιοργανώνεται από την ΕτΠ·

ΣΤ. Προς ένα μελλοντικό πλαίσιο περιβαλλοντικής πολιτικής

Η αναγκαιότητα ενός 7ου προγράμματος δράσης για το περιβάλλον (ΠΔΠ)

53. πιστεύει ότι το 6ο ΠΔΠ ήταν καθοριστικό για τη μέχρι σήμερα ανάπτυξη του περιβαλλοντικού κεκτημένου της ΕΕ και ότι ένα 7ο ΠΔΠ είναι απαραίτητο·

⁽¹²⁾ CdR 89/2009 fin.

54. τονίζει ότι το 7ο ΠΔΠ θα ενισχύσει τη στρατηγική βιώσιμης ανάπτυξης και θα αποτελέσει κύριο πυλώνα της μελλοντικής στρατηγικής «ΕΕ 2020», στην οποία γίνονται συχνές αναφορές στην «πράσινη ανάπτυξη» και στη μετάβαση σε μια οικονομία με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα και αποτελεσματική χρήση των πόρων. Το 7ο ΠΔΠ θα εξηγήσει τη σημασία αυτών των όρων και τις επιπτώσεις τους για την περιβαλλοντική πολιτική·

55. υποστηρίζει ότι το 7ο ΠΔΠ θα λειτουργήσει προς όφελος των επιχειρήσεων και των τοπικών και περιφερειακών αρχών με την παροχή ενός διαρθρωμένου μακροπρόθεσμου πλαισίου σχεδιασμού, μεταξύ άλλων για σημαντικές επενδύσεις σε υποδομές·

56. τονίζει ότι η περιβαλλοντική πολιτική πρέπει να ενσωματωθεί σε όλους τους τομείς πολιτικής, γεγονός που δεν μπορεί να επιτευχθεί μόνον μέσω της εκάστοτε ειδικής νομοθεσίας·

57. εκφράζει την ανησυχία ότι η αδυναμία υιοθέτησης νέου ΠΔΠ μετά τη λήξη του 6ου ΠΔΠ, το οποίο είναι το πρώτο ΠΔΠ που αποτελεί νομικό μέσο με αποφάσεις δεσμευτικού χαρακτήρα, θα εκληφθεί ως έλλειψη πολιτικής βούλησης σε έναν τομέα που απασχολεί ιδιαίτερα τους πολίτες·

Πιθανά στοιχεία του 7ου ΠΔΠ

58. εκφράζει τη δυσaráσκειά της για την απουσία ρητής αναφοράς της Επιτροπής των Περιφερειών στο 6ο ΠΔΠ και υποστηρίζει ότι η αρχή της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης όσον αφορά το περιβάλλον θα πρέπει να αποτελεί σημαντικό στοιχείο του 7ου ΠΔΠ·

59. πιστεύει ότι το 7ο ΠΔΠ είναι ένα έγγραφο μακροπρόθεσμου στρατηγικού προγραμματισμού, το οποίο θα πρέπει να θέσει σαφείς στόχους και χρονοδιαγράμματα, να στραφεί από σχετικούς σε απόλυτους στόχους (π.χ. κατά κεφαλήν εκπομπές CO₂) για τη μείωση συγκεκριμένων πιέσεων στο περιβάλλον και να προβλέψει σαφή περιβαλλοντικά αποτελέσματα με βάση την έκθεση SOER 2010⁽¹³⁾·

60. σημειώνει ότι στην εφαρμογή του 7ου ΠΔΠ θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι αρμοδιότητες των τοπικών και των περιφερειακών αρχών, καθώς και το πολιτικό και το διοικητικό πεδίο δράσης τους·

61. πιστεύει ότι το 7ο ΠΔΠ θα πρέπει να περιλαμβάνει μια βασική αξιολόγηση της διαχείρισης και της συλλογής δεδομένων για την εξασφάλιση έγκυρων συγκρίσεων απόδοσης και πιο ουσιαστικής κατανόησης των βέλτιστων πρακτικών·

62. πιστεύει ότι το 7ο ΠΔΠ θα πρέπει να στηρίζει την περαιτέρω χρήση των μέσων της αγοράς σε συνδυασμό με τη ρύθμιση. Το 6ο ΠΔΠ προώθησε τη χρήση οικονομικών μέσων για τη βελτίωση της

αποδοτικότητας των πόρων και την ελαχιστοποίηση του περιβαλλοντικού αντικτύπου. Η προσέγγιση αυτή μετριάξει το οικονομικό βάρος για τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές και συμβάλλει στη βελτίωση της εφαρμογής·

63. ζητεί, στο πλαίσιο του 7ου ΠΔΠ και αρχής γενομένης από το 2013, να παρασχεθεί στις περιφέρειες και τους δήμους η δυνατότητα άμεσης χρήσης των χρηματοοικονομικών πόρων που αποφέρει το σύστημα εμπορίας των δικαιωμάτων εκπομπής αερίων του θερμοκηπίου, με στόχο τη χρηματοδότηση τοπικών προγραμμάτων για την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής·

64. προτείνει να υπάρχει μεγάλος χρονικός ορίζοντας, τουλάχιστον έως το 2020, δεδομένου ότι απαιτείται σχεδιασμός για το 2050, σε συνδυασμό με απαιτήσεις μεσοπρόθεσμης αξιολόγησης και παρακολούθησης και σαφείς χάρτες πορείας με ενδιάμεσους στόχους·

65. προτείνει μια συστηματική προσέγγιση για την αποτελεσματική χρήση των πόρων, συμπεριλαμβανομένων συγκεκριμένων στόχων και χρονοδιαγραμμάτων για απόλυτες ποσοτικές μειώσεις στη χρήση των φυσικών πόρων, και την υιοθέτηση νέου ορισμού του ΑΕγχΠ, ο οποίος να λαμβάνει υπόψη και τον περιβαλλοντικό αντίκτυπο·

66. υποστηρίζει ότι θα πρέπει να διατηρηθούν οι συνδέσεις μεταξύ των διαφόρων τομέων πολιτικής και να ενσωματωθούν οι περιβαλλοντικοί στόχοι και απαιτήσεις σε τομείς όπως η χρήση της γης και ο αστικός χωροταξικός σχεδιασμός, οι αστικές συγκοινωνίες, η γεωργία, η δασοκομία, η ηχορύπανση, η ατμοσφαιρική ρύπανση και η υγεία·

67. ζητεί την ενσωμάτωση περιβαλλοντικών στόχων σε κύριους τομείς του προϋπολογισμού όπως η αγροτική ανάπτυξη και η γεωργία·

68. παρατηρεί ότι το 75 % του πληθυσμού της ΕΕ ζει σε πόλεις και ότι οι πόλεις παράγουν το 75 % των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, όμως αποτελούν επίσης κέντρα εκπαίδευσης, έρευνας και καινοτομίας. Στο 7ο ΠΔΠ θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η αστική διάσταση και να υπάρχει ένας μηχανισμός κινητοποίησης και ενδυνάμωσης των πόλεων·

69. αναγνωρίζει πως οι διαδικασίες που οδηγούν στον περιορισμό των εδαφών υπονομεύουν τους κοινούς στόχους της ΕΕ για την κλιματική αλλαγή, την επισιτιστική ασφάλεια και τη βιοποικιλότητα. Το 7ο ΠΔΠ θα πρέπει, συνεπώς, να συνεχίσει να περιλαμβάνει μια κοινή θεματική στρατηγική για την προστασία του εδάφους, καθώς και τον στόχο της υιοθέτησης μιας οδηγίας-πλαίσου για το έδαφος.

Βρυξέλλες, 5 Οκτωβρίου 2010.

Η Πρόεδρος
της Επιτροπής των Περιφερειών
Mercedes BRESSO

⁽¹³⁾ Έκθεση του ΕΟΠ για την κατάσταση του περιβάλλοντος, η οποία αναμένεται τον Νοέμβριο του 2010.

Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Συμβολή της πολιτικής συνοχής στη στρατηγική «Ευρώπη 2020»»

(2011/C 15/03)

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

- η Επιτροπή των Περιφερειών πρέπει να συμμετάσχει στην περαιτέρω εφαρμογή της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» με διαρθρωμένο τρόπο – αξιοποιώντας παράλληλα τα συμπεράσματα της πλατφόρμας παρακολούθησης της στρατηγικής «Ευρώπη 2020»· για τον σκοπό αυτόν, η ετήσια έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την εαρινή σύνοδο κορυφής πρέπει να προβλέπει ένα μόνιμο κεφάλαιο για τη συμμετοχή των τοπικών και περιφερειακών αρχών στην εφαρμογή της στρατηγικής·
- η πολιτική συνοχής πρέπει να προσανατολίζεται και στο μέλλον προς τους στόχους της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής που κατοχυρώνονται στη Συνθήκη ΕΕ, ιδίως μέσω της μείωσης των αποκλίσεων μεταξύ διαφόρων περιοχών ως προς το επίπεδο ανάπτυξης και της μείωσης της καθυστέρησης των πλέον μειονεκτικών περιοχών· υπό αυτήν την προϋπόθεση θα έχει ενεργό συμβολή στην εφαρμογή της στρατηγικής «Ευρώπη 2020»·
- μόνο με την οριζόντια προσέγγιση της πολιτικής συνοχής μπορεί να εξασφαλιστεί ότι όλες οι περιφέρειες στην Ευρωπαϊκή Ένωση θα έχουν την ευκαιρία να συμμετάσχουν ενεργά στην εφαρμογή της στρατηγικής «Ευρώπη 2020»·
- αυτό θα μπορούσε να επιτευχθεί μέσω ενός εδαφικού συμφώνου με τις τοπικές και περιφερειακές αρχές που θα προσδιορίζει σε επίπεδο ευρωπαϊκών οργάνων ποια θα είναι η συμμετοχή των τοπικών και περιφερειακών αρχών στην εφαρμογή της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» καθώς και μέσω συγκεκριμένου τύπου για τα εδαφικά σύμφωνα που θα επιτρέπουν σε εθνικό επίπεδο τη διαρθρωμένη συμμετοχή των τοπικών και περιφερειακών αρχών αναλόγως των αρμοδιοτήτων τους·

Γενικός εισηγητής: ο Δρ Michael Schneider (DE/EVP)
Υφυπουργός ομοσπονδιακών και ευρωπαϊκών υποθέσεων,
εκπρόσωπος του ομόσπονδου κράτους Σαξονίας-Άνχαλτ στην ομοσπονδιακή κυβέρνηση.

Έγγραφο αναφοράς: Αίτηση γνωμοδότησης της βελγικής Προεδρίας.

I. ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Εισαγωγικές παρατηρήσεις

1. διαπιστώνει ότι με την παρουσίαση της ανακοίνωσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου για τη στρατηγική «Ευρώπη 2020» ελήφθησαν σημαντικές αποφάσεις για τον μελλοντικό προσανατολισμό των πολιτικών της ΕΕ προς την προώθηση της αειφόρου ανάπτυξης, της καινοτομίας και της απασχόλησης·

2. υπογραμμίζει ότι στην περαιτέρω πορεία των συζητήσεων τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα συμφώνησαν σχετικά με βασικούς στόχους και προτεραιότητες δράσης που θα υποστηριχθούν τους επόμενους μήνες με εμβληματικές πρωτοβουλίες και νομοθετικές προτάσεις·

3. επισημαίνει ότι είναι ιδιαίτερος σημαντικό να συμπεριληφθούν και να συμμετέχουν ενεργά οι τοπικές και περιφερειακές αρχές στην περαιτέρω διαμόρφωση της στρατηγικής, καθώς και να ενισχυθεί ο ρόλος τους κατά την εφαρμογή της στρατηγικής αυτής·

4. διαπιστώνει, σε συνάρτηση με αυτό, ότι βασικός παράγοντας για την επιτυχία της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» είναι η αξιοποίηση των δυνατοτήτων και των πόρων των τοπικών και περιφερειακών αρχών που επικεντρώνεται στην επίτευξη στόχων·

5. υπογραμμίζει τη σημαντική συμβολή που μπορεί να έχει η πολιτική συνοχής της ΕΕ στην εφαρμογή της στρατηγικής «Ευρώπη 2020»·

6. επικροτεί για τον λόγο αυτόν το γεγονός ότι η βελγική Προεδρία του Συμβουλίου της ΕΕ ζήτησε από την Επιτροπή των Περιφερειών γνωμοδότηση με θέμα τον μελλοντικό ρόλο της πολιτικής συνοχής στην εφαρμογή της στρατηγικής «Ευρώπη 2020»·

7. υπενθυμίζει ότι τα προηγούμενα χρόνια η Επιτροπή των Περιφερειών ασχολήθηκε εντατικά με τον προσανατολισμό της στρατηγικής της Λισσαβώνας και τη συμμετοχή των τοπικών και περιφερειακών αρχών στην εφαρμογή της, και εξέφερε γνώμη και για το θέμα του μελλοντικού προσανατολισμού της στρατηγικής «Ευρώπη 2020»·

8. σε αυτό το πλαίσιο εφιστά την προσοχή κυρίως στα εξής έγγραφα:

— τη Λευκή Βίβλο της Επιτροπής των Περιφερειών για την πολυεπίπεδη διακυβέρνηση ⁽¹⁾ όπου ζητήθηκε, υπό το πρίσμα της

⁽¹⁾ Λευκή Βίβλος της Επιτροπής των Περιφερειών για την πολυεπίπεδη διακυβέρνηση, CdR 89/2009 fin

εδαφικής συνοχής, να συμπεριληφθούν με συστηματικό τρόπο οι τοπικές και περιφερειακές αρχές στις τομεακές πολιτικές της ΕΕ,

— τη γνωμοδότηση με θέμα το μέλλον της στρατηγικής της Λισσαβώνας μετά το 2010 ⁽²⁾ όπου διαπιστώθηκε ότι η νέα στρατηγική πρέπει να βασιστεί στις υφιστάμενες δομές συνεργασίας,

— τη γνωμοδότηση με θέμα το μέλλον της πολιτικής για τη συνοχή ⁽³⁾ όπου ζητείται να παραμείνει η πολιτική συνοχής και στο μέλλον κεντρικός άξονας της διαδικασίας της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης.

Στόχοι: Η «Ευρώπη 2020» και η συνοχή προϋποθέτουν η μία την άλλη

9. υπογραμμίζει ότι αφετηρία μιας αξιολόγησης του μελλοντικού ρόλου της πολιτικής συνοχής για την εφαρμογή της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» πρέπει να είναι οι διατάξεις της Συνθήκης και οι στόχοι των διάφορων ενωσιακών πολιτικών·

10. διαπιστώνει, σε συνάρτηση με αυτό, ότι η συμβολή της πολιτικής συνοχής στην εφαρμογή της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» πρέπει να κινείται μέσα στο πλαίσιο του στόχου που ορίζεται στο άρθρο 174 της ΣΛΕΕ καθώς και του εγκάρσιου στόχου της εδαφικής συνοχής που ενσωματώθηκε τελευταία με τη Συνθήκη της Λισσαβώνας στο άρθρο 3 της ΣΕΕ·

11. επισημαίνει ότι η πολιτική συνοχής έχει ως στόχο να ενισχύσει την οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή προκειμένου να προαγάγει την αρμονική ανάπτυξη της Ένωσης συνολικά και να μειώσει τις διαφορές μεταξύ των επιπέδων ανάπτυξης των διάφορων περιοχών και την καθυστέρηση των πλέον μειονεκτικών περιοχών. Εδώ δίδεται ιδιαίτερη προσοχή στις αγροτικές περιοχές, τις περιοχές που πλήττονται από κάποιο οικονομικό μειονέκτημα ή εκείνες όπου συντελείται βιομηχανική μετάβαση και τις περιοχές που πλήττονται από σοβαρά και μόνιμα φυσικά ή δημογραφικά προβλήματα, όπως οι υπερβόρειες περιοχές που είναι ιδιαίτερα αραιοκατοικημένες και οι νησιωτικές, διασυννοριακές και ορεινές περιοχές· επιπλέον, η ΕΤΠ υπενθυμίζει τις προκλήσεις που προκύπτουν, σύμφωνα με τη μελέτη «Ευρώπη 2020», για τις περιφέρειες της ΕΕ, και ιδίως εκείνες που ευρίσκονται στα εξωτερικά σύνορα, αλλά και στις αστικές περιοχές οι περίμετροι των οποίων βρίσκονται συχνά σε κατάσταση σταδιακής υποβάθμισης ή κοινωνικής και οικονομικής επισφάλειας· φρονεί, επίσης, πως κατά την εφαρμογή της Στρατηγικής Ευρώπη 2020 πρέπει να αναγνωρισθούν οι ιδιαιτερότητες των εξόχως απόκεντρων περιοχών, σύμφωνα με το άρθρο 349 της ΣΛΕΕ.

⁽²⁾ Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα το μέλλον της στρατηγικής της Λισσαβώνας μετά το 2010, CdR 25/2009 fin

⁽³⁾ Διερευνητική γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα το μέλλον της πολιτικής για τη συνοχή, CdR 210/2009 fin

12. σημειώνει ότι τα διαρθρωτικά ταμεία της ΕΕ συνεισέφεραν ουσιαστικά στην υλοποίηση της μέχρι τώρα στρατηγικής της Λισσαβώνας, εκφράζει δε τη λύπη της για την εξαιρετικά περιορισμένη συμμετοχή των τοπικών και περιφερειακών αρχών στην εν λόγω υλοποίηση·

13. για τον λόγο αυτόν, υποστηρίζει τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 17.06.2010, στα οποία το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο υπογραμμίζει πόσο σημαντικό είναι να προωθηθεί η οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή και να επεκταθούν οι υποδομές, προκειμένου να συμβάλουν στην επιτυχία της στρατηγικής «Ευρώπη 2020»· εκφράζει τη λύπη της όμως για την εξαιρετικά χαμηλή εδαφική «ευαισθησία» που χαρακτηρίζει τα εν λόγω συμπεράσματα.

14. παραπέμπει στα συμπεράσματα της έκθεσης Κοκ σχετικά με το γεγονός ότι οι τοπικές και περιφερειακές αρχές δεν λαμβάνονται επαρκώς υπόψη κατά την εφαρμογή της στρατηγικής της Λισσαβώνας, και συμπεραίνει εξ αυτού ότι είναι ανάγκη να δημιουργηθεί, μέσω της ενεργού επί τόπου συμμετοχής των τοπικών και περιφερειακών αρχών, μια σημαντική προϋπόθεση για την επιτυχή εφαρμογή της στρατηγικής «Ευρώπη 2020»·

15. θεωρεί, ως εκ τούτου, τις εξής πτυχές ως ιδιαίτερες προϋποθέσεις για την επιτυχή εφαρμογή της στρατηγικής «Ευρώπη 2020»:

- η συμμετοχή των τοπικών και περιφερειακών αρχών πρέπει να είναι έγκαιρη και ευρεία, προκειμένου να επιτευχθεί η ταύτιση των παραγόντων με τους στόχους, τα περιεχόμενα και τα μέτρα της στρατηγικής «Ευρώπη 2020»,
- η στρατηγική «Ευρώπη 2020» πρέπει να είναι σε θέση να κινητοποιήσει το αναπτυξιακό δυναμικό όλων των τοπικών και περιφερειακών αρχών,
- η στρατηγική «Ευρώπη 2020», που έχει μάλλον θεματικό χαρακτήρα, πρέπει να συνδυαστεί με την οριζόντια προσέγγιση της πολιτικής συνοχής, προκειμένου να επιτευχθεί ευρεία συμμετοχή και να υπάρξουν αποτελέσματα σε όλες τις τοπικές και περιφερειακές αρχές,

16. προειδοποιεί, ωστόσο, ότι με την αύξηση των υποχρεώσεων αναφοράς, οι οποίες υπερβαίνουν τις τρέχουσες διαδικασίες, η πολιτική συνοχής θα επιβαρυνθεί με ακόμη περισσότερο διοικητικό φόρτο.

17. υπογραμμίζει ότι πρέπει και στο μέλλον να βρίσκονται στο επίκεντρο της πολιτικής συνοχής ευέλικτες, τοπικά και περιφερειακά προσαρμοσμένες στρατηγικές, που θα συμβάλουν στην επίτευξη των στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020», ανταποκρινόμενες επί τόπου στις άκρως διαφορετικές αναπτυξιακές απαιτήσεις στις τοπικές και περιφερειακές αρχές·

18. επαναλαμβάνει την πλήρη αντίθεσή της με την πρόταση περί παύσεως της συνδρομής του Ταμείου συνοχής για τα κράτη μέλη που αποτελούν αντικείμενο της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος (ΔΥΕ) που εισηγείται η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στην οικεία ανακοίνωση της 12ης Μαΐου 2010 και υπενθυμίζεται τη θέση που έλαβε η ΕΤΠ στο σχετικό ψήφισμα της 10ης Ιουνίου 2010 (CdR 175/2010, σημείο 12) (*).

(*). Θέση της ΕΤΠ στο σχετικό ψήφισμα της 10ης Ιουνίου 2010 (CdR 175/2010, σημείο 12).

19. υπενθυμίζει ότι η πολιτική συνοχής συνδέεται στενά επίσης με τις υπηρεσίες κοινής ωφέλειας, καθότι οι δύο πολιτικές συμβάλλουν εγκάρσια στην ενδυνάμωση και της εσωτερικής αγοράς και της συνοχής στην Ευρώπη. Φρονεί συνεπώς ότι οι υπηρεσίες κοινής ωφέλειας, καθοριστικός παράγοντας της έξυπνης, βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης, θα πρέπει να προβληθούν εξόχως στην στρατηγική «Ευρώπη 2020». Όπως συνιστά η έκθεση Μοντι σχετικά με τη νέα στρατηγική για την εσωτερική αγορά (Μάιος 2010), ως πολιτικοί στόχοι της μελλοντικής αναπτυξιακής στρατηγικής της ΕΕ πρέπει να τεθούν συγκεκριμένα η χρηματοδότηση των υποδομών για τις υπηρεσίες κοινής ωφέλειας καθώς και οι υπηρεσίες που συνδέονται με την κοινωνική ένταξη.

20. θεωρεί κεντρικό καθήκον και σημαντική προστιθέμενη αξία της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» τη δρομολόγηση των απαραίτητων διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων στην Ευρώπη, με τη συμπερίληψη των θεσμικών οργάνων της ΕΕ, με στόχο την ενίσχυση της αειφόρου ανάπτυξης, της καινοτομίας και της απασχόλησης. Οι εν λόγω διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις έχουν επίσης μεγάλη σημασία για την επιτυχή εφαρμογή της πολιτικής συνοχής·

21. απορρίπτει μέτρα που περιορίζουν υπερβολικά την εστίαση της χρησιμοποίησης των διαρθρωτικών ταμείων στις διαρθρωτικές δυσκολίες που εντοπίστηκαν στο πλαίσιο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020», εάν αυτά δεν είναι ταυτόχρονα σύμφωνα και με τους στόχους της πολιτικής συνοχής (εξάρτηση από όρους ως προς το περιεχόμενο)·

22. θεωρεί ωστόσο ότι, στο πλαίσιο διαλόγου συνεργασίας με τις τοπικές και περιφερειακές αρχές, ο οποίος πρέπει να αρχίσει εγκαίρως πριν από τον επόμενο προγραμματισμό των διαρθρωτικών ταμείων και ενδεχομένως επί τη βάση συμφωνιών, όπως τα εδαφικά σύμφωνα που έχουν προταθεί από την ΕΤΠ, υπάρχουν δυνατότητες για να καθοριστούν κοινοί στόχοι και όροι για τη μελλοντική χρήση των διαρθρωτικών ταμείων, οι οποίοι θα είναι σε μεγάλο βαθμό δεσμευτικοί για όλους τους συμμετέχοντες και με τον τρόπο αυτόν θα μπορούσαν επίσης να συμβάλουν στην εξάρτηση από μακροοικονομικούς όρους.

Συμβολή της πολιτικής συνοχής στην υλοποίηση των τριών προτεραιοτήτων: έξυπνη, αειφόρος και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη

23. επικροτεί τον βασικό προσανατολισμό της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» προς την αειφόρο ανάπτυξη, την καινοτομία και την απασχόληση, και υποστηρίζει την ενίσχυση της ενσωμάτωσης της κοινωνικής και περιβαλλοντικής διάστασης·

24. διακρίνει εν προκειμένω μια έκφραση ευρείας θεώρησης, σύμφωνα με την οποία η ανταγωνιστικότητα πρέπει να στηριχθεί στην αειφορία και στην ενίσχυση της κοινωνικής και εδαφικής συνοχής·

25. διαπιστώνει ότι η πολιτική συνοχής έχει ήδη συμβάλει σημαντικά στο παρελθόν στην ενίσχυση της έξυπνης, αειφόρου και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης στην Ευρωπαϊκή Ένωση, στοιχεία που διαδραματίζουν πλέον κεντρικό ρόλο στη στρατηγική «Ευρώπη 2020».

Συμβολή της πολιτικής συνοχής στην υλοποίηση των στόχων

26. υπογραμμίζει ότι τα μέσα της πολιτικής συνοχής –στο πλαίσιο των στόχων της πολιτικής συνοχής που ορίζονται στη Συνθήκη– μπορούν να συμβάλουν σημαντικά στην επίτευξη των στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Εδώ είναι απολύτως απαραίτητο να διατηρηθεί η ισορροπία ανάμεσα στην παραδοσιακή (ακόμα σήμερα) αποστολή της πολιτικής αυτής και τις νέες στρατηγικές προκλήσεις που αντιμετωπίζει η Ευρωπαϊκή Ένωση. Μια τέτοια ισορροπία μπορεί να επιτευχθεί, μεταξύ άλλων, με τη διατήρηση της ειδικής θέσης των περιφερειών σύγκλισης.

27. επισημαίνει ότι, ιδίως και υπό το πρίσμα της προοδευτικής μείωσης των χρηματοδοτικών πόρων, οι στόχοι της μελλοντικής στρατηγικής «Ευρώπη 2020» δεν προσανατολίζονται πρωτίστως στην ποσοτική χρησιμοποίηση δημοσιονομικών πόρων και φρονεί ότι η . Η επιτυχία της υλοποίησης της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» θα εξαρτηθεί σε μεγάλο βαθμό από το είδος και την ποιότητα, καθώς και την ευχρηστία των μέσων που θα χρησιμοποιηθούν. Ως εκ τούτου, επισημαίνει ότι είναι θεμιτό να επιδιώκεται η μέγιστη ενσωμάτωση όλων των υφιστάμενων χρηματοδοτικών μέσων της ΕΕ. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα για τα μέσα που χρησιμεύουν όντως για τη χρηματοδότηση επιχειρήσεων παρόμοιου χαρακτήρα (π.χ. ΕΤΠΑ και ΕΓΤΑΑ στο μέρος που αφορά την ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών).

28. θεωρεί αναγκαία την περαιτέρω ανάπτυξη καινοτόμων χρηματοδοτικών μέσων στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής, όπως για παράδειγμα τα ανανεωμένα κεφάλαια, προκειμένου να βελτιωθεί έτσι ακόμα περισσότερο το πολλαπλασιαστικό αποτέλεσμα της πολιτικής συνοχής για την υλοποίηση των στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020».

29. επισημαίνει, υπό το πρίσμα του στόχου για την απασχόληση (αύξηση του ποσοστού της απασχόλησης των ατόμων ηλικίας 20-64 ετών στο 75 % στην Ευρωπαϊκή Ένωση), ότι στο πλαίσιο των εν εξελίξει προγραμμάτων των διαρθρωτικών ταμείων περίπου 14 δισ. ευρώ από τους πόρους διατίθενται για την ενίσχυση της ικανότητας των επιχειρήσεων και των εργαζομένων, προκειμένου να προετοιμαστούν για την αλλαγή και να προσαρμοστούν σε αυτήν. Από το ποσό αυτό, περίπου 9,4 δισ. ευρώ προβλέπονται για βοήθεια προς τις επιχειρήσεις προκειμένου να εφαρμόσουν αποτελεσματικά μέτρα για την εξέλιξη των εργαζομένων.

30. τονίζει επ'αυτού ότι είναι ανάγκη να τονωθεί η αλληλεπίδραση μεταξύ των ταμείων με εδαφική διάσταση και ειδικότερα μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου και του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης, προκειμένου να δημιουργηθούν νέες δυνατότητες απασχόλησης και να αυξηθεί η ικανότητα επαγγελματικής ένταξης με μέτρα για την εκπαίδευση και κατάρτιση.

31. υποστηρίζει συνεπώς το αίτημα για τη δημιουργία κοινού ευρωπαϊκού στρατηγικού πλαισίου που θα συμπεριλαμβάνει το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό κοινωνικό ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας (ΕΤΑ)· καλεί, ως εκ τούτου, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να εξασφαλίσει και για την επόμενη περίοδο στήριξης αυτήν τη σύμπραξη του ΕΤΠΑ και του ΕΚΤ μέσω κοινού κανονισμού–πλαισίου για την πολιτική συνοχής.

32. επισημαίνει, παραπέμποντας στον ερευνητικό στόχο (αύξηση των δαπανών για την έρευνα και ανάπτυξη στην Ένωση στο 3 % του ΑΕγχΠ), ότι κατά την τρέχουσα περίοδο στήριξης, σύμφωνα με στοιχεία της Επιτροπής, 86 δισ. ευρώ ή το 25 % των πόρων της συνοχής χρησιμοποιούνται για την έρευνα και ανάπτυξη και για την

καινοτομία, και επομένως διατίθενται για τη δημιουργία και επέκταση του πεδίου της έρευνας στις περιφέρειες της Ευρώπης.

33. επισημαίνει ότι μια πολιτική στήριξης με στόχο τις περιφερειακές και δημοτικές αρχές όπως αυτή που περιλαμβάνει η πολιτική συνοχής μπορεί να εξασφαλίσει, συμπληρώνοντας την προώθηση της ευρωπαϊκής αριστείας, ότι η ευρωπαϊκή πολιτική για την έρευνα και καινοτομία θα έχει αρκετά ευρεία αποτελέσματα ώστε να οδηγήσει σε επιτυχία τη στρατηγική «Ευρώπη 2020».

34. φρονεί ότι, ως προς τον στόχο για το κλίμα και την ενέργεια (μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, αύξηση που ποσοστού των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης κατά 20 % αντίστοιχα), η βελτίωση της ποιότητας του περιβάλλοντος πρέπει να εξακολουθήσει να αποτελεί προτεραιότητα των προγραμμάτων των διαρθρωτικών ταμείων σε όλα τα κράτη μέλη και σημειώνει ότι κατά την τρέχουσα περίοδο στήριξης διατίθεται περίπου το ένα τρίτο του συνόλου των πόρων συνοχής (105 δισ. ευρώ). Θεωρεί εντούτοις ότι η ίδρυση ταμείου για το κλίμα, που συζητείται σε διεθνές επίπεδο στο πλαίσιο των προπαρασκευαστικών διαπραγματεύσεων δεν πρέπει να επιφέρει περικοπές στα μέσα που χορηγούνται στην πολιτική συνοχής. Υπενθυμίζει υπό το ίδιο πνεύμα το αίτημά της όσον αφορά την αξιολόγηση του αποτυπώματος άνθρακα των σχεδίων που χρηματοδοτούνται από τα διαρθρωτικά ταμεία.

35. διαπιστώνει ότι από τους πόρους αυτούς περίπου 48 δισ. ευρώ συνεισφέρουν σε μέτρα σε διάφορους τομείς για την αντιμετώπιση των προκλήσεων της κλιματικής αλλαγής, όπως π.χ. μέτρα προστασίας και προσαρμογής. Σε αυτά συγκαταλέγονται και επενδύσεις όπως η προώθηση αποδοτικών και ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (9 δισ. ευρώ), καθώς και έμμεσα μέτρα όπως τα βιώσιμα έργα στον τομέα των αστικών μεταφορών (6,2 δισ. ευρώ).

36. επισημαίνει, σε σχέση με τον στόχο για την εκπαίδευση (μείωση του αριθμού των ατόμων που εγκαταλείπουν το σχολείο και αύξηση του ποσοστού του πληθυσμού ηλικίας 30-34 ετών με πανεπιστημιακή παιδεία ή αντίστοιχο επίπεδο προσόντων στο 40 %), ότι στο πλαίσιο πολλών επιχειρησιακών προγραμμάτων, η πολιτική συνοχής συνεισέφερε ήδη σημαντικά κατά την τρέχουσα περίοδο στήριξης στη μείωση του ποσοστού των ατόμων που εγκαταλείπουν το σχολείο. Σε αυτό το πλαίσιο, πρέπει να ληφθεί υπόψη και η ειδικότερη πρόκληση σχετικά με την προσβασιμότητα και τη συντήρηση των εκπαιδευτικών εγκαταστάσεων σε αραιοκατοικημένες περιοχές.

37. υπογραμμίζει όμως επίσης ότι οι αρμοδιότητες της Ένωσης στον τομέα αυτόν είναι περιορισμένες και ότι τα κράτη μέλη πρέπει να εξασφαλίζουν την επαρκή χρηματοδότηση και τις αρμοδιότητες λήψης αποφάσεων των τοπικών και των περιφερειακών αρχών και να καθορίζουν τους εθνικούς τους στόχους, ανάλογα με την εκάστοτε αρχική τους κατάσταση και τα εθνικά τους δεδομένα, λαμβάνοντας υπόψη αυτούς τους κεντρικούς στόχους.

38. είναι της άποψης, υπό το πρίσμα του στόχου καταπολέμησης της φτώχειας (μείωση των ανθρώπων που ζουν σε συνθήκες φτώχειας ή απειλούνται από αυτήν κατά 20 εκατομμύρια στην Ευρωπαϊκή Ένωση), ότι η πολιτική συνοχής μπορεί να συμβάλει στην καταπολέμηση της φτώχειας στην Ευρωπαϊκή Ένωση στο πλαίσιο του προσανατολισμού της προς την ανάπτυξη και την απασχόληση, ιδίως μέσω της ενίσχυσης τοπικών και περιφερειακών προγραμμάτων για την ένταξη και την απασχόληση· στα νέα προγράμματα διατίθενται περίπου 19 δισ. ευρώ για την άρση των εμποδίων στην απασχόληση, ιδίως για τις γυναίκες, τους νέους, τους ηλικιωμένους ή τους εργαζόμενους με χαμηλή εξειδίκευση.

39. επισημαίνει ότι, σύμφωνα με στοιχεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, από τα εν εξελίξει προγράμματα του ΕΚΤ για το 2007 και το 2008 επωφελήθηκαν ήδη σχεδόν έξι εκατομμύρια άνθρωποι, το 52 % των οποίων ήταν γυναίκες. Περίπου το ένα τρίτο των μέτρων είχε ως στόχο την ενίσχυση των εργαζομένων. Περαιτέρω μέτρα απευθύνονταν σε ανέργους (33 % των δικαιούχων, εκ των οποίων το 7 % ήταν μακροχρόνια άνεργοι) και σε ιδιαίτερα ευάλωτες ομάδες όπως οι μετανάστες και οι μειονότητες (13 %).

40. διαπιστώνει σε συνάρτηση με αυτό ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση σύμφωνα με το άρθρο 153 της ΣΛΕΕ απλώς υποστηρίζει και συμπληρώνει τη δραστηριότητα των κρατών μελών σε αυτόν τον τομέα.

41. τονίζει ότι είναι ανάγκη να ληφθούν τα κατάλληλα μέτρα, προκειμένου να χρησιμοποιηθούν τα διαρθρωτικά ταμεία για την αντιμετώπιση των ανισοτήτων που υφίστανται στην υγειονομική περίθαλψη.

Συμβολή της πολιτικής συνοχής στην υλοποίηση των εμβληματικών πρωτοβουλιών

42. διαπιστώνει ότι οι εμβληματικές πρωτοβουλίες που προβλέπονται στο πλαίσιο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» επιδιώκουν ουσιαστικά θεματικούς ή τομεακούς στόχους, οι οποίοι όμως καλύπτουν και μεγάλο μέρος της πολιτικής συνοχής.

43. σημειώνει ότι η Επιτροπή έχει ήδη επισημάνει τη συμβολή των διαρθρωτικών ταμείων στην υλοποίηση των περισσότερων εμβληματικών πρωτοβουλιών και θεωρεί την πολιτική συνοχής και τα διαρθρωτικά ταμεία σημαντικούς παράγοντες για μια έξυπνη, αειφόρο και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη στα κράτη μέλη και τις περιφέρειες της ΕΕ.

44. υπογραμμίζει ότι είναι ανάγκη να εναρμονιστούν τα μέτρα που αναφέρονται στο πλαίσιο των εμβληματικών πρωτοβουλιών της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» με τις υφιστάμενες διαδικασίες και τα υφιστάμενα μέτρα, προκειμένου να διατηρηθεί η σαφήνεια και να αποφευχθούν οι επικαλύψεις των διαδικασιών και της υποχρέωσης υποβολής εκθέσεων.

45. καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να υιοθετήσει στο πλαίσιο της περαιτέρω ανάπτυξης εμβληματικών πρωτοβουλιών μια ολοκληρωμένη προσέγγιση μεταξύ διάφορων ευρωπαϊκών μέσων στήριξης και να εξασφαλίσει ότι σε αυτό το πλαίσιο θα ληφθεί υπόψη και θα διευρυνθεί περαιτέρω –όπου είναι εφικτό και αναγκαίο– η αποκλεισμένη προσέγγιση της πολιτικής συνοχής.

46. επαναλαμβάνει το αίτημά του, που διατυπώθηκε ήδη στη γνωμοδότηση με θέμα το μέλλον της πολιτικής συνοχής, ότι οι προτεινόμενες εμβληματικές πρωτοβουλίες δεν πρέπει να οδηγήσουν σε περιορισμό της ευρωπαϊκής πολιτικής συνοχής. Τα διαρθρωτικά ταμεία πρέπει να διατηρήσουν την ικανότητά τους για ολοκληρωμένη επίλυση προβλημάτων σε περιφερειακό επίπεδο και δεν πρέπει να περιοριστούν στην εκπλήρωση τομεακών εντολών.

47. διαπιστώνει, σε σχέση με την εμβληματική πρωτοβουλία για το «Ψηφιακό θεματολόγιο», ότι υπάρχει στενή σύνδεση μεταξύ του ψηφιακού θεματολογίου και της χρήσης της πολιτικής συνοχής, ιδίως όσον αφορά τη γενικευμένη πρόσβαση στα ευρυζωνικά δίκτυα στις αγροτικές περιοχές ή την ανάπτυξη νέων υπηρεσιών για την αντιμετώπιση της δημογραφικής αλλαγής.

48. όσον αφορά την εμβληματική πρωτοβουλία «Ένωση καινοτομίας», θεωρεί δυνατό να επιτευχθεί καλύτερη κατανομή εργασίας και καθκόντων ανάμεσα στην προώθηση της βασικής έρευνας με στόχο την αριστεία και της εφαρμοσμένης έρευνας σε ευρωπαϊκό επίπεδο, αφενός, και στην προώθηση της καινοτομίας σε αποκεντρωμένο επίπεδο, αφετέρου, προκειμένου να επιτευχθούν τα αναγκαία ευρεία αποτελέσματα.

49. παραπέμπει, σε συνάρτηση με αυτό, στα μέτρα της πολιτικής συνοχής για τη δημιουργία περιφερειακών συστημάτων καινοτομίας και των μέσων για εδαφική συνεργασία, στη διάθεση επιχειρηματικών κεφαλαίων και σε μέτρα με στόχο την πιο σύντομη καθιέρωση καινοτόμων προϊόντων, καθώς και τη δικτύωση των ενδιαφερόμενων φορέων της οικονομίας, της επιστήμης και της διοίκησης.

50. ζητεί την ενίσχυση της συμπληρωματικής κατανομής ρόλων μεταξύ των μέσων της ΕΕ στο πλαίσιο των αποκεντρωμένων μέτρων στήριξης της καινοτομίας, εφόσον μάλιστα η στήριξη της καινοτομίας αποτελεί ήδη σήμερα κεντρικό δομικό στοιχείο των προγραμμάτων των διαρθρωτικών ταμείων της ΕΕ.

51. επικροτεί, αναφορικά με την εμβληματική πρωτοβουλία «Αποτελεσματική χρησιμοποίηση των πόρων», τον στόχο της μελλοντικής αποσύνδεσης της χρήσης πόρων από την ανάπτυξη, και επισημαίνει ότι θα ήταν σκόπιμη η υιοθέτηση αποκεντρωμένης προσέγγισης στις πολιτικές δράσης με μεγαλύτερο ρόλο των Διαρθρωτικών ταμείων, πράγμα που συνεπάγεται μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα της πρωτοβουλίας αυτής, ιδίως όσον αφορά την ενεργειακή εξυγίανση, τις εναλλακτικές πηγές ενέργειας, την προώθηση της οικονομίας της ανακύκλωσης και την ανάπτυξη βιώσιμων σχεδίων στον τομέα των μεταφορών.

52. καθιστά σαφές ότι, όσον αφορά τα πολλά και διάφορα επιμέρους μέτρα στον εν λόγω τομέα, πρέπει να γίνει προσεκτική οριοθέτηση των αρμοδιοτήτων μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών μελών και να τηρείται η αρχή της επικουρικότητας. Επιπροσθέτως πρέπει να δοθεί μεγαλύτερη προσοχή στην αποτελεσματικότητα των διάφορων μέτρων που εφαρμόζονται.

53. υπογραμμίζει, αναφορικά με την εμβληματική πρωτοβουλία για τη «βιομηχανική πολιτική για την εποχή της παγκοσμιοποίησης», ότι η πολιτική συνοχής έχει σημαντική συμβολή στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας μέσω της αξιοποίησης του δυναμικού βιομηχανικής ανάπτυξης ιδίως στις πιο αδύναμες περιφέρειες, της στήριξης συνεργατικών πρωτοβουλιών, των μέτρων ενίσχυσης των ΜΜΕ, της επέκτασης των υποδομών που σχετίζονται με την οικονομία ή της υποστήριξης της διαφοροποίησης των τόπων εγκατάστασης της βιομηχανίας.

54. επικροτεί, αναφορικά με την εμβληματική πρωτοβουλία «Στρατηγική για τις νέες δεξιότητες και τις νέες θέσεις απασχόλησης», τις προσπάθειες της Επιτροπής για τη στήριξη της νέας γενιάς στους χώρους της εκπαίδευσης και της εργασίας, και υποστηρίζει την ενίσχυση της κινητικότητας σπουδαστών και ασκούμενων, καθώς και τα μέτρα στήριξης για την ένταξη νέων ανθρώπων στην αγορά εργασίας.

55. επισημαίνει τις μεγάλες επικαλύψεις με τους τομείς εφαρμογής του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου και υποστηρίζει την πρόθεση βελτίωσης της σύνδεσης αυτών των στόχων με τα αντίστοιχα ευρωπαϊκά χρηματοδοτικά μέσα.

Το σύστημα διαχείρισης της πολιτικής συνοχής μπορεί να έχει σημαντική συμβολή στην επιτυχημένη εφαρμογή της στρατηγικής «Ευρώπη 2020»

56. διαπιστώνει ότι το πολυεπίπεδο σύστημα της διαρθρωτικής πολιτικής που αναπτύχθηκε με επιτυχία τα τελευταία χρόνια μπορεί, με την ουσιαστική συμμετοχή τοπικών και περιφερειακών φορέων και λαμβανομένων υπόψη των εκάστοτε τοπικών συνθηκών, να συμβάλει σημαντικά στην επιτυχή εφαρμογή της στρατηγικής «Ευρώπη 2020».

57. υπογραμμίζει ότι για τον σκοπό αυτόν πρέπει να διατηρηθούν ή να επεκταθούν τα εξής στοιχεία της πολιτικής συνοχής:

- πολυετής προγραμματισμός,
- επιμερισμένη διαχείριση πόρων και συγχρηματοδότηση,
- γενικευμένη εφαρμογή της διαρθρωτικής πολιτικής σε όλες τις περιφέρειες της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
- σχεδιασμός και αξιολόγηση των προγραμμάτων βάσει δεικτών πέραν του ΑΕγχΠ με τη συμμετοχή των τοπικών και περιφερειακών αρχών,
- αποκεντρωμένη εφαρμογή,
- συμμετοχή των τοπικών παραγόντων σύμφωνα με την αρχή της εταιρικής σχέσης των διαρθρωτικών ταμείων,
- ευέλικτη εφαρμογή πανευρωπαϊκών προτεραιοτήτων στις περιφέρειες,
- εδαφική συνεργασία.

58. θεωρεί ότι επιβεβαιώνεται η άποψη της ότι ο μέχρι τώρα προσανατολισμός της πολιτικής συνοχής στην ανάπτυξη και την απασχόληση είναι προς τη σωστή κατεύθυνση και, ως εκ τούτου, δεν θεωρεί αναγκαίο να αυξηθεί ακόμα περισσότερο η υφιστάμενη κατανομή κονδυλίων (*earmarking*) για τα διαρθρωτικά ταμεία· ωστόσο, οι προσαρμοζόμενες στις τοπικές και περιφερειακές ανάγκες στρατηγικές, οι οποίες λαμβάνουν υπόψη τις διαφορετικές αναπτυξιακές ανάγκες, πρέπει να εξακολουθήσουν να αποτελούν τη βάση της πολιτικής συνοχής.

59. καλεί τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα να εξασφαλίσουν, στο πλαίσιο της ταχείας εφαρμογής της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» και της σύνδεσής της με την πολιτική συνοχής, τις δυνατότητες για τη δημοκρατική και ισότιμη συμμετοχή των αρμόδιων υπηρεσιών, για παράδειγμα με την παραχώρηση αρκετού χρόνου για διαβουλεύσεις και διαμόρφωση απόψεων σε όλα τα επίπεδα και τη διατήρηση της διαφάνειας και της δυνατότητας κατανόησης των διαδικασιών λήψης αποφάσεων.

Ρόλος των τοπικών και περιφερειακών αρχών όσον αφορά την εφαρμογή της στρατηγικής «Ευρώπη 2020»

60. η εδαφική συνοχή, όπως αυτή καθορίζεται στη Συνθήκη, πρέπει να αποτελέσει κατευθυντήρια αρχή για την υλοποίηση της στρατηγικής «Ευρώπη 2020», καθώς και για τις άλλες πολιτικές της ΕΕ. Η αρχή της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης πρέπει να ενσωματωθεί σε όλα τα στάδια υλοποίησης της στρατηγικής.

61. θεωρεί όμως επίσης αναγκαίο να ενισχυθούν, εφόσον χρειαστεί, οι διοικητικές ικανότητες των τοπικών και περιφερειακών αρχών, προκειμένου να είναι σε θέση να εκπληρώσουν τον σημαντικό τους ρόλο στο πλαίσιο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020».

62. καλεί, ως εκ τούτου, τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα και τα κράτη μέλη να καθορίσουν, στο πλαίσιο ενός εδαφικού συμφώνου με τις τοπικές και περιφερειακές αρχές, τη συμμετοχή τους στην εφαρμογή της στρατηγικής Ευρώπη 2020 της πολιτικής συνοχής, περιγράφοντας σε αυτό και τον τοπικό ρόλο των εμβληματικών πρωτοβουλιών. Μία σχετική με τα εδαφικά σύμφωνα σύσταση θα πρέπει να καθιστά δυνατή σε επίπεδο κρατών μελών τη διαρθρωμένη εμπλοκή των τοπικών και περιφερειακών αρχών αναλόγως των αρμοδιοτήτων τους και με σεβασμό της αρχής της επικουρικότητας.

63. συνιστά να χρησιμοποιηθεί η ευρωπαϊκή πολιτική συνοχής ως κύριο μέσο συμμετοχής των τοπικών και των περιφερειακών αρχών στην υλοποίηση της στρατηγικής «Ευρώπη 2020», στο πνεύμα αυτού του εδαφικού συμφώνου. Μέσω των εδαφικών συμφώνων θα πρέπει να μπορεί να επιτευχθεί σε όλες τις επιλέξιμες περιοχές της ευρωπαϊκής πολιτικής συνοχής η κινητοποίηση όλων των βασικών τοπικών παραγόντων για την επίτευξη των προτεραιοτήτων και των κυριότερων στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020».

64. για τον σκοπό αυτόν τάσσεται υπέρ της θέσπισης συμπληρωματικών ρυθμίσεων για τους στόχους της πολιτικής συνοχής, με τις οποίες οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές θα έχουν τη δυνατότητα να συμβάλλουν ενεργά, μέσω των επιχειρησιακών προγραμμάτων τους, στην επίτευξη των αναπτυξιακών προτεραιοτήτων και των βασικών στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020».

65. προτείνει, στα πλαίσια του στόχου «ευρωπαϊκή εδαφική συνεργασία», να διοργανωθεί η ανταλλαγή εμπειριών και η δημιουργία δικτύων μεταξύ περιφερειακών και τοπικών αρχών, με σκοπό την επίτευξη των προτεραιοτήτων και των βασικών στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020», ενδεχομένως και με την αξιοποίηση του μέσου του Ευρωπαϊκού Ομίλου Εδαφικής Συνεργασίας (ΕΟΕΣ). Το πεδίο δράσης της διασυνοριακής συνεργασίας θα μπορούσε να συμπληρωθεί με πρόσθετους άξονες προτεραιότητας όσον αφορά τη συμμετοχή των τοπικών και των περιφερειακών αρχών στην υλοποίηση εμβληματικών πρωτοβουλιών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

66. συνιστά να αντληθούν στοιχεία για τα αποτελέσματα των προσπαθειών που κατέβαλαν οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές κατά την υλοποίηση της στρατηγικής «Ευρώπη 2020», από τις εκθέσεις που υποβάλλονται στην Επιτροπή σχετικά με τις παρεμβάσεις των ευρωπαϊκών ταμείων. Με αυτόν τον τρόπο θα αποφευχθεί η δημιουργία νέων γραφειοκρατικών δομών και η υποχρεωτική υποβολή περαιτέρω εκθέσεων. Δεν θα χρειασθεί να συσταθούν νέα όργανα ούτε να διατεθούν πρόσθετοι πόροι.

67. απευθύνει έκκληση προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να υποβάλλει σε τακτικά διαστήματα, με βάση τις παραπάνω παρατηρήσεις, έκθεση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την Επιτροπή των Περιφερειών σχετικά με την εφαρμογή των εδαφικών συμφώνων για την στρατηγική «Ευρώπη 2020» στα πλαίσια της πολιτικής συνοχής της ΕΕ, και να συζητήσει μαζί τους προσαρμογές στρατηγικής σημασίας.

68. καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να περιγράψει, στο πλαίσιο της 5ης έκθεσης για την οικονομική και κοινωνική συνοχή, τις ιδέες της για τις μελλοντικές σχέσεις μεταξύ της πολιτικής συνοχής και της εφαρμογής της στρατηγικής «Ευρώπη 2020».

69. φρονεί ότι η 5η έκθεση για τη συνοχή που θα δημοσιευθεί στις αρχές Νοεμβρίου 2010 πρέπει να πυροδοτήσει μια συζήτηση σε επίπεδο ΕΕ σχετικά με τις μελλοντικές κατευθυντήριες γραμμές της πολιτικής συνοχής υπό το πρίσμα της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» με τη συμμετοχή του τοπικού και περιφερειακού επιπέδου, προκειμένου αυτές να εγκριθούν μετά από μια φάση διαβούλευσης και συνεργασίας, εγκαίρως, πριν από την έναρξη της νέας περιόδου στήριξης·

70. θεωρεί επιπλέον αναγκαία τη διαρθρωμένη συμμετοχή της Επιτροπής των Περιφερειών στην περαιτέρω εφαρμογή της στρατηγικής «Ευρώπη 2020», και προτείνει σε αυτό το πλαίσιο να προβλεφθεί στην ετήσια έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την εαρινή σύνοδο κορυφής ένα μόνιμο κεφάλαιο σχετικά με τη συμμετοχή των τοπικών και περιφερειακών αρχών στη στρατηγική·

71. εξάγει την εδαφική εμπειρογνωμοσύνη που παρέχεται από την πλατφόρμα παρακολούθησης της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» όσον αφορά την ανάλυση της εφαρμογής της εν λόγω στρατηγικής·

καταλήγει ως εκ τούτου στα ακόλουθα συμπεράσματα:

72. η πολιτική συνοχής πρέπει να προσανατολίζεται και στο μέλλον προς τους στόχους της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής που κατοχυρώνονται στη Συνθήκη ΕΕ, ιδίως μέσω της μείωσης των αποκλίσεων μεταξύ διαφόρων περιοχών ως προς το επίπεδο ανάπτυξης και της μείωσης της καθυστέρησης των πλέον μειονεκτικών περιοχών·

73. υπό αυτήν την προϋπόθεση θα έχει ενεργό συμβολή στην εφαρμογή της στρατηγικής «Ευρώπη 2020»·

74. αυτό όμως μπορεί να επιτευχθεί μόνο εάν η πολιτική συνοχής απευθύνεται και στο μέλλον σε όλες τις περιφέρειες της Ευρωπαϊκής Ένωσης·

75. μόνο με την οριζόντια προσέγγιση της πολιτικής συνοχής μπορεί να εξασφαλιστεί ότι όλες οι περιφέρειες στην Ευρωπαϊκή Ένωση θα έχουν την ευκαιρία να συμμετάσχουν ενεργά στην εφαρμογή της στρατηγικής «Ευρώπη 2020»·

76. αυτό θα μπορούσε να επιτευχθεί μέσω ενός εδαφικού συμφώνου με τις τοπικές και περιφερειακές αρχές που θα προσδιορίζει σε επίπεδο ευρωπαϊκών οργάνων ποια θα είναι η συμμετοχή των τοπικών και περιφερειακών αρχών στην εφαρμογή της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» καθώς και μέσω συγκεκριμένου τύπου για τα εδαφικά συμφωνά που θα επιτρέπουν σε εθνικό επίπεδο τη διαρθρωμένη συμμετοχή των τοπικών και περιφερειακών αρχών αναλόγως των αρμοδιοτήτων τους·

77. σε αυτό το πλαίσιο, η ενίσχυση της πολιτικής συνοχής πρέπει να εξακολουθήσει να επικεντρώνεται στις πιο αδύναμες περιοχές με τα περισσότερα προβλήματα και, λαμβανομένων υπόψη των αδυναμιών που θα συνεχίσουν να υπάρχουν, πρέπει να βρεθούν ανάλογες και δίκαιες μεταβατικές διατάξεις για τις περιφέρειες που δεν θα λαμβάνουν τη μέγιστη στήριξη μετά το 2013, (συμπεριλαμβανομένων των περιοχών που έχουν υποστεί τον λεγόμενο στατιστικό αντίκτυπο), προκειμένου να διατηρηθούν τα όσα επιτεύχθηκαν στις περιοχές που χάνουν τη στήριξη, έτσι ώστε να εξασφαλιστεί η βιωσιμότητα·

78. ταυτόχρονα πρέπει να συνεχιστεί η ενίσχυση των περιφερειών που συνεισφέρουν ήδη σημαντικά στην ανταγωνιστικότητα της ΕΕ. Ακόμη, στις ισχυρότερες οικονομικά περιφέρειες υπάρχουν και επιμέρους περιοχές με διαρθρωτικές αδυναμίες, οι οποίες έχουν επίσης ανάγκη στήριξης·

79. η εδαφική συνεργασία μπορεί να συνεισφέρει σημαντικά στην εφαρμογή της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» στο πλαίσιο της διασυνοριακής, διακρατικής και διαπεριφερειακής συνεργασίας·

80. το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο πρέπει να παραμείνει και μελλοντικά μέρος της πολιτικής συνοχής, και αυτό πρέπει να εξασφαλιστεί με κοινό κανονισμό-πλαίσιο·

81. η Επιτροπή των Περιφερειών πρέπει να συμμετάσχει στην περαιτέρω εφαρμογή της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» με διαρθρωμένο τρόπο – αξιοποιώντας παράλληλα τα συμπεράσματα της πλατφόρμας παρακολούθησης της στρατηγικής «Ευρώπη 2020»· για τον σκοπό αυτόν, η ετήσια έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την εαρινή σύνοδο κορυφής πρέπει να προβλέπει ένα μόνιμο κεφάλαιο για τη συμμετοχή των τοπικών και περιφερειακών αρχών στην εφαρμογή της στρατηγικής·

82. οι τοπικές και περιφερειακές αρχές στην Ευρωπαϊκή Ένωση είναι διατεθειμένες να συμβάλουν στην επιτυχία της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» στο πλαίσιο της εφαρμογής της μελλοντικής πολιτικής συνοχής!

Βρυξέλλες, 5 Οκτωβρίου 2010.

H Πρόεδρος
της Επιτροπής των Περιφερειών
Mercedes BRESSO

Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Μέτρηση της προόδου πέρα από το ΑΕγχΠ»

(2011/C 15/04)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ:

- σημειώνει ότι το ΑΕγχΠ δεν δύναται να μετρήσει με ακρίβεια την ικανότητα μιας κοινωνίας να διαχειριστεί θέματα όπως η κλιματική αλλαγή, η αποδοτική χρήση των πόρων, η ποιότητα ζωής ή η κοινωνική ενσωμάτωση· για τον λόγο αυτόν προτείνει να συνάδουν με τις προτεραιότητες της στρατηγικής ΕΕ 2020 οι δείκτες που θα επιλεγούν για τον προσανατολισμό της επεξεργασίας και της χάραξης των πολιτικών και των δημόσιων στρατηγικών·
- διαπιστώνει ότι οι πέντε δράσεις που αναφέρονται στην ανακοίνωση για την αξιολόγηση των οικονομικών επιδόσεων και της κοινωνικής προόδου: α) προσθήκη περιβαλλοντικών και κοινωνικών δεικτών στο ΑΕγχΠ, β) πληροφορίες σε σχεδόν πραγματικό χρόνο για τη λήψη αποφάσεων, γ) αύξηση της ακρίβειας των εκθέσεων για την κατανομή και τις ανισότητες, δ) ανάπτυξη ενός ευρωπαϊκού πίνακα αποτελεσμάτων όσον αφορά την αειφόρο ανάπτυξη και ε) επέκταση των εθνικών λογαριασμών σε περιβαλλοντικά και κοινωνικά θέματα, είναι σκόπιμες και χρησιμεύουν ως βάση για τις προτάσεις της στρατηγικής ΕΕ 2020. Αυτές οι δράσεις δεν πρέπει να αποτελούν απλώς εργαλεία εκ των υστέρων αξιολόγησης, αλλά να χρησιμοποιούνται κατά τη λήψη αποφάσεων·
- θεωρεί απαραίτητη τη βελτίωση της μεθοδολογίας, έτσι ώστε να παρέχει σε πραγματικό χρόνο πληρέστερες και πιο πλησιέστερες προς την πραγματικότητα πληροφορίες, οι οποίες θα επιτρέψουν την ανάπτυξη δεικτών που διευκολύνουν τη διαδικασία λήψης αποφάσεων· επισημαίνει ότι οι δείκτες που θα μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τις τοπικές, τις περιφερειακές, τις εθνικές και τις ευρωπαϊκές αρχές πρέπει να είναι ομοιογενείς και να διευκολύνουν την ανάπτυξη και τη διάδοση κοινωνικών καινοτομιών, καθώς και τη συνοχή στη λήψη αποφάσεων·
- εκτιμά πως η Eurostat πρέπει μεν να λάβει υπόψη τις προτάσεις αυτής της ανακοίνωσης, θα έπρεπε όμως να συμπεριλάβει τις περιφερειακές στατιστικές στις ευρύτερες πτυχές που αφορούν την ποιότητα ζωής, τη βιωσιμότητα και την κατανομή των εισοδημάτων και του κεφαλαίου·
- υπογραμμίζει πως η δράση των Διαρθρωτικών Ταμείων, συμπεριλαμβανομένου του Ταμείου Συνοχής, μετά το 2013 δεν μπορεί και δεν πρέπει να βασίζεται αποκλειστικά στο κατά κεφαλήν ΑΕγχΠ·
- υποστηρίζει το περιεχόμενο της ανακοίνωσης και θεωρεί, όπως και η Επιτροπή, ότι το ΑΕγχΠ αποτελεί σημαντικό δείκτη μέτρησης της οικονομικής ανάπτυξης και της ευημερίας της Ευρώπης και των περιφερειών της. Ωστόσο, για τη λήψη αποφάσεων επί των κοινοτικών πολιτικών και την αξιολόγησή τους χρειάζεται να αναπτυχθούν συμπληρωματικοί δείκτες που θα επιτρέψουν την ακριβέστερη αξιολόγηση της προόδου που σημειώνεται όσον αφορά τη βιώσιμη υλοποίηση των κοινωνικών, οικονομικών και περιβαλλοντικών στόχων.

Εισηγητής:	Vicente Álvarez Areces (ES/PES), Πρόεδρος της Αυτόνομης Κοινότητας της Asturias
Έγγραφο αναφοράς:	Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Συμβούλιο και στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο: «ΑΕΠ και πέρα από αυτό - Η μέτρηση της προόδου σε έναν μεταβαλλόμενο κόσμο» COM(2009) 433 τελικό

I. ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

A. Γενικές παρατηρήσεις

1. Χαιρετίζει με ικανοποίηση την ανακοίνωση, που δίνει την ευκαιρία στην Επιτροπή των Περιφερειών να συνεχίσει τη συζήτηση για το μέλλον της ΕΕ σε έναν μεταβαλλόμενο κόσμο. Ο καθορισμός των δεικτών που θα μας δείχνουν με ακρίβεια την πραγματικότητα μέσα στην οποία μπορούμε να δράσουμε αποτελεσματικά αποτελεί επιτακτική ανάγκη, που μας υποχρεώνει να εργασθούμε για τη δημιουργία ενός νέου αναπτυξιακού μοντέλου.

2. Υπενθυμίζει πως η ΕτΠ έχει επανειλημμένα εξετάσει ζητήματα σχετικά με το θέμα της ανακοίνωσης. Στη συζήτηση για τη στρατηγική της Λισσαβώνας μετά το 2010, η ΕτΠ ζήτησε πρόσφατα (CdR 25/2009) να έχει η επόμενη στρατηγική ως ρητό γενικότερο στόχο «την υψηλή ποιότητα ζωής και την ευημερία όλων των ευρωπαίων πολιτών» και επανέλαβε πως για την καταπολέμηση της φτώχειας και των εισοδηματικών ανισοτήτων απαιτείται εδαφική διάσταση σε ευρύ φάσμα πεδίων πολιτικής. Παράλληλα, η ΕτΠ επεσήμανε πως υπάρχει «αυξανόμενη δυσαρέσκεια όσον αφορά τη χρήση του ΑΕγχΠ ως κύριου δείκτη για τον υπολογισμό των οικονομικών επιδόσεων» και ζήτησε «να αναπτυχθούν νέοι δείκτες, οι οποίοι να προσφέρουν ουσιαστικότερο τρόπο υπολογισμού της ευμάρειας, της ευημερίας και της ποιότητας ζωής στην Ευρώπη».

3. Υπενθυμίζει, εξάλλου, τη διερευνητική της γνωμοδότηση με θέμα «Το μέλλον της πολιτικής για τη συνοχή» (CdR 210/2009 fin) στην οποία δήλωσε ότι «τάσσεται υπέρ μιας διαφοροποιημένης αξιοποίησης προσεκτικά επιλεγμένων και τεκμηριωμένων δεικτών για την αξιολόγηση της πολιτικής για τη συνοχή, ώστε να επιτευχθεί μια απόλυτα στοχοθετημένη χρήση των πόρων καθώς και μια ολοκληρωμένη παρουσίαση των επιπτώσεων της διαρθρωτικής πολιτικής».

4. Κρίνει πως η συζήτηση για δείκτες πέραν του ΑΕγχΠ είναι πολιτική συζήτηση, που πρέπει να μας οδηγήσει στο να εξηγήσουμε τι συνιστά ευημερία για τις σημερινές και τις μελλοντικές γενιές και ποιες είναι οι καταλληλότερες πολιτικές για την επίτευξη αυτής της ευημερίας.

5. Επισημαίνει πως η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, σε συνεργασία με τη Eurostat, την Επιτροπή για τις οικονομικές επιδόσεις και την κοινωνική πρόοδο –την επονομαζόμενη Επιτροπή Stiglitz-Sen-Fitoussi– και τον ΟΟΣΑ, εργάζονται προς την ίδια κατεύθυνση.

6. Διαπιστώνει πως οι πέντε δράσεις που αναφέρονται στην ανακοίνωση για την αξιολόγηση των οικονομικών επιδόσεων και της κοινωνικής προόδου: α) προσθήκη περιβαλλοντικών και κοινωνικών δεικτών στο ΑΕγχΠ, β) πληροφορίες σε σχεδόν πραγματικό χρόνο για τη λήψη αποφάσεων, γ) αύξηση της ακρίβειας των εκθέσεων για την κατανομή και τις ανισότητες, δ) ανάπτυξη ενός ευρωπαϊκού πίνακα αποτελεσμάτων όσον αφορά την αειφόρο ανάπτυξη και ε) επέκταση των εθνικών λογαριασμών σε περιβαλλοντικά και κοινωνικά θέματα, είναι σκόπιμες και χρησιμεύουν ως βάση για τις προτάσεις της στρατηγικής ΕΕ 2020. Αυτές οι δράσεις δεν πρέπει να αποτελούν απλώς εργαλεία εκ των υστέρων αξιολόγησης, αλλά να χρησιμοποιούνται κατά τη λήψη αποφάσεων.

7. Υπενθυμίζει πως αυτή η ανακοίνωση συμπίπτει με την εγκαινίαση της στρατηγικής ΕΕ 2020 και την πολιτική συζήτηση που θα καθορίσει τη μεσοπρόθεσμη και μακροπρόθεσμη ανάπτυξη της Ένωσης, αλλά και με τη συζήτηση των δημοσιονομικών προοπτικών μετά το 2013 και πρόκειται ασφαλώς να επηρεάσει τον προσανατολισμό της πολιτικής για τη συνοχή και, κατά συνέπεια, τη χρηματοδοτική της στήριξη. Οι κατάλληλοι δείκτες θα διευκολύνουν τον εντοπισμό διαφορών στο εισόδημα, το μορφωτικό επίπεδο (συμπεριλαμβανομένης της τυπικής και της μη τυπικής εκπαίδευσης), τη διαθεσιμότητα δημοσίων υπηρεσιών, την ποιότητα των υπηρεσιών υγείας και την προσφορά πολιτιστικών πόρων σε περιφερειακό και σε τοπικό επίπεδο στην ΕΕ.

8. Εν προκειμένω, θα πρέπει να ληφθεί υπόψη η μελέτη «Περιφέρειες 2020» της Γενικής Διεύθυνσης Περιφερειακής Πολιτικής, η οποία χρησιμοποιεί περιφερειακούς δείκτες για να προσδιορίσει την κατάσταση κάθε περιφέρειας ενόψει διάφορων προκλήσεων, καθώς και τη σχετική της θέση σε σύγκριση με άλλες κοντινές περιφέρειες.

9. Προειδοποιεί πως, παρά το ότι ο ρόλος της τοπικής αυτοδιοίκησης και της περιφερειακής διοίκησης δεν αναφέρεται στην ανακοίνωση της Επιτροπής, τα επιτυχημένα σχέδια βέλτιστων πρακτικών δείχνουν πως οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές θα μπορούσαν να πρωταγωνιστήσουν στην υιοθέτηση και τη διάδοση μιας σφαιρικήτερης μέτρησης της προόδου της κοινωνίας (οικονομικής, περιβαλλοντικής και κοινωνικής), εφόσον διαθέτουν τις απαραίτητες αρμοδιότητες και πόρους, μεταξύ των οποίων και οικονομική στήριξη από την ΕΕ ή εθνικές πηγές. Προϋπόθεση για την πρακτική εφαρμογή των δεικτών που χρησιμεύουν στη μέτρηση της ευμάρειας με την ευρύτερη έννοια, είναι να μπορούν να αναλυθούν και όσον αφορά το τοπικό και το περιφερειακό επίπεδο, σε συνεργασία με τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές.

10. Υπογραμμίζει πως η αρχή της ισότητας των ευκαιριών πρέπει να λάβει ιδιαίτερος υπόψη τους κατοίκους των αγροτικών και των απομακρυσμένων περιοχών, των ζωνών που τελούν υπό βιομηχανική μετάβαση και των περιφερειών που πάσχουν από σοβαρά και μόνιμα φυσικά ή δημογραφικά μειονεκτήματα, όπως είναι π.χ. οι υπερβόρειες αραιοκατοικημένες περιοχές και οι νησιωτικές, οι εξόχως απόκεντρες, οι παραμεθόριες και οι ορεινές περιφέρειες. Ο στόχος της μείωσης των ανισοτήτων μεταξύ των περιφερειών της ΕΕ επιβάλλει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή σε αυτές τις ζώνες. Η ευαισθησία αυτών των περιοχών οφείλεται σε οικονομικούς, κοινωνικούς, δημογραφικούς, γεωγραφικούς, ιστορικούς, εδαφικούς και περιβαλλοντικούς λόγους. Πρέπει να αποτελέσει αντικείμενο ειδικής προσοχής τη στιγμή του σχεδιασμού ενός πίνακα δεικτών που θα δείχνει την ύπαρξη και την προσβασιμότητα υποδομών και υπηρεσιών κοινής ωφέλειας για τους κατοίκους αυτών των ζωνών. Ο πίνακας των δεικτών πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις δεσμεύσεις της Εδαφικής Ατζέντας και του Χάρτη της Λειψίας για την προώθηση του πολυκεντρισμού και μιας νέας διαρθρωτικής σχέσης μεταξύ των αστικών και των αγροτικών περιοχών. Προφανώς, η φύση αυτής της σχέσης θα καθοριστεί το περιβαλλοντικό πλαίσιο, ενώ θα συμβάλει επίσης στη βελτίωση της ποιότητας των τοπικών και των περιφερειακών πολιτικών.

11. Εκτιμά πως η Eurostat πρέπει να λάβει υπόψη τις προτάσεις αυτής της ανακοίνωσης, θα έπρεπε ωστόσο να συμπεριλάβει τις περιφερειακές στατιστικές στις ευρύτερες πτυχές που αφορούν την ποιότητα ζωής, τη βιωσιμότητα και την κατανομή των εισοδημάτων και του κεφαλαίου. Η περιφερειακή στατιστική επιτηρίδα της Eurostat θα πρέπει να αποτελεί έγγραφο ετήσιου πολιτικού διαλόγου που θα χρησιμεύει στον επαναπρογραμματισμό των κοινοτικών πολιτικών.

B. Η ανεπάρκεια του δείκτη αύξησης του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος για τον προσανατολισμό της πολιτικής του 21ου αιώνα

12. Παρατηρεί πως στην ανακοίνωση ΑΕΠ και πέρα από αυτό - Η μέτρηση της προόδου σε έναν μεταβαλλόμενο κόσμο, η Επιτροπή αναγνωρίζει ρητά τους περιορισμούς του ΑΕγχΠ ως δείκτη, ενώ προτείνει τη συζήτηση τρόπων συμπλήρωσής του με άλλους δείκτες. Ωστόσο, δεν αποφεύγει να αναφέρει στα συμπεράσματα της ανακοίνωσης πως, παρά τις ελλείψεις του, αποτελεί το καλύτερο μέτρο των επιδόσεων της αγοράς. Ωστόσο, αυτό είναι συζητησιμο, καθώς το αντικείμενο της ανακοίνωσης είναι η κοινωνική πρόοδος και η ευημερία. Σε αυτόν δε τον τομέα, το ΑΕγχΠ δεν αποτελεί τον καλύτερο δείκτη.

13. Επισημαίνει ότι διεξάγονται διεθνείς διαπραγματεύσεις για την επίτευξη μιας συμφωνίας των Ηνωμένων Εθνών, η οποία θα διέπτε την παγκόσμια δράση για την κλιματική αλλαγή μετά το 2012, οπότε λήγει η πρώτη περίοδος δεσμεύσεων του Πρωτοκόλλου του Κιότο, καθώς και ότι η ΕΕ έχει δεσμευθεί μονομερώς να μειώσει τις εκπομπές της έως το 2020 τουλάχιστον κατά 20 % σε σχέση με τα επίπεδα του 1990 και προτιμάται να αυξήσει αυτήν τη μείωση σε 30 %, υπό την προϋπόθεση ότι και άλλοι σημαντικοί παραγωγοί εκπομπών στις αναπτυσσόμενες και αναπτυσσόμενες χώρες θα αναλάβουν το μερίδιο της ευθύνης τους στο πλαίσιο μιας παγκόσμιας συμφωνίας. Σύμφωνα με επιστημονικά στοιχεία, έως το 2050 θα χρειαστούν επιπλέον μειώσεις τουλάχιστον κατά 50 % σε σχέση με τα αντίστοιχα επίπεδα του 1990. Πρόκειται για φιλόδοξους στόχους που απαιτούν τη μετάβαση σε μια οικονομία με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα, με μεθόδους παραγωγής και μοντέλα κατανάλωσης που χαρακτηρίζονται από χαμηλή ένταση ενέργειας και αποτελεσματική χρήση των πόρων. Είναι σημαντικό να αντανακλούν οι βασικοί οικονομικοί δείκτες αυτήν τη νέα κατεύθυνση.

14. Υπενθυμίζει πως, όπως επιβεβαιώνει και ο ΟΟΣΑ, το ΑΕγχΠ αποτελεί δείκτη της παραγωγής και όχι της ευημερίας που αποκομίζει από αυτήν ο πληθυσμός. Μάλιστα, πολλές από τις δραστηριότητες που περιλαμβάνονται στο ΑΕγχΠ προκαλούν μείωση της ευημερίας των πολιτών (για παράδειγμα, το υψηλό κόστος των μεταφορών λόγω της συμφόρησης που προκαλείται από τις μεγάλες αποστάσεις μεταξύ κατοικίας και τόπου εργασίας ή οι δράσεις που αποσκοπούν στη διόρθωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων δραστηριοτήτων). Εκτός αυτού, η ευημερία των πολιτών εξαρτάται από το διαθέσιμο εισόδημά τους ή από τη διαθεσιμότητα και το κόστος των δημόσιων αγαθών. Στο ίδιο πνεύμα κινείται η έκθεση της Επιτροπής Stiglitz-Sen-Fitoussi που αναφέρει ότι «η υποψία πως το ΑΕγχΠ μπορεί να αποτελεί ανεπαρκές μέσο μέτρησης της ευημερίας, συμπεριλαμβανομένης της δραστηριότητας της αγοράς, έχει αναγνωρισθεί προ πολλού»⁽¹⁾.

15. Τονίζει επίσης το γεγονός πως το ΑΕγχΠ δεν προσμετρά τον αντίκτυπο παραγόντων που επηρεάζουν το περιβάλλον, όπως τα προβλήματα έλλειψης φυσικών πόρων, οι εκπομπές CO₂, ο αντίκτυπος των ρυπογόνων προϊόντων, η ποιότητα του νερού, η βιοποικιλότητα, ο αντίκτυπος της αστικής συγκέντρωσης ή της ερήμωσης της υπαίθρου. Δεν περιλαμβάνει επίσης κοινωνικές πτυχές εξαιρετικής σημασίας, όπως οι ανισότητες στην ατομική και στην περιφερειακή κατανομή του εισοδήματος, η φτώχεια ή η κατάσταση της υγείας. Παράλληλα, δεν αποτιμά δραστηριότητες που δεν αναγνωρίζονται στην αγορά, όπως η παράνομη εργασία, οι οικιακές εργασίες, ο εθελοντισμός ή ο ελεύθερος χρόνος.

16. Επισημαίνει, επιπλέον, πως λείπουν σημαντικά δεδομένα. Μια χώρα μπορεί να αυξάνει το ΑΕγχΠ της εκμεταλλεύομενη εντατικά τους φυσικούς της πόρους· με αυτόν τον τρόπο, όμως, θα μειώσει το κεφάλαιό της, αφήνοντας λιγότερο διαθέσιμο κεφάλαιο για τις μελλοντικές γενιές. Συγχρόνως, η ΕτΠ συνιστά να μην θεωρείται η οικονομική πρόοδος αντίθετη προς άλλες πτυχές της ευμάρειας. Η πείρα δείχνει ότι η οικονομική ανάπτυξη συχνά αποτελεί προϋπόθεση για να ληφθούν υπόψη στην πολιτική και άλλες πτυχές της ευμάρειας.

17. Διαβιβάζει στα όργανα της Ένωσης την άποψή της πως είναι αναγκαίο να ενωθούν και να αποσαφηνισθούν τα μηνύματα που επιθυμούμε να στείλουμε στους πολίτες μέσω της χρήσης δεικτών που σχετίζονται με το ΑΕγχΠ και το κατά κεφαλήν ΑΕγχΠ. Απουσιάζει μια διαφανέστερη πολιτική επικοινωνίας.

18. Παρατηρεί πως σε επίσημα έγγραφα της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων των Συνθηκών και ορισμένων κανονισμών, χρησιμοποιούνται παράλληλα με το ΑΕγχΠ άλλοι, συμπληρωματικοί δείκτες. Για παράδειγμα, για τον καθορισμό και την ιεράρχηση των περιφερειών του στόχου «Σύγκλιση» (περίοδος 2007-2013) χρησιμοποιείται το κατά κεφαλήν ΑΕγχΠ. Για τον καθορισμό των κρατών που μπορούν να λάβουν συγχρηματοδότηση από το Ταμείο Συνοχής, χρησιμοποιείται το κατά κεφαλήν Ακαθάριστο Εθνικό Εισόδημα (ΑΕΕ). Το ΑΕΕ χρησιμοποιείται επίσης στις δημοσιονομικές προοπτικές, για τον καθορισμό του ορίου των δαπανών του προϋπολογισμού. Επιπλέον, στο Πρωτόκολλο 28 για την οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή δεν είναι ούτε το ΑΕγχΠ ούτε το ΑΕΕ, αλλά το κατά κεφαλήν Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν (ΑΕΠ) εκείνο που χρησιμοποιείται ως βάση για τον προδιορισμό των κρατών μελών που θα ενισχυθούν από το Ταμείο Συνοχής.

⁽¹⁾ Stiglitz Joseph, Sen Amartya και Fittoussi Jean Paul, Issues Paper, Commission on the Measurement of the Economic Performance and Social Progress. 25/07/2008

19. Υπογραμμίζει πως η δράση των Διαρθρωτικών Ταμείων, συμπεριλαμβανομένου του Ταμείου Συνοχής, μετά το 2013 δεν μπορεί και δεν πρέπει να βασίζεται αποκλειστικά στο κατά κεφαλήν ΑΕγχΠ.

Γ. Οι δράσεις για την μέτρηση της προόδου σε έναν μεταβαλλόμενο κόσμο: παρατηρήσεις σχετικά με τους δείκτες που αναφέρονται στην ανακοίνωση

20. Συμμερίζεται την ιδέα που εκφράζεται στην ανακοίνωση περί ανάπτυξης από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενός συνολικού περιβαλλοντικού δείκτη και βελτίωσης των δεικτών για την ποιότητα ζωής. Προς τούτο, υποστηρίζει θερμά την προετοιμασία ενός πιλοτικού προγράμματος για τη θέσπιση **συνολικού περιβαλλοντικού δείκτη** που θα περιλαμβάνει πτυχές όπως οι εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου, η απώλεια φυσικών τοπίων, η ατμοσφαιρική ρύπανση, η χρήση των υδάτων και η δημιουργία αποβλήτων. Δεδομένου ότι υπάρχει ήδη η μεθοδολογία για τον καθορισμό αυτού του δείκτη, καλεί την Επιτροπή να δημοσιοποιήσει τις εργασίες ανάπτυξης του και να τις παρουσιάσει σύντομα προς συζήτηση εντός του 2010, όπως προβλέπεται και στην ανακοίνωση. Όπως τονίζει και η Επιτροπή στην ανακοίνωσή της, οι δείκτες δεν πρέπει να δείχνουν μόνο τη θετική ή την αρνητική αλλαγή του περιβάλλοντος, αλλά και την κατάσταση της ποιότητας του περιβάλλοντος. Ωστόσο, είναι σημαντικό οι δείκτες που έχουν περιβαλλοντικό έρεισμα να μην προάγουν καμία μορφή μη αιεφόρου χρήσης των πόρων.

21. Επισημαίνει ότι ο λόγος για τον οποίο το ΑΕγχΠ δεν αποτελεί συνολικό δείκτη είναι ότι το κοινωνικό και το περιβαλλοντικό κόστος δεν συνυπολογίζονται πλήρως στις τιμές των προϊόντων και των υπηρεσιών. Η ΕΤΠ ζητεί συνεπώς από την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να συνεχίσουν τις προσπάθειές τους προκειμένου να συνεκτιμάται στην μελλοντική νομοθεσία το πραγματικό οικονομικό κόστος ενός προϊόντος.

22. Επιπλέον, αυτός ο δείκτης, που θα μετρά τα αποτελέσματα των προσαθειών για την προστασία της επικράτειας της Ένωσης και που, με την ποσοτική τιμή του, θα μας δείχνει την πρόοδο ή την οπισθοδρόμηση στα περιβαλλοντικά ζητήματα, πρέπει να αφορά, όχι μόνο τις χώρες, αλλά και τις περιφέρειες της Ένωσης. Η Επιτροπή θα πρέπει να εισαγάγει στη μεθοδολογία της τα στοιχεία που απαιτούνται για τη διεύρυνση του πεδίου ορισμού του δείκτη. Παράλληλα, θα πρέπει να θεσπισθούν ευρωπαϊκά κίνητρα για τις περιοχές που επιτυγχάνουν ή υπερβαίνουν τους τεθέντες στόχους.

23. Υπενθυμίζει πως, κατά τη διάσκεψη της ΕΕ για το ζήτημα των δεικτών πέραν του ΑΕγχΠ, η πορτογαλική Προεδρία της ΕΕ ζήτησε να μπορεί να μετρηθεί κατά τρόπο απόλυτα συγκρίσιμο η πρόοδος στα διάφορα εδαφικά επίπεδα και επεσήμανε πως οι δείκτες που αποκλείουν τη δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ περιφερειών θα έχουν περιορισμένη αξία. Κατόπιν τούτου, το Συμβούλιο της Λισαβώνας συνέστησε την καθιέρωση σαφέστερης σύνδεσης μεταξύ των μακροοικονομικών δεικτών και της περιφερειακής διάστασης.

24. Φρονεί πως είναι σημαντικό να αναπτυχθεί ένας δείκτης περιβαλλοντικής ποιότητας (και όχι να παραμείνει μια απλή δυνατότητα, όπως αναφέρει η ανακοίνωση), στον οποίο δεν θα αναφέρεται μόνο ο αριθμός των ευρωπαίων πολιτών που ζουν σε υγιείς περιβάλλον, αλλά και οι περιοχές που τους το παρέχουν, ούτως ώστε να αναγνωρισθούν οι πολιτικές που κατέστησαν κάτι τέτοιο

δυνατό. Προς τούτο, προτείνουμε τη διεξαγωγή ανάλυσης της περιβαλλοντικής ποιότητας στις διάφορες περιοχές της ΕΕ, προκειμένου να διευκολυνθεί η σύγκρισή τους.

Προς τούτο, οι **χάρτες και οι δείκτες προτεραιότητας που κατήρτισε ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος** πρέπει να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στον καθορισμό της φύσης καθεμίας από τις ευρωπαϊκές περιφέρειες, προκειμένου να μπορέσει να σχεδιασθεί μια ακριβέστερη πολιτική σε κάθε περιοχή και μια στρατηγική αλληλεγγύης με εκείνες τις περιφέρειες που για ιστορικούς λόγους αντιμετωπίζουν μεγαλύτερες δυσκολίες στην επίτευξη της βελτίωσης της ποιότητας του περιβάλλοντος. Η στήριξη της δημιουργίας Περιφερειακών Παρατηρητηρίων του Περιβάλλοντος θα αποτελούσε ανεκτίμητη πολιτική για τη συνέχιση και τον σχεδιασμό ανιουσών πολιτικών, όπου κάθε περιφέρεια θα αναδεικνύει τις ιδιαιτερότητές της και τα κοινά της στοιχεία με τις υπόλοιπες ευρωπαϊκές περιφέρειες. Αυτό θα διευκολύνει την ύπαρξη ευέλικτων και ασύμμετρων πολιτικών σε ευρωπαϊκό επίπεδο, ενώ θα οδηγήσει σε συνδέσεις που θα ευνοούν τη διαπεριφερειακή συνεργασία.

25. Όσον αφορά την ποιότητα ζωής και την ευημερία, είναι σημαντικό να υπάρχουν δείκτες για τη βιώσιμη ανάπτυξη και την κοινωνική καινοτομία, όπως π.χ. για τις δημόσιες υπηρεσίες, την υγεία, τον ελεύθερο χρόνο, τον πλούτο, την κινητικότητα και το καθαρό περιβάλλον, στοιχεία τα οποία αποτελούν ενδείξεις και παράγοντες ενός καλού ή κακού περιβάλλοντος. Συνοψίζοντας, μια κοινωνία, ή μια περιφέρεια, είναι υγιής ως προς τη βιώσιμη ανάπτυξη, εφόσον ο οικονομικός της ιστός (παραγωγή, διανομή και κατανάλωση) συνάδει με ορισμένους περιβαλλοντικούς και κοινωνικούς παράγοντες. Οι μελέτες του ΟΟΣΑ για την ευημερία, όπως την αντιλαμβάνονται οι πολίτες, είναι σημαντικές για τη χρήση των δεικτών αυτών.

26. Υποστηρίζει την ιδέα να παρέχεται η ενημέρωση σχεδόν σε πραγματικό χρόνο για τη λήψη αποφάσεων, όσον αφορά τόσο τους περιβαλλοντικούς όσο και τους κοινωνικούς δείκτες, θεωρεί δε σημαντική πρόοδο την παρουσίαση πέρυσι του Ενιαίου Συστήματος Πληροφοριών για το Περιβάλλον (SEIS). Πρέπει να υπερβούμε το χάσμα της κατά δύο ή τρία χρόνια καθυστέρησης των περιβαλλοντικών σε σχέση με τα οικονομικά στοιχεία.

Όσον αφορά τους υπάρχοντες κοινωνικούς δείκτες, υπενθυμίζουμε πως η Eurostat αναπτύσσει εναρμονισμένη έρευνα, που δεν έχει δημοσιευθεί, για τα έτη 2006, 2007, 2008 και 2009 με τις επιδόσεις σχετικά με τις συνθήκες ζωής των οικογενειών σε όλες τις χώρες της Ένωσης. Κατά συνέπεια, υπάρχει ήδη μια βασική δομή που μπορεί να προσαρμοσθεί σε περιφερειακό επίπεδο.

Προτείνουμε, λοιπόν, να γίνει το βήμα για την κατάρτιση μιας **εναρμονισμένης κοινωνικής έρευνας** σε ευρωπαϊκό επίπεδο και ανά περιφέρεια, που θα αποτελέσει ένα από τα σημεία αναφοράς για τις πολιτικές συνοχής και τη λήψη αποφάσεων για το τοπικό και το περιφερειακό επίπεδο.

27. Θεωρεί ιδιαίτερα σημαντική την πληροφόρηση για την κατανομή του εισοδήματος και τις ανισότητες και συμφωνεί με τη θέση της ανακοίνωσης πως «*Η οικονομική και η κοινωνική συνοχή συνιστά γενικό στόχο της Κοινότητας. Το ζητούμενο είναι ο περιορισμός των ανισοτήτων μεταξύ των περιφερειών και των κοινωνικών κατηγοριών.*»

Ωστόσο, διαπιστώνεται απουσία σαφούς αναφοράς στην εδαφική συνοχή, πτυχή που άπτεται κυρίως των περιβαλλοντικών πτυχών και των φυσικών μειονεκτημάτων που αντιμετωπίζουν ορισμένες περιοχές και που αποτελούν τροχοπέδη στην ανάπτυξή τους. Αυτές οι πτυχές πρέπει να συνυπολογισθούν κατά τη διεξαγωγή των αναλύσεων που θα αποτελέσουν τη βάση της λήψης αποφάσεων. Προς τούτο, κρίνεται σκόπιμη η ποσοτικοποίησή τους και η επακόλουθη συγκριτική τους ανάλυση.

Η κατανομή του πλούτου αποτελεί λόγο αυξανόμενης ανησυχίας, καθώς, παρά την αύξηση του κατά κεφαλήν ΑΕγχΠ, ενδέχεται παράλληλα να αυξάνεται ο αριθμός των ατόμων που απειλούνται με φτώχεια. Συνεπώς, είναι αναγκαία η ακριβέστερη ενημέρωση για την κατανομή και τις ανισότητες, που θα επιτρέψει τον καλύτερο καθορισμό των πολιτικών κοινωνικής, οικονομικής και εδαφικής συνοχής.

Επιπλέον, η μελέτη του μορφωτικού επιπέδου του εργατικού δυναμικού μιας περιοχής, τόσο των εργαζομένων όσο και των ανέργων, αποτελεί κύριο δείκτη, καθώς η κατανόηση των ανισοτήτων στο μορφωτικό επίπεδο μεταξύ των διαφόρων κοινωνικών ομάδων μπορεί να βοηθήσει στην ανάπτυξη κατάλληλων μέτρων πολιτικής.

Επιπροσθέτως, θα πρέπει να εξετασθούν χωριστά οι άμεσες και έμμεσες επιπτώσεις της πρόσφατης οικονομικής ύφεσης καθώς και οι συνέπειές της στην ευημερία των μεμονωμένων περιφερειών και κοινωνικών ομάδων, προκειμένου να αποκτηθούν σχετικές γνώσεις, να υποβληθούν προτάσεις και να αντιμετωπισθούν μελλοντικές καταστάσεις μέσω προληπτικών μέτρων.

28. Ωστόσο, όσον αφορά τους κοινωνικούς δείκτες, φρονεί ότι δεν χρειάζεται να φτάσουμε σε καταστάσεις φτώχειας για να συνδέσουμε τα προβλήματα των περιφερειακών ή ατομικών ανισοτήτων με τον αντίκτυπο στο περιβάλλον. Αρκεί να αναλογισθούμε πως η αύξηση των ανισοτήτων, ιδίως όταν αυτές συνεπάγονται μικρότερα φορολογικά έσοδα, θα περιορίσει τη δυνατότητα υλοποίησης των αναγκαίων αναδιαρθρώσεων για την επάνοδο στη βιώσιμη ανάπτυξη. Επιπλέον, η μείωση του επιπέδου του εισοδήματος περιορίζει την ικανότητα των εγχώριων οικονομικών να προβούν στις απαραίτητες αλλαγές της καταναλωτικής συμπεριφοράς που απαιτεί αυτή η βιώσιμη ανάπτυξη. Αντίθετα, είναι βέβαιο πως ένα μοντέλο βιώσιμης συμπεριφοράς δημιουργεί μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα εξοικονόμηση που αντισταθμίζει την αρχική επένδυση.

Συνεπώς, οι δείκτες των εισοδηματικών ανισοτήτων και των περιφερειακών αποκλίσεων πρέπει να βρίσκονται στο επίκεντρο κατά τη λήψη των στρατηγικών αποφάσεων του μέλλοντος.

29. Υποστηρίζει το σχέδιο κατάρτισης ενός **πίνακα αποτελεσμάτων της αιφόρου ανάπτυξης**, που αναφέρεται στην ανακοίνωση. Σε κάθε περίπτωση, πρέπει να μεγιστοποιηθεί η χρησιμότητα του πίνακα και να απομακρυνθούμε από το πρότυπο των εκ των υστέρων αξιολογήσεων ακαδημαϊκού χαρακτήρα. Με άλλα λόγια, ο πίνακας, που πρέπει να καλύπτει όλες τις χώρες και τις περιφέρειες καθιστώντας συμβατά τα στατιστικά συστήματα του κάθε επιπέδου, πρέπει να αποτελέσει εργαλείο δράσης, προσανατολισμού των τομεακών και των περιφερειακών πολιτικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και να επιτρέπει την ενσωμάτωση της κοινωνικής καινοτομίας και, κατά

συνέπεια, ιδίως του παράγοντα της αιφορίας σε κάθε στρατηγική και τη διεξαγωγή περισσότερων συγκριτικών αξιολογήσεων των βέλτιστων πρακτικών, καθώς και την επίσπευση της υλοποίησης των στόχων. Καλεί την Επιτροπή να παρουσιάσει τη δοκιμαστική εκδοχή που αναφέρεται στην ανακοίνωση.

30. Οι νέοι δείκτες πρέπει να είναι τεκμηριωμένοι, αξιόπιστοι και ευρέως αναγνωρισμένοι για τη μέτρηση της προόδου προς μία οικολογικά αποδοτική οικονομία, πρέπει δε να αποτελέσουν τη βάση για την ανάπτυξη ενός πλαισίου δεικτών της αιφόρου ανάπτυξης, το οποίο να καλύπτει το κοινωνικό, το οικονομικό και το περιβαλλοντικό πεδίο. Η βιοποικιλότητα πρέπει να συμπεριληφθεί σε αυτούς τους νέους δείκτες.

31. Όσον αφορά την ολοκληρωμένη οικονομικο-περιβαλλοντική λογιστική, υποστηρίζει τις προσπάθειες που διεξάγονται για την ανάπτυξη «πράσινης» λογιστικής. Σε ορισμένα σημεία έχει επιτευχθεί σημαντική πρόοδος χάρη στον συντονισμό των προσπαθειών μεταξύ της Eurostat, των στατιστικών υπηρεσιών των κρατών μελών και του ΟΟΣΑ. Ωστόσο, είναι αναγκαίο να γενικευθεί αυτό σε όλες τις χώρες της ΕΕ, ώστε το 2013 να έχουμε ήδη περιβαλλοντικούς λογαριασμούς για την ενεργειακή κατανάλωση και την επεξεργασία των αποβλήτων, καθώς και νομισματικούς λογαριασμούς για τις ενισχύσεις που σχετίζονται με το περιβάλλον, μέσα σε κοινό νομικό πλαίσιο.

Είναι επίσης αναγκαίο το Ευρωπαϊκό Σύστημα Λογαριασμών (ΕΣΟΛ) να συμπληρώσει τον πίνακα των κοινωνικών δεικτών του, όπως το διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών ή το διορθωμένο διαθέσιμο εισόδημα, εφαρμόζοντάς τον σε όλα τα κράτη μέλη και τις περιφέρειες της ΕΕ για να ενθαρρύνει τη χρήση του, καθώς μετρά καλύτερα την κατανάλωση και την εξοικονόμηση από ό,τι ο ισχύων δείκτης του κατά κεφαλήν ΑΕγχΠ.

Δ. Επικουρικότητα, αναλογικότητα και βελτίωση της νομοθεσίας

32. Θεωρεί ότι τα θέματα που εξετάζονται στην ανακοίνωση αντιστοιχούν στο τρίτο μέρος και συγκεκριμένα στους τίτλους XVIII και XX της ΣΛΕΕ, που αφορούν την οικονομική και κοινωνική συνοχή και το περιβάλλον, αντιστοίχως.

33. Φρονεί ότι οι τομείς πολιτικής που αναφέρονται στην ανακοίνωση δεν αποτελούν αποκλειστική αρμοδιότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά εμπίπτουν στην εφαρμογή της αρχής της επικουρικότητας. Πρέπει, ωστόσο, να επισημανθεί ότι υπάρχουν διεθνικές πτυχές που δεν μπορούν να ρυθμιστούν δεόντως με ανεξάρτητη δράση των κρατών μελών ή των τοπικών και των περιφερειακών αρχών. Ως εκ τούτου, οι στόχοι θα επιτυγχάνονταν αποτελεσματικότερα με κοινές πολιτικές ή συντονισμένη δράση.

34. Φρονεί ότι οι δράσεις που προβλέπονται στην ανακοίνωση δείχνουν να συνάδουν με την αρχή της αναλογικότητας, καθώς περιορίζονται σε ό,τι είναι αναγκαίο για την επίτευξη των προβλεπόμενων στόχων. Ειδικότερα, η Επιτροπή σκοπεύει να αναπτύξει δείκτες και άλλα εποπτικά μέσα όπως ο ευρωπαϊκός πίνακας αποτελεσμάτων της αιφόρου ανάπτυξης.

35. Όσον αφορά τη βελτίωση της νομοθεσίας, ζητεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή μεγαλύτερη αναγνώριση του ρόλου των τοπικών και των περιφερειακών αρχών, ιδίως όσον αφορά την ανάγκη υποστήριξης της συμμετοχής τους στην ανάπτυξη μιας νέας προσέγγισης για τη μέτρηση της κοινωνικής και της περιβαλλοντικής προόδου. Η Επιτροπή θα πρέπει να χορηγήσει βοήθεια και πόρους για τη δημιουργία στατιστικών βάσεων δεδομένων τοπικού και περιφερειακού επιπέδου, οι οποίες να καλύπτουν όλη την ΕΕ. Αυτές οι βάσεις δεδομένων θα διευκολύνουν την ανάπτυξη δεικτών για το σύνολο της ΕΕ.

36. Υπενθυμίζει ότι τα κράτη μέλη και οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές έχουν ήδη προσδιορίσει ένα ευρύ φάσμα εξειδικευμένων και διαφοροποιημένων περιβαλλοντικών, οικονομικών, κοινωνικών και τεχνολογικών δεικτών, οι οποίοι μπορούν να συμβάλουν στην ανάπτυξη δεικτών της ΕΕ που θα αντανάκλουν την κατάσταση των κρατών μελών και σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, ώστε να μπορούν να γίνουν συγκρίσεις μεταξύ περιφερειών και τοποθεσιών από όλη την ΕΕ.

Πέραν των δεικτών σε επίπεδο ΕΕ, θα ήταν χρήσιμο να διαθέτουμε και πληροφορίες από άλλες χώρες, όπως και εκείνες που παρέχουν οι διεθνείς οργανισμοί.

E. Συγκεφαλαίωση και τελικά συμπεράσματα

37. Είναι σαφώς αναγκαία η συμπλήρωση του ΑΕγχΠ με στατιστικές που καλύπτουν άλλες οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές παραμέτρους, από τις οποίες εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό η ευμάρεια των ανθρώπων.

Το ΑΕγχΠ δεν έχει σχεδιαστεί για να μετρά με ακρίβεια τη μακροπρόθεσμη οικονομική και κοινωνική πρόοδο και ιδίως την ικανότητα μιας κοινωνίας να διαχειριστεί θέματα όπως η κλιματική αλλαγή, η αποδοτική χρήση των πόρων, η ποιότητα ζωής ή η κοινωνική ενσωμάτωση. Γι' αυτό, η ΕτΠ προτείνει να συνάδουν με τις προτεραιότητες της στρατηγικής ΕΕ 2020 οι δείκτες που θα επιλεγούν για τον προσανατολισμό της επεξεργασίας και της χάραξης των δημόσιων πολιτικών και στρατηγικών.

38. Θεωρεί ότι ο παραδοσιακός δείκτης του ΑΕγχΠ πρέπει να βελτιωθεί και να συμπληρωθεί με παράγοντες που σχετίζονται με το περιβάλλον και με την κοινωνική ευημερία. Στο πλαίσιο αυτό, θεωρεί εύστοχη την καθιέρωση ενός συνολικού περιβαλλοντικού δείκτη και μιας εναρμονισμένης κοινωνικής έρευνας σε ευρωπαϊκό, εθνικό και περιφερειακό επίπεδο.

39. Θεωρεί απαραίτητη τη βελτίωση της μεθοδολογίας, έτσι ώστε να παρέχει σε πραγματικό χρόνο πληρέστερες και πιο αντίστοιχες στην πραγματικότητα πληροφορίες, οι οποίες θα επιτρέψουν την ανάπτυξη δεικτών που διευκολύνουν τη διαδικασία λήψης αποφάσεων· επισημαίνει ότι οι δείκτες που θα χρησιμοποιηθούν από τις τοπικές, τις περιφερειακές, τις εθνικές και τις ευρωπαϊκές αρχές πρέπει να είναι ομοιογενείς και να διευκολύνουν την

ανάπτυξη και τη διάδοση κοινωνικών καινοτομιών, καθώς και τη συνοχή στη λήψη αποφάσεων. Επίσης, πρέπει να βελτιωθεί η κατανόηση της σχέσης μεταξύ των διάφορων δεικτών της ευμάρειας, ιδίως επειδή οι δείκτες που πρόκειται να συμπληρώσουν το ΑεγχΠ ως μέσο μέτρησης συχνά προσαρμόζονται με μεγάλη χρονική καθυστέρηση.

40. Ζητεί να αποφασιστούν η επιλογή και το περιεχόμενο των δεικτών με την ευρεία συμμετοχή των τοπικών κοινοτήτων, των περιφερειών, των κρατών μελών και της ΕΕ σε μια διαδικασία συζητήσεων από τη βάση προς τα άνω, η οποία θα εξασφαλίσει, αθροιστικά, την αποτελεσματικότητα των στόχων και τη νομιμότητα της πολιτικής δράσης της ΕΕ, μέσω της μεγαλύτερης ταύτισης των πολιτών με τις προσπάθειες εξόδου από την κρίση και διατήρησης του περιβάλλοντος και της ποιότητας ζωής.

41. Επισημαίνει ότι ένας δείκτης πυκνότητας του πληθυσμού καθιερώθηκε με τη διεύρυνση της Ένωσης το 1995. Ο δείκτης αυτός έδειξε τα εμπόδια στην ανάπτυξη των αραιοκατοικημένων περιοχών της Βόρειας Ευρώπης, στα οποία συγκαταλέγονται οι μεγάλες αποστάσεις, το υψηλό κόστος της παροχής υπηρεσιών και υποδομών και η ανεπαρκής οικονομική βάση για την ίδρυση επιχειρήσεων. Απλοί δείκτες, όπως αυτός, πρέπει να συνεχίσουν να χρησιμοποιούνται και στο μέλλον, π.χ. για τον προσανατολισμό της πολιτικής συνοχής.

42. Ζητεί να συνεχίσει η ΕΕ να εργάζεται συντονισμένα με άλλους διεθνείς οργανισμούς όπως ο ΟΟΣΑ, η Παγκόσμια Τράπεζα, η Διεθνής Οργάνωση Εργασίας και οι στατιστικές υπηρεσίες, ούτως ώστε η προσπάθεια που πρέπει να καταβάλουμε να είναι ανάλογη με εκείνη που αναπτύσσεται σε παγκόσμιο επίπεδο από τους άλλους διεθνείς οργανισμούς.

43. Εφιστά την προσοχή στο γεγονός ότι είναι αναγκαία η συμφωνία των δεικτών με τους βασικούς στόχους της νέας στρατηγικής και τις δημοσιονομικές προοπτικές μετά το 2013. Οι κοινοτικές στρατηγικές αντανάκλονται στους προϋπολογισμούς και πρέπει να βασίζονται σε επιθυμίες για τη μελλοντική βελτίωση της πραγματικότητας οι οποίες μπορούν να στηριχθούν μόνο σε δύο πηγές πληροφόρησης: τις στατιστικές και την άποψη των πολιτών, πέραν του ηγετικού ρόλου που διαδραματίζουν τα δημοκρατικά θεσμικά μας όργανα στην Ευρώπη.

44. Υποστηρίζει το περιεχόμενο της ανακοίνωσης και θεωρεί, όπως και η Επιτροπή, ότι το ΑΕγχΠ αποτελεί σημαντικό δείκτη μέτρησης της οικονομικής ανάπτυξης και της ευημερίας της Ευρώπης και των περιφερειών της. Ωστόσο, για την απόφαση επί των κοινοτικών πολιτικών και την αξιολόγησή τους χρειάζεται να αναπτυχθούν συμπληρωματικοί δείκτες που θα επιτρέψουν την ακριβέστερη αξιολόγηση της προόδου που σημειώνεται όσον αφορά τη βιώσιμη υλοποίηση των κοινωνικών, οικονομικών και περιβαλλοντικών στόχων.

Βρυξέλλες, 5 Οκτωβρίου 2010.

*Η Πρόεδρος
της Επιτροπής των Περιφερειών
Mercedes BRESSO*

Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Κινητοποίηση των ιδιωτικών και δημόσιων επενδύσεων για την ανάκαμψη και τη μακροπρόθεσμη διαρθρωτική αλλαγή: ανάπτυξη συμπράξεων δημόσιου και ιδιωτικού τομέα»

(2011/C 15/05)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

- Τονίζει ότι, καταρχάς, τα σχέδια για συμπράξεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα (ΣΔΙΤ) δεν πρέπει να θεωρηθούν βραχυπρόθεσμη οικονομική λύση, αλλά πρέπει να αναλυθούν βάσει του συνολικού κύκλου ζωής τους, ο οποίος θα εκτείνεται από τον προγραμματισμό, το σχεδιασμό και τη χρηματοδότηση έως την υλοποίηση και τη λειτουργία τους· τούτο δε λαμβάνοντας υπόψη ότι το συνολικό κόστος ενός σχεδίου συναρτάται με τη συνολική διάρκεια ζωής του που ενίοτε διαρκεί έως και 30 έτη.
- Φρονεί ότι οι ΣΔΙΤ δεν ενδείκνυνται για όλες τις περιπτώσεις. Κάθε σχέδιο, κάθε δημόσια υπηρεσία, κάθε καινοτομία πρέπει να αξιολογείται ξεχωριστά για να διαπιστώνεται κατά πόσον η εκάστοτε σύμπραξη με τον ιδιωτικό τομέα προσδίδει προστιθέμενη αξία.
- Θεωρεί ότι είναι πολύ πρόωρο να ρυθμίσει η Επιτροπή το ζήτημα των εκχωρήσεων υπηρεσιών. Αν η Επιτροπή επιλέξει, ωστόσο, να συμπεριλάβει τις εκχωρήσεις υπηρεσιών στην κοινοτική οδηγία για τις δημόσιες συμβάσεις, τότε αποτελεί ζήτημα εξαιρετικής σημασίας να είναι η ρύθμιση αυτή όσο το δυνατόν πιο απλή και εύκαμπτη. Στην περίπτωση αυτή, η ρύθμιση θα πρέπει να είναι όμοια με εκείνη που περιλαμβάνεται στη σχετική με τις συμβάσεις παραχώρησης έργων οδηγία· δεν πρέπει να είναι επ' ουδενί όμοια με τις ρυθμίσεις που αφορούν στην παροχή υπηρεσιών.

Εισηγήτρια:	η κ. Catarina Segersten Larsson (SE/EPP), μέλος του περιφερειακού συμβουλίου της Βέρμλαντ
Έγγραφο αναφοράς:	Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών - Κινητοποίηση των ιδιωτικών και δημόσιων επενδύσεων για την ανάκαμψη και τη μακροπρόθεσμη διαρθρωτική αλλαγή: ανάπτυξη συμπράξεων δημόσιου και ιδιωτικού τομέα COM(2009)615 τελικό

I. ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ:

1. εκφράζει την ικανοποίησή της για το γεγονός ότι η ΕΕ και τα κράτη μέλη εφαρμόζουν φιλόδοξα σχέδια ανάκαμψης που αποσκοπούν στη σταθεροποίηση του χρηματοπιστωτικού τομέα και στον περιορισμό των επιπτώσεων της χρηματοπιστωτικής και οικονομικής κρίσης στους πολίτες και την πραγματική οικονομία. Η ΕτΠ επιθυμεί συγχρόνως να τονίσει τη σημασία της συμμετοχής των τοπικών και των περιφερειακών αρχών·

2. φρονεί επίσης ότι, στην περίπτωση των σχεδίων ανάκαμψης, οι ΣΔΙΤ μπορούν να προσφέρουν αποτελεσματικούς τρόπους για την εκτέλεση έργων υποδομής, την παροχή δημόσιων υπηρεσιών και, γενικότερα, την υιοθέτηση καινοτομιών στο πλαίσιο των προσπαθειών ανάκαμψης·

3. τονίζει ότι, καταρχάς, τα σχέδια για συμπράξεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα (ΣΔΙΤ) δεν πρέπει να θεωρηθούν βραχυπρόθεσμη οικονομική λύση, αλλά πρέπει να αναλυθούν βάσει του συνολικού κύκλου ζωής τους, ο οποίος θα εκτείνεται από τον προγραμματισμό, το σχεδιασμό και τη χρηματοδότηση έως την υλοποίηση και τη λειτουργία τους· τούτο δε λαμβάνοντας υπόψη ότι το συνολικό κόστος ενός σχεδίου συναρτάται με τη συνολική διάρκεια ζωής του που ενίοτε διαρκεί έως και 30 έτη·

4. φρονεί ότι οι ΣΔΙΤ δεν ενδείκνυνται για όλες τις περιπτώσεις. Κάθε σχέδιο, κάθε δημόσια υπηρεσία, κάθε καινοτομία πρέπει να αξιολογείται ξεχωριστά για να διαπιστώνεται κατά πόσον η εκάστοτε σύμπραξη με τον ιδιωτικό τομέα προσδίδει προστιθέμενη αξία·

5. καλεί τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές να εξετάσουν προσεκτικά οποιοδήποτε σύστημα διασυννοριακής χρηματοδοτικής μίσθωσης έχουν ενδεχομένως ήδη συνάψει ή προτίθενται να συνάψουν στο μέλλον, προκειμένου να αποφύγουν δυσάρεστες εκπλήξεις και σοβαρές επιπτώσεις στον προϋπολογισμό τους·

6. διαπιστώνει ότι τα κράτη μέλη υιοθετούν διαφορετικές χρηματοοικονομικές λύσεις. Σε ορισμένα κράτη μέλη μπορούν π.χ. να δανείζονται οι ίδιες οι τοπικές αρχές προκειμένου να χρηματοδοτη-

θούν οι μεγάλες επενδύσεις. Επειδή οι συνθήκες είναι τόσο διαφορετικές, η ΕτΠ θεωρεί ότι οι ΣΔΙΤ μπορούν να χρησιμοποιηθούν μόνο σε ορισμένες περιπτώσεις για την αποτελεσματικότερη διαχείριση των δημόσιων οικονομικών και την απρόσκοπτη υλοποίηση μεγάλων έργων·

7. εκτιμά ότι οι ΣΔΙΤ μπορούν να αποτελέσουν επιτυχή τρόπο για τη διαχείριση των δημοσίων επενδύσεων, θα πρέπει όμως οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές να κρίνουν ποιά μέθοδος είναι η πιο κατάλληλη για τα διάφορα σχέδια, τις δημόσιες υπηρεσίες ή τις καινοτομίες. Σημαντική προϋπόθεση για τις ΣΔΙΤ είναι η αξιολόγηση του καταλληλότερου φορέα (ή φορέων) για να αναλάβει τους διάφορους κινδύνους·

8. πιστεύει ότι τα διαρθρωτικά ταμεία της ΕΕ ή η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ) μπορούν υπό ορισμένους όρους να χορηγούν κονδύλια δυνάμει να χρησιμοποιηθούν για την υποστήριξη σχεδίων ΣΔΙΤ·

9. συμφωνεί ότι οι ΣΔΙΤ μπορούν να βοηθήσουν ένα κράτος μέλος να αντιμετωπίσει τα προβλήματα που απορρέουν από την κλιματική αλλαγή. Συμφωνεί επίσης ότι μπορούν να αποτελέσουν τρόπο για την προώθηση της ανάπτυξης και της απασχόλησης στη βιομηχανία της ΕΕ και στο δημόσιο τομέα·

10. επιθυμεί να τονίσει τη σημασία που έχει η βελτίωση των συνθηκών συμμετοχής των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ) στις ΣΔΙΤ· συχνά οι ΜΜΕ δεν αξιοποιούνται πλήρως ως μέσο για την προαγωγή της οικονομικής ανάπτυξης και της δημιουργίας βιώσιμων θέσεων εργασίας·

11. κρίνει ότι πολύ συχνά οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές είναι οι πιο κατάλληλες για να κρίνουν πώς θα χρηματοδοτηθούν οι υπηρεσίες. Η ΕτΠ επιθυμεί να τονίσει τους διαφορετικούς ρόλους των τοπικών και των περιφερειακών αρχών, οι οποίες εκτός από το να οργανώνουν, να διαχειρίζονται και να ελέγχουν, διευθύνουν επίσης επιχειρήσεις για δικό τους λογαριασμό. Οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές θα πρέπει να καθορίσουν με σαφήνεια τους στόχους κοινού συμφέροντος που απαιτείται να επιτευχθούν, την ποιότητα των προσφερόμενων υπηρεσιών και την πολιτική τιμών και, συγχρόνως, να ελέγχουν την επίτευξη των εν λόγω στόχων·

12. Διαπιστώνει ότι η έννοια της σύμπραξης ερμηνεύθηκε πολύ ευρύτερα από ό,τι αρχικά υπήρχε πρόθεση και γι' αυτό προτείνει να ορίζεται, στο μέλλον, πιο στενά η έννοια των ΣΔΙΤ και να συμπεριλαμβάνει τις μακροχρόνιες σχέσεις, την κοινή ανάληψη κινδύνων και τις μεγάλες οικονομικές δεσμεύσεις. Με την ευκαιρία αυτή, είναι εξαιρετικά σημαντικό να καθορισθεί με μεγαλύτερη σαφήνεια η έννοια των ΣΔΙΤ, προκειμένου να πραγματοποιηθεί η δέουσα σύζηση σχετικά με τυχόν μελλοντικές πρωτοβουλίες στην ΕΕ.

Οι απόψεις της ΕτΠ σχετικά με την πρόταση της Επιτροπής για τις εξής πέντε σημαντικές δράσεις κατά τη διάρκεια του 2010:

Η πρόταση της Επιτροπής για σύσταση ομάδας εργασίας

13. Θεωρεί ότι είναι σημαντικό να οργανωθεί ένα σύστημα για την παροχή διεθνούς συνδρομής και ανταλλαγής εμπειριών, σε συνδυασμό με την αύξηση του αριθμού των ΣΔΙΤ. Επιθυμεί, επίσης, να τονίσει με έμφαση ότι εξαιτίας των πολύ διαφορετικών συνθηκών που επικρατούν στα κράτη μέλη, προϋπόθεση για την επιτυχή σύμπραξη είναι η ανάπτυξη της με βάση τις τοπικές και περιφερειακές συνθήκες. Η ΕτΠ φρονεί, συνεπώς, ότι είναι σημαντικό να διασφαλισθεί η παροχή συνδρομής και εμπειρογνώμοσνης στα διάφορα κράτη μέλη.

14. κρίνει ότι, σε περίπτωση που συσταθεί σχετικό όργανο ή σχετική ομάδα σε επίπεδο ΕΕ, επιβάλλεται να εκπροσωπούνται σ' αυτό οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές και να παρέχεται η δυνατότητα στην ΕτΠ να ορίζει εκπροσώπους από το τοπικό και το περιφερειακό επίπεδο.

Η πρόταση της Επιτροπής για συνεργασία με την ΕΤΕπ όσον αφορά την αύξηση της χρηματοδότησης που διατίθεται για τις ΣΔΙΤ

15. φρονεί ότι τα σημαντικά επενδυτικά μέτρα πρέπει πάντοτε να λαμβάνονται με μεγάλη προσοχή, προκειμένου οι τοπικές και περιφερειακές αρχές και οι ιδιωτικές επιχειρήσεις να μην βρεθούν ενώπιον δυσβάστακτων καταστάσεων όπως είναι η αποπληρωμή οφειλών, εφόσον η σύμπραξη συνεπάγεται πολύ μακροπρόθεσμες οικονομικές δεσμεύσεις. Η ΕτΠ θεωρεί ότι τα Διαρθρωτικά Ταμεία της ΕΕ συνιστούν ένα πολύ σημαντικό πλεονέκτημα για τις ΣΔΙΤ, καθώς και ότι θα πρέπει να ανατεθεί ένας πολύ σημαντικότερος ρόλος στην ΕΤΕπ, προκειμένου να συμβάλει στη δημιουργία των κατάλληλων προϋποθέσεων για αποτελεσματικές και καινοτόμους ΣΔΙΤ.

Η πρόταση της Επιτροπής για επανεξέταση των σχετικών κανόνων και πρακτικών προκειμένου να διασφαλισθεί ότι δεν ασκούνται διακρίσεις στην κατανομή των δημοσίων πόρων όταν παρέχεται χρηματοδότηση από την ΕΕ

16. εκτιμά δεόντως τις προσπάθειες της Επιτροπής να εφαρμόζονται, σε επίπεδο ΕΕ, οι θεμελιώδεις αρχές της Συνθήκης της ΕΕ, όπως π.χ. διαφάνεια, ισότητα, αναλογικότητα και αμοιβαία εμπιστοσύνη, κατά την ανάθεση των δημοσίων συμβάσεων και εκχωρήσεων.

17. θεωρεί ότι η Επιτροπή θα πρέπει να εντείνει τις προσπάθειές της προκειμένου να δημιουργηθούν, στα πλαίσια του δικαίου περί δημοσίων συμβάσεων, περιθώρια για τη σύναψη ΣΔΙΤ.

Η πρόθεση της Επιτροπής να προτείνει ένα πιο αποτελεσματικό πλαίσιο για την καινοτομία, περιλαμβανομένης της δυνατότητας συμμετοχής της ΕΕ σε νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου και πραγματοποίησης άμεσων επενδύσεων σε συγκεκριμένα έργα

18. κρίνει ότι το θέμα της συμμετοχής της ΕΕ σε νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου και σε απευθείας επενδύσεις σε συγκεκριμένα έργα απαιτείται να εξετασθεί και να διευκρινισθεί, καθώς και να διεξαχθεί έλεγχος της επικουρικότητας, πριν να έχει η ΕτΠ τη δυνατότητα να λάβει επαρκώς αιτιολογημένη θέση επ' αυτού.

Η πρόθεση της Επιτροπής να εξετάσει την υποβολή πρότασης για νομοθετικό μέσο όσον αφορά τις εκχωρήσεις, με βάση την υπό εξέλιξη αξιολόγηση επιπτώσεων

19. θεωρεί ότι είναι πολύ πρόωφο να ρυθμίσει η Επιτροπή το ζήτημα των εκχωρήσεων υπηρεσιών. Αν η Επιτροπή επιλέξει, ωστόσο, να συμπεριλάβει τις εκχωρήσεις υπηρεσιών στην κοινοτική οδηγία για τις δημόσιες συμβάσεις, τότε αποτελεί ζήτημα εξαιρετικής σημασίας να είναι η ρύθμιση αυτή όσο το δυνατόν πιο απλή και εύκαμπτη. Στην περίπτωση αυτή, η ρύθμιση θα πρέπει να είναι όμοια με εκείνη που περιλαμβάνεται στη σχετική με τις συμβάσεις παραχώρησης έργων οδηγία· δεν πρέπει να είναι επ' ουδενί όμοια με τις ρυθμίσεις που αφορούν στην παροχή υπηρεσιών.

20. κρίνει ότι η μελλοντική ανάπτυξη του τομέα των ΣΔΙΤ δεν θα πρέπει να μειώσει τη δυνατότητα προσφοράς θέσεων εργασίας σε άτομα με ειδικές ανάγκες, σύμφωνα και με τη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Βρυξέλλες, 5 Οκτωβρίου 2010.

Η Πρόεδρος
της Επιτροπής των Περιφερειών
Mercedes BRESSO

Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Στρατηγική για την περιοχή της Μάγχης και της Βόρειας Θάλασσας»

(2011/C 15/06)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

- είναι πεπεισμένη ότι οι μακροπεριφέρειες μπορούν να αποτελέσουν μια καινοτόμο μορφή διαπεριφερειακής και διακρατικής ευρωπαϊκής συνεργασίας, η οποία μπορεί να δημιουργήσει ένα κατάλληλο πλαίσιο για χωρική, θεματική και χρονικά προσδιορισμένη συνεργασία μεταξύ των περιφερειακών και των τοπικών αρχών, των κρατών μελών και των θεσμικών οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης·
- τονίζει ότι οι μακροπεριφερειακές στρατηγικές δεν είναι απαραίτητο να συμπεριλάβουν όλους τους τομείς πολιτικής, αλλά πρέπει να επικεντρωθούν καταρχάς στις κοινές προκλήσεις μιας μακροπεριφέρειας. Καθιστά επίσης σαφές ότι η μακροπεριφέρεια δεν αποτελεί ένα πρόσθετο επίπεδο της Ευρωπαϊκής Ένωσης από θεσμική άποψη·
- τονίζει ότι οι κοινές προτεραιότητες δράσης στην περιοχή της Μάγχης και της Βόρειας Θάλασσας έγκεινται καταρχάς στη θαλάσσια πολιτική, το περιβάλλον, την ενέργεια, τις μεταφορές, τη βιομηχανία, την επιστήμη και τα αποτελέσματά τους στην κοινωνική συνοχή·
- καλεί τα κράτη μέλη να στηρίξουν τα επόμενα βήματα για την ανάπτυξη μιας μακροπεριφερειακής στρατηγικής για την περιοχή της Μάγχης και της Βόρειας Θάλασσας, δεδομένης της ανάγκης αντιμετώπισης των προκλήσεων στους τομείς των μεταφορών, του περιβάλλοντος, της αλιείας και της έρευνας·
- ζητεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να διαθέσει πριν το 2013 μέσα τεχνικής βοήθειας για την ανάπτυξη μακροπεριφερειακών στρατηγικών και να ενισχύσει την ανάπτυξη μιας μακροπεριφερειακής στρατηγικής για την περιοχή της Μάγχης και της Βόρειας Θάλασσας έως το 2013·
- υποστηρίζει ότι οι μακροπεριφερειακές στρατηγικές πρέπει, στο μέτρο του δυνατού, να ενσωματωθούν στους τομείς εδαφικής συνεργασίας της πολιτικής συνοχής μετά το 2013 και θεωρεί επιτακτική ανάγκη τον καθορισμό του ρόλου και της λειτουργίας των μακροπεριφερειών σε μια Πράσινη Βίβλο.

Εισηγητής: Hermann Kuhn, Βουλευτής του ομόσπονδου κρατιδίου της Βρέμης (DE/PES)

I. ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

1. εκφράζει την ικανοποίησή της για τη δημοσίευση του εγγράφου: «Στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την περιοχή της Βαλτικής Θάλασσας» που υπέβαλε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 10 Ιουνίου 2009, το οποίο αφορά την μακροπεριφέρεια της Βαλτικής Θάλασσας. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υπέδειξε, κατά τη δημοσίευσή της, ότι η στρατηγική για τη Βαλτική Θάλασσα μπορεί να λειτουργήσει ως πρότυπο και για άλλες ευρωπαϊκές μακροπεριφέρειες·

2. σημειώνει ότι η στρατηγική για τη Βαλτική Θάλασσα θεμελιώνεται σε ολοκληρωμένη προσέγγιση και ελευθερία επιλογής, στην ενεργό συνεργασία μεταξύ περιφερειακών φορέων και τη διαβούλευση με αυτούς, καθώς και στην οικονομική ουδετερότητα, και ότι η εν λόγω στρατηγική στοχεύει στην αξιοποίηση των διαθέσιμων πόρων με καλύτερα συντονισμένο τρόπο. Η προσέγγιση αυτή καταδεικνύει μια ορθή κατεύθυνση για την εργασία σχετικά με μακροπεριφερειακές στρατηγικές, όπου οι εκάστοτε ιδιαιτερότητες και απαιτήσεις μιας μακροπεριφέρειας πρέπει να αποτελούν την αφετηρία·

3. χαίρεται το γεγονός ότι το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ζήτησε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στις 18 και 19 Ιουνίου 2009, να χαράξει μια στρατηγική της ΕΕ για την περιοχή του Δούναβη·

4. υπενθυμίζει ότι η Επιτροπή των Περιφερειών συνέβαλε θετικά στην προσπάθεια αυτή, ήδη από το ξεκίνημά της, δεδομένου ότι ενισχύει την πολιτική συμμετοχή των τοπικών και των περιφερειακών αρχών·

5. επισημαίνει ότι πολλές ευρωπαϊκές περιφέρειες ασχολούνται με τις «μακροπεριφερειακές στρατηγικές», όπως κατέστη σαφές κατά τη διάσκεψη της Επιτροπής των Περιφερειών στις 13 Απριλίου 2010 με θέμα: «Ευρωπαϊκές μακροπεριφέρειες: Ολοκλήρωση χάρη στην εδαφική συνεργασία»·

6. είναι πεπεισμένη ότι οι μακροπεριφέρειες μπορούν να αποτελέσουν μια καινοτόμο μορφή διαπεριφερειακής και διακρατικής ευρωπαϊκής συνεργασίας, η οποία μπορεί να δημιουργήσει ένα κατάλληλο πλαίσιο για χωρική, θεματική και χρονικά προσδιορισμένη συνεργασία μεταξύ των περιφερειακών και των τοπικών αρχών, των κρατών μελών και των θεσμικών οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ταυτόχρονα, κατά τη χάραξη των νέων αυτών στρατηγικών θα πρέπει να ληφθεί υπόψη η πολυετής πείρα στον τομέα της διασυνοριακής, διακρατικής και διαπεριφερειακής συνεργασίας·

7. τονίζει ότι η ευρωπαϊκή στρατηγική για μια μακροπεριφέρεια δύναται να βελτιώσει τη συνοχή και το συντονισμό της πολιτικής δράσης σε διάφορους τομείς και σε διαφορετικά επίπεδα και να μετατρέψει συγκεκριμένες προκλήσεις σε κοινές δράσεις. Μπορεί, επίσης, να συμβάλει στο συντονισμό της διάθεσης οικονομικών πόρων, στην καλύτερη θέωρηση των τοπικών και των περιφερειακών αρχών σύμφωνα με τις αρχές της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης και στην πιο ευέλικτη συμμετοχή των κοινωνικών οργανώσεων·

8. θεωρεί, επομένως, ότι οι μακροοικονομικές στρατηγικές αποτελούν μέσο για την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση και τη σταδιακή ενίσχυση της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής·

9. κρίνει αναγκαίο να εξεταστεί ο τρόπος με τον οποίο οι μακροπεριφερειακές στρατηγικές και οι τομείς δράσης τους συνδέονται με άλλες στρατηγικές πολιτικές της Ένωσης, ιδίως δε με τη στρατηγική Ευρώπη 2020, την πολιτική συνοχής και την ολοκληρωμένη θαλάσσια πολιτική·

II. ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Μακροπεριφέρειες: μια νέα μορφή διαπεριφερειακής και διακρατικής ευρωπαϊκής συνεργασίας

10. υπενθυμίζει ότι η προώθηση και ανάπτυξη της διασυνοριακής, διαπεριφερειακής και διακρατικής συνεργασίας βρισκόταν ανέκαθεν στο επίκεντρο των εργασιών της Επιτροπής των Περιφερειών, όπως λ.χ. κατά την ανάπτυξη των Ευρωπαϊκών Περιφερειών, οι οποίες επικεντρώθηκαν στη συνεργασία μεταξύ των παραμεθόριων περιοχών, καθώς και κατά την ανάπτυξη ευρωπαϊκών δομών σε διασυνοριακά, διακρατικά και διαπεριφερειακά σχέδια που έλαβαν τη μορφή του «Ευρωπαϊκού Ομίλου Εδαφικής Συνεργασίας» (ΕΟΕΣ)·

11. σημειώνει ότι η ενίσχυση της διαπεριφερειακής και της διακρατικής συνεργασίας αποτελεί, περαιτέρω, σημαντικό στόχο και περιεχόμενο της πολιτικής συνοχής· παράλληλα, τα προγράμματα «INTERREG IV B» κάνουν ήδη άμεση αναφορά σε μεγαλύτερες περιφερειακές δομές, όπως στη Βόρεια Θάλασσα ή το «Ατλαντικό Τόξο»·

12. υποστηρίζει ότι ο χώρος αυτός κατέστη ακόμη σημαντικότερος ως σημείο αναφοράς ευρωπαϊκών πολιτικών από τη στιγμή που ο στόχος της «εδαφικής συνεργασίας» συμπεριλήφθηκε στις ευρωπαϊκές Συνθήκες·

13. χαίρεται το γεγονός ότι η ολοκληρωμένη θαλάσσια πολιτική για την Ένωση, με την οποία συγχωνεύονται οι τομεακές πολιτικές σε μια ολοκληρωμένη προσέγγιση, θέτει ως βασική προϋπόθεση για την επιτυχή υλοποίησή της την περιφερειακή θεώρηση της στρατηγικής αυτής, δεδομένου ότι, με τον τρόπο αυτό, θα μπόρεσουν να προσαρμοστούν καλύτερα οι προτεραιότητες και τα μέσα στις συγκεκριμένες γεωγραφικές, οικονομικές και πολιτικές συνθήκες που επικρατούν στη θαλάσσια περιοχή·

14. είναι πεπεισμένη ότι η προσέγγιση των μακροπεριφερειών και των στρατηγικών πολιτικής που αναφέρονται σε αυτές μπορεί να αποτελέσει μια νέα και καινοτόμο μορφή διαπεριφερειακής και διακρατικής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης· μπορεί, επίσης, να συμβάλει σημαντικά στη συνοχή και στην ικανότητα δράσης σε ένα δεδομένο χώρο και, επομένως, υπό τις εκάστοτε ειδικές συνθήκες, να συνδυάσει την οικονομική αποτελεσματικότητα με την κοινωνική συνοχή και την περιβαλλοντική ισορροπία·

15. Διαπιστώνει ότι κάθε μακροπεριφέρεια είναι ένα «επιλεγμένο» και όχι «καθορισμένο» έδαφος, του οποίου τα σύνορα δεν είναι απαραίτητα να συμπίπτουν με τα διοικητικά και πολιτικά σύνορα. Πρόκειται για ένα επίπεδο, στο οποίο διάφοροι φορείς αποφασίζουν να συνεργαστούν για την επίλυση κοινών προβλημάτων, τα οποία δεν θα μπορούσαν ή θα ήταν δυσκολότερο να λυθούν σε άλλα εδαφικά επίπεδα. Οι εκάστοτε ιδιαίτερες προκλήσεις και ευκαιρίες είναι μεν πολύ μεγάλες για να αντιμετωπιστούν από μια περιφέρεια ή ένα κράτος μέλος, αλλά πολύ μικρές και εξειδικευμένες για να αντιμετωπιστούν από την Ευρωπαϊκή Ένωση και τις νομοθετικές διατάξεις της·

16. καταλήγει στο συμπέρασμα ότι οι μακροπεριφερειακές στρατηγικές δεν είναι απαραίτητο να συμπεριλάβουν όλους τους τομείς πολιτικής, αλλά πρέπει να επικεντρωθούν καταρχάς στις κοινές προκλήσεις μιας μακροπεριφέρειας που μπορούν να αντιμετωπισθούν από κοινού μέσω μιας εταιρικής σχέσης· με τον τρόπο αυτό συνδυάζεται η αρχή της συνεργασίας, όπου είναι χρήσιμο και αναγκαίο, με την αρχή της επικουρικότητας·

17. τονίζει ότι η μακροπεριφέρεια ως «λειτουργικός χώρος» δεν έχει συγκεκριμένα σύνορα, ενώ τα όριά της μπορούν να διαφέρουν ανάλογα με το εκάστοτε πρόβλημα και τη λύση του. Ωστόσο, θα πρέπει να υπάρχει ένα ελάχιστο όριο συμφωνίας σχετικά με το ερώτημα: τι είναι αυτό που ορίζει (και προς την ενδοχώρα) το κέντρο μιας περιοχής. Κάθε μακροπεριφέρεια καθορίζεται ουσιαστικά από τα αντίστοιχα φυσικά χαρακτηριστικά της, βάσει των οποίων έχει αναπτυχθεί οικονομικά, πολιτικά και πολιτισμικά·

18. καθιστά σαφές ότι η μακροπεριφέρεια δεν αποτελεί ένα πρόθετο επίπεδο της Ευρωπαϊκής Ένωσης από θεσμική ή συνταγματική άποψη· αντιθέτως, η μακροπεριφέρεια πρέπει να οργανώνεται ως μορφή ανάληψης δράσης, ως πλατφόρμα ή δίκτυο, στα πλαίσια της οποίας δύνανται να συνεργασθούν εταίροι του τοπικού και του περιφερειακού, του εθνικού και του ευρωπαϊκού επιπέδου με την περαιτέρω συμμετοχή κοινωνικών φορέων στον δεδομένο χώρο για την επίτευξη στόχων που έχουν καθοριστεί από κοινού. Ακόμη, θα πρέπει να αξιοποιηθούν τα υφιστάμενα δίκτυα και πλατφόρμες·

19. έχει την πεποίθηση ότι οι μακροπεριφερειακές στρατηγικές προσφέρουν σπουδαίες ευκαιρίες και δυνατότητες περαιτέρω ανάπτυξης και συγκεκριμενοποίησης των μεθόδων υλοποίησης της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης, στις οποίες επικεντρώνει την προσοχή της η Επιτροπή των Περιφερειών, ενώ το αυτό ισχύει και για την ανοιχτή και ευέλικτη συμμετοχή των κοινωνικών οργανώσεων·

20. επισημαίνει ότι οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές έχουν άριστη γνώση των συγκεκριμένων συνθηκών και προβλημάτων της περιοχής και ότι, κατά συνέπεια, πρέπει να συμμετάσχουν ως ισότιμοι εταίροι στην εκπόνηση και υλοποίηση των στρατηγικών για τις μακροπεριφέρειες, δεδομένου ότι είναι οι φορείς που βρίσκονται πλησιέστερα στους πολίτες·

21. ωστόσο, πιστεύει ότι η συνεργασία σε επίπεδο μακροπεριφέρειας δεν μπορεί να σχεδιάζεται αποκλειστικά σε διμερές ή πολυμερές επίπεδο, αλλά πρέπει να υλοποιηθεί ουσιαστικά με τη στήριξη των θεσμικών οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς τα όργανα αυτά ορίζουν τους κοινούς στόχους, τους κοινούς κανόνες και την κατανομή των πόρων της Ένωσης·

22. είναι πεπεισμένη ότι η στρατηγική για κάθε μακροπεριφέρεια πρέπει να είναι προσαρμοσμένη στις ανάγκες της. Μόνο με την ανάπτυξη περισσότερων στρατηγικών – διαφορετικής φύσεως –

για τις μακροπεριφέρειες, θα αποκτηθούν επαρκείς εμπειρίες σχετικά με τις δυνατότητες και τα όρια του μέσου αυτού·

Μια στρατηγική για τη γεωγραφική περιοχή της Μάγχης και της Βόρειας Θάλασσας

23. διαπιστώνει ότι η περιοχή της Μάγχης και της Βόρειας Θάλασσας περιλαμβάνει τη θαλάσσια περιοχή της Βόρειας Θάλασσας με τους διαύλους εισόδου και εξόδου στη Βαλτική Θάλασσα (το Skagerrak και το Kattegat), στον Ατλαντικό (Κανάλι της Μάγχης) και τη Βόρεια Θάλασσα καθώς και τις παράκτιες περιοχές αυτής της θαλάσσιας περιοχής, στο μέτρο που συνδέονται, άμεσα ή έμμεσα, με τη θάλασσα ή αλληλεπιδρούν με αυτή. Η θαλάσσια αυτή περιοχή αντιστοιχεί στην οριοθέτηση της θαλάσσιας περιοχής «ευρύτερη Βόρεια Θάλασσα» που απαντάται στα έγγραφα της επιτροπής OSPAR και της οδηγίας-πλαίσιο της ΕΕ για τη θαλάσσια στρατηγική·

24. επισημαίνει ότι τα κράτη μέλη της ΕΕ Σουηδία, Δανία, Γερμανία, Κάτω Χώρες, Βέλγιο, Γαλλία και Ηνωμένο Βασίλειο και οι τοπικές και περιφερειακές τους αρχές συνδέονται πολιτικά με την περιοχή της Μάγχης και της Βόρειας Θάλασσας· όπως και η Νορβηγία, και ακόμη περισσότερο η Ισλανδία, η οποία έχει ήδη αναπτύξει στενές σχέσεις με την ΕΕ ως μέλος του ΕΟΧ, ενώ έχει ήδη αιτηθεί και την ένταξή της στην Ένωση·

25. σημειώνει ότι η Βόρεια Θάλασσα βρίσκεται στην ηπειρωτική υφαλοκρηπίδα και τα ύδατά της είναι αβαθή ενώ το οικοσύστημά της, που μετρά 230 είδη ψαριών και 10 εκατομμύρια θαλασσοπούλια, είναι πλούσιο και πολύπλοκο, αλλά ταυτόχρονα και πολύ ευάλωτο. Οι ακτές είναι ποικιλόμορφες: στα φιόρντ και τις εκβολές ποταμών διαδέχονται παραλίες, όρμοι, έλη που χαρακτηρίζονται από ισχυρές παλίρροιας και - ενίοτε - ισχυρά ρεύματα. Οι ποταμοί που εκβάλλουν στη Βόρεια Θάλασσα και το κανάλι της Μάγχης, αποστραγγίζουν ένα μεγάλο μέρος της Ευρώπης και ρυπαίνουν περαιτέρω τις θάλασσες με απόβλητα·

26. αναγνωρίζει ότι η θαλάσσια περιοχή της Μάγχης και της Βόρειας Θάλασσας είναι η πιο πολυσύχναστη παγκοσμίως και η χρήση της συνολικά είναι πολύ εντατική, είτε πρόκειται για ναυσιπλοία (με τα περισσότερα πλοία στο κανάλι της Μάγχης), είτε για αλιεία, εξόρυξη πρώτων υλών από τον βυθό (πετρέλαιο, φυσικό αέριο, άμμο και χαλίκια), προμήθεια ενεργειακών πόρων στην ανοικτή θάλασσα ή τουρισμό. Οι χρήσεις αυτές είναι αντικρουόμενες μεταξύ τους και με την προστασία της φύσης·

27. αναγνωρίζει ότι οι ακτές της Μάγχης και της Βόρειας Θάλασσας ανήκουν στις πλέον ανεπτυγμένες περιφέρειες της ΕΕ. Στην περιοχή βρίσκονται δύο από τα μεγαλύτερα λιμάνια παγκοσμίως για τη διεθνή θαλάσσια κυκλοφορία, καθώς και άλλα μεγάλα αστικά κέντρα παραδοσιακών και σύγχρονων βιομηχανικών κλάδων. Αλλά και ο τουρισμός και η γεωργία έχουν αναπτυχθεί επαρκώς σε μεγάλα τμήματα της περιφέρειας αυτής. Ταυτόχρονα, οι παραδοσιακοί κλάδοι όπως η αλιεία και η ναυπηγία, βρίσκονται σε κρίσιμη καμπή λόγω των διαρθρωτικών αλλαγών, οι οποίες καθιστανται ακόμη δυσκολότερες λόγω της τρέχουσας χρηματοπιστωτικής και οικονομικής κρίσης·

28. θεωρεί ότι η περιοχή της Μάγχης και της Βόρειας Θάλασσας αποτελεί αναπτυξιακή περιοχή. Μπορεί και πρέπει να συνεισφέρει στη στρατηγική Ευρώπη 2020 καθώς και στην ευφυή, βιώσιμη και ολοκληρωμένη ανάπτυξη στην Ευρώπη. Σε αυτό μπορεί να δώσει ώθηση μια μακροπεριφερειακή προσέγγιση·

29. εκφράζει την ανησυχία της για τη σημαντική επιβάρυνση και τους κινδύνους που απειλούν την περιοχή της Μάγχης και της Βόρειας Θάλασσας: επιβάρυνση λόγω των διαφόρων ρυπογόνων ουσιών και αποβλήτων στη θάλασσα και κινδύνους λόγω της ναυτιλίας και της προμήθειας ενεργειακών πόρων. Η αλλαγή του κλίματος εγκυμονεί νέους κινδύνους για τις παράκτιες περιοχές από την άνοδο της στάθμης της θάλασσας και την αύξηση των ακραίων καιρικών φαινομένων·

30. υπενθυμίζει ότι οι παράκτιες περιοχές της Μάγχης και της Βόρειας Θάλασσας συνδέονται πολιτικά και πολιτιστικά εδώ και δυο χιλιάδες χρόνια, λόγω των μεταναστευτικών ρευμάτων, των στενών εμπορικών σχέσεων που αναπτύχθηκαν από την εποχή της Χανσεατικής Ένωσης, των κοινών παραδόσεων της ναυτιλίας κλπ. Η περιοχή αυτή υπήρξε, για πολλούς αιώνες, αφητηρία της παγκόσμιας ναυτιλίας, γεγονός το οποίο διαμόρφωσε την ταυτότητα των κατοίκων της περιοχής·

31. τονίζει ότι οι χώρες της Μάγχης και της Βόρειας Θάλασσας αντιμετωπίζουν κοινά σοβαρά προβλήματα και προκλήσεις που δεν μπορούν να επιλυθούν αυτοτελώς από τις περιφέρειες ή τα κράτη μέλη. Τα προβλήματα αυτά απορρέουν κυρίως από τις ιδιαίτερες φυσικές και χωρικές συνθήκες της Βόρειας Θάλασσας, της Μάγχης και των παράκτιων περιοχών οι οποίες εξακολουθούν να δρομολογούν παρόμοιες ιστορικές, οικονομικές, κοινωνικές και πολιτιστικές εξελίξεις. Οι συνθήκες αυτές είναι κυρίως οι εξής:

- ένα αυτοτελές συνεκτικό οικοσύστημα με τις πηγές κινδύνου του·
- το κλίμα και η γεωλογία (χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας όπως η αιολική και η παλιρροιακή· νέες προκλήσεις για την προστασία των ακτών)·
- εντατική χρήση των φυσικών πόρων (αλιεία, παραγωγή πετρελαίου και φυσικού αερίου κλπ.)·
- εντατικές και αντικρουόμενες χρήσεις του θαλάσσιου χώρου (παραγωγή αιολικής ενέργειας, ναυτιλία, προστασία της φύσης)·
- οικονομικές παραδόσεις στις ακτές (ναυτιλία, ναυπηγία, τουρισμός)·

32. τονίζει ότι τα μέτρα που επείγουν για τη διατήρηση του οικοσυστήματος της Βόρειας Θάλασσας και των δεσμών της με τις παρακείμενες θάλασσες, για την προστασία των πόρων τους, τη μείωση και την πρόληψη της περαιτέρω ρύπανσης, την ασφάλεια στη θάλασσα και την ξηρά και για την προσαρμογή στην αλλαγή του κλίματος είναι εκ των πραγμάτων διασυνοριακές και ως εκ τούτου δεν μπορούν να θεσπιστούν αυτοτελώς από μεμονωμένα κράτη μέλη ή τις περιφέρειες. Το ίδιο ισχύει και για τη δημιουργία διασυνοριακών υποδομών και χωροταξικού σχεδιασμού: για τους θαλάσσιους διαδρόμους, τα δίκτυα μεταφορών, τα καλώδια και τους αγωγούς, τη δικτύωση με σκοπό την προστασία των θαλάσσιων περιοχών·

Σημαντικοί τομείς δράσεις

33. τονίζει ότι οι κοινές προτεραιότητες δράσης στην περιοχή της Μάγχης και της Βόρειας Θάλασσας έγκεινται καταρχάς στη θαλάσσια πολιτική, το περιβάλλον, την ενέργεια, τις μεταφορές, τη βιομηχανία, την επιστήμη και τα αποτελέσματά τους στην κοινωνική συνοχή. Σε αυτούς τους τομείς πολιτικής διακρίνει κανείς

σαφώς την προστιθέμενη αξία μιας επιτυχημένης συνεργασίας σε επίπεδο μακροπεριφέρειας. Η συνεργασία αυτή θα έχει θετικό αντίκτυπο και σε τομείς πολιτικής, οι οποίοι δεν εξαρτώνται άμεσα από τις χωρικές συνθήκες και τις παραδοσιακές εξελίξεις·

Ναυτιλία και λιμένες

34. υπογραμμίζει ότι η ναυτιλία αποτελεί ακρογωνιαίο λίθο της ευρωπαϊκής οικονομίας, σημαντική πηγή απασχόλησης και, παρά την επιβάρυνση του περιβάλλοντος, τον πλέον φιλικό προς το περιβάλλον τρόπο μεταφοράς. Ο στόχος λοιπόν συνίσταται στην αλλαγή του τρόπου μεταφοράς εμπορευμάτων από τις οδικές στις πλωτές μεταφορές και η στενότερη σύνδεση μεταξύ πλωτών οδών και σιδηροδρομικών οδών στην ενδοχώρα. Θα πρέπει να υπάρξει συντονισμός των δράσεων κατά την ανάπτυξη των θαλάσσιων μεταφορών μικρών αποστάσεων, των θαλάσσιων αρτηριών και τη διασύνδεση με τις εσωτερικές πλωτές οδούς στη μακροπεριφέρεια της Μάγχης και της Βόρειας Θάλασσας·

35. είναι της άποψης ότι πρέπει να επικεντρωθούμε ειδικότερα στη βελτίωση και τον έλεγχο της ασφάλειας στη ναυτιλία και ιδίως σε θαλάσσιες περιφέρειες «υψηλού κινδύνου», όπως η Μάγχη. Περαιτέρω επικίνδυνα σενάρια ενόψει της αύξησης των υπεράκτιων αιολικών πάρκων καταδεικνύουν την ανάγκη για νέες κοινές στρατηγικές πρόληψης καταστροφών·

36. εκφράζει την ανησυχία ότι η εντατικοποίηση του ανταγωνισμού στις θαλάσσιες μεταφορές και τη λιμενική βιομηχανία λόγω της χρηματοπιστωτικής και οικονομικής κρίσης μπορεί να επισκιάσει την ανάγκη καταπολέμησης της ρύπανσης των θαλασσών και των ακτών. Απαραίτητη είναι η ειδική ενίσχυση καθώς και μέτρα και κίνητρα για την περαιτέρω ανάπτυξη έργων όπως στρατηγικές «Clean Shipping», «Πλοία με μηδενικές εκπομπές» και «Green Harbour». Η κλιματική πρωτοβουλία της πόλης Ρότερνταμ και ο δεϊκτής «Clean Shipping» αποτελούν καλά σχετικά παραδείγματα·

37. πιστεύει ότι τα θέματα ασφάλειας της θάλασσας και των μέτρων κατά της ρύπανσης του περιβάλλοντος πρέπει μεν να καλύπτονται από διεθνείς συμβάσεις, αλλά οι συμβάσεις αυτές μπορούν να προετοιμάζονται επιτυχώς και να προωθούνται μόνο με δράσεις και παραδείγματα καλά οργανωμένων μακροπεριφερειών·

Επαγγελματική εξειδίκευση

38. θεωρεί ότι με τη διαρκώς αυξανόμενη σημασία των θαλάσσιων μεταφορών και των υπεράκτιων δραστηριοτήτων θα ενισχυθεί η ζήτηση εργασίας και θα αυξηθούν οι απαιτήσεις από το εργατικό δυναμικό, ενώ θα αυξηθεί και ο διεθνής ανταγωνισμός για επαγγελματίες με υψηλά προσόντα. Οι παράκτιες εγκαταστάσεις στην περιοχή της Μάγχης και της Βόρειας Θάλασσας αντιμετωπίζουν την κοινή πρόκληση της κατάρτισης και της αναβάθμισης δεξιοτήτων του προσωπικού που εξειδικεύεται σε διάφορες δραστηριότητες του θαλάσσιου τομέα·

39. τάσσεται υπέρ του να εξεταστεί το ενδεχόμενο ίδρυσης μιας «Ναυτικής Ακαδημίας» ως πρότυπου κέντρου επιμόρφωσης με σκοπό την αμοιβαία αναγνώριση των παραδοσιακών και των νέων ναυτικών επαγγελμάτων, στα πλαίσια της οποίας θα αναπτυχθεί κοινό εκπαιδευτικό περιεχόμενο και πρότυπα·

Βιομηχανία και οικονομία

40. τονίζει ότι οι παράκτιες περιοχές στην περιοχή της Μάγχης και της Βόρειας Θάλασσας επηρεάζονται σε μεγάλο βαθμό από τις ανακατατάξεις του διεθνούς καταμερισμού της εργασίας στη βιομηχανία, ιδιαίτερα στη ναυπηγία. Η προώθηση της εξειδικευμένης ναυπηγικής υψηλής τεχνολογίας και των πλοίων χαμηλών ή μηδενικών εκπομπών ρύπων είναι απαραίτητη για την υποστήριξη των ναυπηγείων στον ανταγωνισμό και για να καταστούν οι θαλάσσιες μεταφορές ασφαλέστερες και περισσότερο βιώσιμες·

41. εφιστά την προσοχή στο ότι η θάλασσα και οι παράκτιες ζώνες μπορούν να αποτελέσουν τόπο ή πρώτη ύλη για την ανάπτυξη νέων τεχνολογιών και βιομηχανιών. Πρόκειται για τεχνολογίες ανοικτής θάλασσας, οικολογικές βιοτεχνολογίες, τεχνολογία «δέλτα», τεχνολογία ύδατος, υδατοκαλλιέργειες και για τη δυνατότητα απόκτησης πρόσθετων πρώτων υλών από τον βυθό της θάλασσας. Για την ανάπτυξη αυτών των τεχνολογιών και βιομηχανιών του μέλλοντος απαραίτητη είναι η σύσταση περιφερειακών συσπειρώσεων στην περιοχή της Μάγχης και της Βόρειας Θάλασσας, δεδομένου ότι στην περιοχή αυτή υφίστανται αξιόλογες επιστημονικές και βιομηχανικές δυνατότητες για το σκοπό αυτό·

42. εκφράζει την ικανοποίησή της για την ανακοίνωση, εκ μέρους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ότι πρόκειται να εκπονήσει στα πλαίσια του προγράμματος εργασίας της για το 2010, μια ανακοίνωση με θέμα: «Γαλάζια Ανάπτυξη - Ένα νέο όραμα για την αειφόρο ανάπτυξη στις παράκτιες και τις θαλάσσιες περιοχές»·

Ολοκληρωμένη θαλάσσια πολιτική

43. τονίζει ότι η ολοκληρωμένη θαλάσσια πολιτική για την ΕΕ δίνει έμφαση στην ανάγκη καθιέρωσης ειδικών λύσεων, προσαρμοσμένων στις (γεωγραφικές, οικονομικές, πολιτικές) ιδιαιτερότητες των περιφερειακών θαλασσών, μία από τις οποίες συνιστά και η περιοχή της Μάγχης και της Βόρειας Θάλασσας. Η ανάπτυξη μιας ολοκληρωμένης θαλάσσιας πολιτικής για τον χώρο αυτό, η εφαρμογή της στην πράξη και η σχετική εποπτεία αποτελούν ουσιώδες τμήμα της ευρωπαϊκής στρατηγικής για την περιοχή της Μάγχης και της Βόρειας Θάλασσας·

44. θεωρεί, συνεπώς, ότι η ανακοίνωση που εξήγγειλε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την ολοκληρωμένη θαλάσσια πολιτική θα εκθέσει την ανάγκη ενισχυμένης συνεργασίας μεταξύ των παράκτιων χωρών της Βόρειας Θάλασσας και θα προτείνει στόχους και μέσα για τη συνεργασία αυτή·

45. επισημαίνει ότι οι περιφερειακές και οι τοπικές αρχές και οι κατά τόπους ενδιαφερόμενοι φορείς είναι σημαντικοί εταίροι στον διάλογο αυτό, επειδή είναι σε θέση να κρίνουν καλύτερα ποιες είναι οι κατάλληλες δράσεις·

Αλιεία

46. αποδοκίμαζει το γεγονός ότι η αλιευτική πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν έχει επιτύχει, μέχρι στιγμής, τους στόχους της σε ικανοποιητικό βαθμό, ενώ αντιμετωπίζει και μεγάλες προκλήσεις: την υπεραλίευση διαφόρων ειδών σε πολλές περιοχές, την απαράδεκτη κατάσταση πολλών αποθεμάτων - μερικές φορές κάτω από τα βιολογικά όρια, την παρατεινόμενη υπερβολικά υψηλή αλιευτική ικανότητα και την παράνομη και άναρχη αλιεία, η οποία μέχρι στιγμής δεν έχει αποτραπεί αποτελεσματικά·

47. προτείνει την ανάλυση και αξιολόγηση της βέλτιστης μορφής διαχείρισης για την εκάστοτε θαλάσσια περιφέρεια σε κάθε αλιευτική ζώνη, ως προς τα είδη που αλιεύονται και τη φύση του

στόλου. Στο πλαίσιο αυτό πρέπει να ενισχυθεί ο ρόλος των περιφερειακών γνωμοδοτικών συμβουλίων (RAC) και να ενθαρρυνθεί η συμμετοχή των τοπικών και των περιφερειακών αρχών·

Περιβάλλον

48. διαπιστώνει ότι η οικονομική ανάπτυξη και οι αυξανόμενες ανθρώπινες παρεμβάσεις επιβαρύνουν σημαντικά το οικοσύστημα της Μάγχης και της Βόρειας Θάλασσας και οδηγούν σε μεγάλα περιβαλλοντικά προβλήματα: σύρρευση απορριμμάτων (συμπεριλαμβανομένων πλαστικών) στη θάλασσα και τις παραλίες, αυξημένη μόλυνση του νερού από χημικές ουσίες και βαρέα μέταλλα, ρύπανση που προκαλούν η ναυτιλία και η παραγωγή πετρελαίου και φυσικού αερίου στη θάλασσα·

49. είναι πεπεισμένη ότι η σταθερή βελτίωση του θαλάσσιου περιβάλλοντος (ποιότητα των υδάτων, διατήρηση της βιοποικιλότητας), ακόμη και στις εκβολές των ποταμών, μπορεί να επιτευχθεί μόνο εφόσον όλες οι παράκτιες χώρες της Μάγχης και της Βόρειας Θάλασσας δεσμευτούν ως προς τη θέσπιση κοινών στόχων και τη συνεπή τους εκτέλεση και παρακολούθηση·

50. σημειώνει με μεγάλη ανησυχία ότι στον βυθό της Μάγχης και της Βόρειας Θάλασσας υπάρχουν ακόμη μεγάλες ποσότητες πυρομαχικών (υπολογίζεται ότι ανέρχονται σε 1 εκατ. τόνους) από το Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο. Τα πυρομαχικά αυτά αποτελούν σημαντική απειλή για τη ναυτιλία, το περιβάλλον και τον άνθρωπο. Η ανταλλαγή πληροφοριών, η συνεργασία που θα βασίζεται στην εμπιστοσύνη και ένα κοινό πρόγραμμα δράσης είναι απαραίτητα για να περιοριστεί και να μπορέσει να ξεπεραστεί η απειλή αυτή·

51. επιμένει ότι πριν προγραμματισθεί η αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα (CCS) κάτω από τον βυθό της θάλασσας θα πρέπει να διεξαχθούν ενδελεχέστερες μελέτες για την εκτίμηση των κινδύνων και των περιβαλλοντικών επιπτώσεων·

Κλιματική αλλαγή – μετριασμός και προσαρμογή

52. επισημαίνει ότι η άνοδος της στάθμης της θάλασσας και οι αυξημένοι κίνδυνοι για τις παράκτιες περιοχές λόγω των πλημμυρών κατά τη διάρκεια ακραίων καιρικών φαινομένων που οφείλονται στην αλλαγή του κλίματος πλήττει με συγκεκριμένο και ανάλογο τρόπο τις περιφέρειες της Μάγχης και της Βόρειας Θάλασσας. Οι παράκτιες περιοχές της Μάγχης και της Βόρειας Θάλασσας πρέπει να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις αυτές με κοινά προγράμματα έρευνας, ανταλλαγή ουσιαστικών πληροφοριών και με τη θέσπιση ειδικών μέτρων προστασίας των ακτών·

53. σημειώνει ότι τα παράκτια κράτη της Βόρειας Θάλασσας διαθέτουν πολύ μεγάλη πείρα στη διαχείριση των αλλαγών της στάθμης τη θάλασσας που προκαλούνται λόγω της αλλαγής του κλίματος. Ένας συνδυασμός της έρευνας και της πρακτικής εφαρμογής της γνώσης στον τομέα αυτόν δύναται, κατά συνέπεια, να συνεισφέρει στην αύξηση της ανταγωνιστικότητας, καθώς και στην προστασία του χώρου διαβίωσης των πολιτών·

54. εφιστά την προσοχή στο ότι οι περιφέρειες της Μάγχης και της Βόρειας Θάλασσας αποδίδουν μεγάλη σημασία στην προστασία του κλίματος και την περιβαλλοντική έρευνα και θα εξαντλήσουν από κοινού τις δυνατότητες διαπραγμάτευσης για μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, με τα περιφερειακά προγράμματα προστασίας του κλίματος, την αύξηση της ενεργειακής απόδοσης και την προώθηση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας - τόσο στην ανοικτή θάλασσα όσο και στην ξηρά - για την αντικατάσταση των ορυκτών καυσίμων·

55. τονίζει ότι πρέπει να ενισχυθεί η ανθεκτικότητα της παράκτιας ζώνης και ιδίως των μεγάλων εκβολών ποταμών στα καιρικά φαινόμενα, κατά τρόπο που να βελτιώνει, στο μέτρο του δυνατού, την ποιότητα της φύσης και την ποιότητα ζωής στις παράκτιες περιοχές και στην ενδοχώρα·

56. σημειώνει ότι η αλλαγή του κλίματος μπορεί να επιβαρύνει περαιτέρω και τα θαλάσσια οικοσυστήματα, με αύξηση της θερμοκρασίας, οξίνιση των υδάτων και διείσδυση νέων ειδών. Επίσης, θα μεταβληθούν οι δυνατότητες τουριστικών δραστηριοτήτων στο χώρο αυτό. Συνεπώς, είναι απαραίτητο να συμφωνηθούν από κοινού επιστημονικά τεκμηριωμένες μελλοντικές προοπτικές για την επίτευξη ρεαλιστικών πολιτικών αντιδράσεων·

Χωροταξία

57. τονίζει ότι τα διασυνοριακά αποτελέσματα, ιδιαίτερα σε έναν χώρο που χρησιμοποιείται τόσο εντατικά όσο η περιοχή της Μάγχης και της Βόρειας Θάλασσας, καθιστούν αναγκαίο έναν εντατικότερο συντονισμό ως προς τα θέματα σχετικά με τη χωροταξία στις ακτές και στα ύδατα. Οι απαιτήσεις χρήσης ενός περιορισμένου, εύθραυστου χώρου, που ολοένα και αυξάνονται στις μέρες μας, πρέπει να αξιολογηθούν και να εξισορροπηθούν από την οπτική γωνία της αιφόρου ανάπτυξης και της διατήρησης του φυσικού περιβάλλοντος·

58. αναρωτιέται κατά πόσο θα ήταν σκόπιμη, στην περιοχή της Μάγχης και της Βόρειας Θάλασσας, η θέσπιση κοινής «νομοθεσίας περί εξόρυξης» ως δικαίωμα κοινής εκμετάλλευσης του θαλάσσιου βυθού με πρότυπα ως προς την αδειοδότηση και τα θέματα ασφαλείας. Απαραίτητες είναι εξάλλου και οι διατάξεις για τη μεταφορά και τη χρήση καλωδίων και αγωγών στον βυθό της θάλασσας·

59. επισημαίνει ότι ο ρόλος της παράκτιας ζώνης για την προστασία της ενδοχώρας από τη θάλασσα είναι σημαντικός. Πρόκειται επίσης για έναν φυσικό χώρο αναψυχής υψηλής ποιότητας, ο οποίος συμβάλει σημαντικά στην ποιότητα ζωής των ανθρώπων που ζουν στην περιοχή της Μάγχης και της Βόρειας Θάλασσας. Λόγω του μεγάλου αριθμού των διαφορετικών συμφερόντων χρήσης (φύση, αναψυχή, οικονομικές δραστηριότητες, ασφάλεια, στέγαση), η κατάλληλη και αποδοτική χρήση της παράκτιας ζώνης και ο ολοκληρωμένος σχεδιασμός και ανάπτυξη της είναι καθοριστικής σημασίας·

Ενέργεια

60. υποθέτει ότι η άντληση πετρελαίου και φυσικού αερίου στη Βόρεια Θάλασσα θα εξακολουθήσει να προωθείται. Απαραίτητα είναι, επομένως, κοινά υψηλά πρότυπα ασφαλείας και συστήματα για την αποτροπή και τον περιορισμό των κινδύνων προκειμένου να περιορισθούν, στο μέτρο του δυνατού, οι εστίες κινδύνου και, εφόσον προκύψει ανάγκη, να υπάρξει γρήγορη και αποτελεσματική ανταπόκριση·

61. τονίζει ότι, λόγω των γεωγραφικών συνθηκών στην περιοχή της Μάγχης και της Βόρειας Θάλασσας, υφίστανται εξαιρετικές ευκαιρίες για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, η εξάπλωση των οποίων είναι ζωτικής σημασίας για την επιτυχία της πολιτικής για το κλίμα. Η περιοχή έχει σημαντικό ενεργειακό δυναμικό χάρη στην αιολική ενέργεια, τα κύματα, τις παλίρροιας και τα ρεύματα, των οποίων η περαιτέρω έρευνα και η προώθηση είναι προς όφελος όλων όσων δραστηριοποιούνται στην περιοχή. Δεδομένης της ταχείας επέκτασης των υπεράκτιων αιολικών πάρκων πρέπει να συμφωνηθούν πρότυπα για την κατασκευή, την ασφάλεια, την αντιμετώπιση της ηχορύπανσης και της ρύπανσης που προκαλούν τα συστήματα αυτά·

62. χαιρετίζει τον σχεδιασμό ενός «Δικτύου της Βόρειας Θάλασσας», ως ολοκληρωμένου δικτύου μεταφοράς ενέργειας, με σκοπό την πλήρη αξιοποίηση του δυναμικού των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Το δίκτυο αυτό προϋποθέτει τη συνεργασία μεταξύ κρατών μελών, περιφερειών και εταιρών του ιδιωτικού τομέα. Αν επιτευχθεί η απαραίτητη μετεξέλιξη σε «ευφυή δίκτυα» («Smart grids»), η περιοχή μπορεί να μετατραπεί σε πιλοτικό χώρο δικτύων «ηλεκτρονικής κινητικότητας» («e-Mobility») χάρη στο πλεονέκτημα της παραγωγής ανανεώσιμης ενέργειας·

Έρευνα

63. ζητεί να ενισχυθούν ακόμη περισσότερο η θαλάσσια και η ναυτιλιακή έρευνα στα πλαίσια του 8^{ου} προγράμματος-πλαίσιο έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης και να υποστηριχθεί η δικτύωσή τους, εφόσον όλοι αυτοί οι τομείς δράσης βασίζονται στις επιστημονικές γνώσεις ως προς το οικοσύστημα της Βόρειας Θάλασσας και την κατάσταση του, τις συνέπειες των κλιματικών αλλαγών, τον αμοιβαίο αντίκτυπο ανταγωνιστικών χρήσεων, κλπ·

64. προτείνει να ξεκινήσει μια ιδιαίτερη θεματική ερευνητική πρωτοβουλία για την περιοχή της Μάγχης και της Βόρειας Θάλασσας, η οποία θα αποσκοπεί στη συγκέντρωση γνώσεων από όλους τους κλάδους σχετικά με την περιοχή αυτή. Με τον τρόπο αυτό, θα αξιολογηθούν οι εμπειρίες από το πρόγραμμα BONUS 169 για τη Βαλτική Θάλασσα·

Πολιτισμός

65. επισημαίνει ότι η ζωή και η εργασία δίπλα ή μέσα στη θάλασσα έχει παράγει μια μακρά πολιτιστική παράδοση, αναμνήσεις και ιστορίες. Η ανάκτηση εδαφών από τη θάλασσα, η ναυπηγική βιομηχανία και η ναυτιλία έχουν συμβάλει σημαντικά στην αυτοεκτίμηση και την ενίσχυση της ταυτότητας των ανθρώπων που ζουν στην περιοχή της Μάγχης και της Βόρειας Θάλασσας. Η αναβίωση και η ανάπτυξη των παραδόσεων αυτών εν είδει κοινής ταυτότητας αποτελούν περαιτέρω θετικά στοιχεία για να δοθεί περισσότερη προσοχή – στα πλαίσια του ανταγωνισμού – στον χώρο αυτό·

66. προτείνει, συνεπώς, την ενίσχυση της συνεργασίας των μουσείων και των πολιτιστικών ιδρυμάτων που ειδικεύονται στους τομείς αυτούς (π.χ. του «Δικτύου Ναυτικών Μουσείων της Βόρειας Θάλασσας»). Για να γίνει ευκολότερα κατανοητή η κοινή – αν και ξεχωριστή – ιστορία του χώρου αυτού θα ήταν, ενδεχομένως, χρήσιμο ένα κοινό βιβλίο ιστορίας·

67. εξάγει τη σημασία της πολιτιστικής και δημιουργικής οικονομίας σε πολλές περιοχές της ζώνης της Μάγχης και της Βόρειας Θάλασσας και είναι πεπεισμένη ότι ο οικονομικός αυτός τομέας θα γίνει ολοένα και πιο σημαντικός για την ανάπτυξη και την απασχόληση στην περιοχή, κυρίως μέσω πολιτιστικών και ακαδημαϊκών προγραμμάτων ανταλλαγών, αλλά και της σχέσης ανάμεσα στον πολιτισμό και τον αιφόρο τουρισμό σε ολόκληρη την περιοχή·

Σχέση με άλλες πολιτικές της ΕΕ

68. επισημαίνει την αντιστοιχία, σε μεγάλο βαθμό, μεταξύ των προτεραιοτήτων και των θεμάτων της στρατηγικής για την περιοχή της Μάγχης και της Βόρειας Θάλασσας με τους στόχους και τις κατευθυντήριες γραμμές της στρατηγικής Ευρώπη 2020 και θεωρεί ότι το στοιχείο αυτό αποτελεί εξαιρετική προϋπόθεση για μια γόνιμη συνέργεια μεταξύ του στρατηγικού προσανατολισμού σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης συνολικά και της ενισχυμένης διασυνοριακής και διακρατικής συνεργασίας σε μια καθορισμένη μακροπεριφέρεια μεταξύ των παράκτιων κρατών της περιοχής της Μάγχης και της Βόρειας Θάλασσας·

69. αναγνωρίζει, ιδιαίτερα στις πρωτοβουλίες «Ένωση καινοτομίας», «Διαφύλαξη των φυσικών αποθεμάτων της Ευρώπης», «Μία βιομηχανική πολιτική για την εποχή της παγκοσμιοποίησης» και «Νέες δεξιότητες για νέες θέσεις εργασίας», τα μελλοντικά καθήκοντα της ΕΕ, ως προς τα οποία οι παράκτιες χώρες της Μάγχης και της Βόρειας Θάλασσας θα μπορούσαν να συνεισφέρουν, στα πλαίσια μιας μακροπεριφερειακής στρατηγικής, με συγκεκριμένες βιώσιμες προτάσεις·

70. επαναλαμβάνει την άποψη της ότι η συνεργασία μεταξύ εθνικών, περιφερειακών και τοπικών εταίρων σε σαφώς καθορισμένους θεματικούς τομείς στο πλαίσιο μιας μακροπεριφέρειας παράγει σημαντική προστιθέμενη αξία κατά την εφαρμογή της γενικής στρατηγικής της ΕΕ, με τον εντοπισμό, σε μακροπεριφερειακό επίπεδο, των αρμόδιων φορέων και τη στοχοθετημένη κινητοποίηση και χρήση των πόρων·

71. υπογραμμίζει την ιδιαίτερη σημασία που έχει η συνεργασία μεταξύ των διαφόρων φορέων στο πλαίσιο μιας μακροπεριφέρειας για την κατά τόπους αποτελεσματική και επιτυχή υλοποίηση της στρατηγικής Ευρώπη 2020 και για τα συγκεκριμένα βιώματα των πολιτών στο περιφερειακό και το τοπικό περιβάλλον τους·

72. επισημαίνει ότι μεταξύ της Βόρειας και της Βαλτικής Θάλασσας υπάρχουν πολλαπλοί οικονομικοί και πολιτικοί δεσμοί. Ιδιαίτερα στους τομείς της θαλάσσιας οικονομίας, της προστασίας της θάλασσας, της κλιματικής αλλαγής και της ενεργειακής πολιτικής, οι δύο θαλάσσιες περιοχές αντιμετωπίζουν παρόμοιες προκλήσεις. Ως εκ τούτου επιδιώκεται μια στενή συνεργασία μεταξύ των εν λόγω περιοχών. Επιπλέον αξίζει να διερευνηθεί η δυνατότητα εφαρμογής των βέλτιστων πρακτικών της στρατηγικής για τη Βαλτική Θάλασσα στη στρατηγική για τη Βόρεια Θάλασσα·

73. προτείνει να εξεταστεί εάν και με ποιο τρόπο μπορούν να συνδυαστούν μελλοντικά οι στόχοι και οι τομείς δράσης της πολιτικής συνοχής με τις συμφωνημένες προτεραιότητες στα πλαίσια μακροπεριφερειακών στρατηγικών, ούτως ώστε συγκεκριμένα κονδύλια που χορηγούνται στο πλαίσιο των Διαρθρωτικών Ταμείων να εντάσσονται π.χ. στις στρατηγικές αυτές·

74. σημειώνει ότι στην περιοχή της Μάγχης και της Βόρειας Θάλασσας διεξάγονται ήδη προγράμματα διασυνοριακής, διακρατικής και διαπεριφερειακής συνεργασίας της ΕΕ, τα οποία ενισχύουν τη συνεργασία και συμβάλουν στην εσωτερική συνοχή των περιφερειών και πιο συγκεκριμένα τα προγράμματα INTERREG IV B για τη Βόρεια Θάλασσα και το Τόξο του Ατλαντικού. Τα προγράμματα αυτά, τα οποία ενδείκνυται να συνδυαστούν με καλύτερο και πιο ευέλικτο τρόπο μεταξύ τους, θα μπορούσαν να εξελιχθούν σε σημαντικό μέσο για την ανάπτυξη και την εφαρμογή μιας στρατηγικής για την περιοχή της Μάγχης και της Βόρειας Θάλασσας·

75. απευθύνει έκκληση προς τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές της περιοχής της Μάγχης και της Βόρειας Θάλασσας να χρησιμοποιήσουν σήμερα ήδη τα μέσα χρηματοδότησης που προσφέρει η διαπεριφερειακή συνεργασία σε μεγαλύτερο βαθμό για τη διαμόρφωση και την ανάπτυξη μιας μακροπεριφερειακής στρατηγικής·

76. ζητεί, για άλλη μια φορά, την ενίσχυση της διαπεριφερειακής συνεργασίας κατά τη διαμόρφωση της πολιτικής συνοχής μετά το 2014 και τη διάθεση περισσότερων πόρων ως προς αυτό, χωρίς το αίτημα αυτό να λειτουργήσει εις βάρος των στόχων 1 και 2 της πολιτικής συνοχής·

Διακυβέρνηση

77. σημειώνει την άποψη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ότι στο παρόν στάδιο ισχύουν τρία «όχι» όσον αφορά την ανάπτυξη μακροπεριφερειακών στρατηγικών: όχι σε νέους κανόνες, όχι σε νέα θεσμικά όργανα και όχι σε πρόσθετους πόρους·

78. ταυτόχρονα, υποστηρίζει ότι θα πρέπει να ισχύουν τρία «ναι» και συγκεκριμένα:

— από κοινού συμφωνημένη υλοποίηση και παρακολούθηση των υφιστάμενων κανόνων στην μακροπεριφέρεια·

— δημιουργία μιας πλατφόρμας/ενός δικτύου/εδαφικών συσπειρώσεων περιφερειακών και τοπικών αρχών και κρατών μελών με τη συμμετοχή των ενδιαφερομένων φορέων, για τα οποία ευθύνη θα φέρουν τα θεσμικά όργανα της Ένωσης·

— συντονισμένη χρήση των υφιστάμενων χρηματοδοτικών πόρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την εκπόνηση και την υλοποίηση μακροπεριφερειακών στρατηγικών·

79. θεωρεί απαραίτητη, προκειμένου να υλοποιηθούν μακροπεριφερειακές στρατηγικές, τη δημιουργία και τη θέση σε λειτουργία νέων μορφών διακυβέρνησης (δικτύων και πλατφόρμων), τα οποία θα προσανατολίζονται σε κοινές δράσεις και συγκεκριμένους στόχους. Χάρη σε αυτά θα μπορέσουν να χαραχθούν και να αναπτυχθούν πολιτικές δράσεις χωρίς να αμφισβητούνται οι υπάρχουσες αρμοδιότητες και κυριαρχικά δικαιώματα. Χρήσιμη θα αποδεικνύονταν και μια πολυεπίπεδη διάρθρωση της συνεργασίας, η οποία θα συνδυάζει τα διάφορα επίπεδα διακυβέρνησης, εξουσίας, παροχής πόρων και δεξιοτήτων·

80. υπενθυμίζει ότι η Διεθνής Διάσκεψη της Βόρειας Θάλασσας από το 1984 έως το 2006 προετοίμασε το έδαφος για τη σύναψη συμφωνιών βελτιωμένης προστασίας της Βόρειας Θάλασσας. Με τη Σύμβαση OSPAR για την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος του βορειοανατολικού Ατλαντικού (η οποία συμπεριλαμβάνει τη Βόρεια Θάλασσα), που τέθηκε σε ισχύ το 1998, καθιερώθηκε ένα δεσμευτικό πλαίσιο για διεθνείς συμφωνίες στην περιοχή·

81. τονίζει ότι η «Επιτροπή Βόρειας Θάλασσας» (NSC) είναι μία από τις επιτροπές γεωγραφικής εμβέλειας της Διάσκεψης Περιφερειακών Παράκτιων Περιοχών και σημαντικός εταίρος που δραστηριοποιείται για μια ενισχυμένη συνεργασία στο χώρο της Βόρειας Θάλασσας. Η επιτροπή αυτή έχει ήδη αναπτύξει προτάσεις για μια στρατηγική για την περιοχή της Μάγχης και της Βόρειας Θάλασσας. Μεταξύ της διαπεριφερειακής ομάδας «Μάγχι και Βόρεια Θάλασσα» της Επιτροπής των Περιφερειών και της «Επιτροπής Βόρειας Θάλασσας» έχει ήδη επιτευχθεί, εδώ και καιρό, στενή συνεργασία. Όμως και άλλα δίκτυα τοπικών και περιφερειακών οργανώσεων πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να συνεισφέρουν στις σχετικές εργασίες·

82. υπογραμμίζει ότι στην περιοχή της Μάγχης σημαντικό ρόλο διαδραματίζει η Συνέλευση της Μάγχης («Arc Manche Assembly»), η οποία υποστηρίζει τη ρητή ενσωμάτωση της Μάγχης, μαζί με τη Βόρεια Θάλασσα, σε μία μακροπεριφερειακή στρατηγική·

83. εκφράζει την πεποίθηση ότι η συνεργασία με αυτούς και άλλους φορείς και μη κυβερνητικές οργανώσεις που δραστηριοποιούνται στην περιοχή (όπως το «Φόρουμ της θάλασσας Wadden») μπορεί να αποτελέσει θεμέλιο για την ανάπτυξη και την επιτυχή μακροπεριφερειακών στρατηγικών·

84. προσδοκεί ότι μπορεί να επιτευχθεί περισσότερη συνέργεια μεταξύ των κονδυλίων που διατίθενται σε επίπεδο κοινότητας, στο μέτρο που δεν διατίθενται ίδιοι πόροι για τις μακροπεριφερειακές στρατηγικές. Λόγω της ποικιλομορφίας των ζητημάτων, πρέπει να είναι δυνατή η διάθεση διάφορων χρηματοδοτικών μέσων για τις μακροπεριφερειακές στρατηγικές -όχι μόνο πόρων από τα Διαρθρωτικά Ταμεία, αλλά και από το Πρόγραμμα-πλαίσιο ανταγωνιστικότητας και καινοτομίας, το πρόγραμμα ΔΕΔ-Μ και το «Marco Polo» για τον τομέα των μεταφορών, το Πρόγραμμα Πλαίσιο Ε&Α κλπ.

85. θεωρεί ότι η πολιτική για τις μακροπεριφέρειες πρέπει να στοχεύει σε κοινές δράσεις σε καθορισμένο χώρο και χρόνο και ως προς ορισμένες θεματικές ενότητες. Επομένως, θα πρέπει να ενταχθεί σε ένα σχέδιο δράσης «Μάγχι και Βόρεια Θάλασσα 2020».

III. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

86. καλεί τα κράτη μέλη να στηρίξουν τα επόμενα βήματα για την ανάπτυξη μιας μακροπεριφερειακής στρατηγικής για την περιοχή της Μάγχις και της Βόρειας Θάλασσας σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

87. πιστεύει ότι, ενόψει των συνεχιζόμενων προβλημάτων και προκλήσεων, πρέπει να αρχίσει τώρα η χάραξη μιας ευρωπαϊκής στρατηγικής για την περιοχή της Μάγχις και της Βόρειας Θάλασσας. Η ΕτΠ ζητά συνεπώς από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο να δώσει εντολή στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή να εκπονήσει τη στρατηγική αυτή και από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο να συνεργασθεί στενά με τα υπόλοιπα όργανα.

88. υποστηρίζει ότι οι μακροπεριφερειακές στρατηγικές πρέπει να ενσωματωθούν κατά το δυνατόν στους τομείς εδαφικής συνεργασίας της πολιτικής συνοχής μετά το 2013 (διασυνοριακή, διακρατική και διαπεριφερειακή συνεργασία) και υποστηρίζει την υιοθέτηση μιας μακροπεριφερειακής στρατηγικής ήδη πριν το 2013, ούτως ώστε να μπορέσουν τα περιφερειακά επιχειρησιακά προγράμματα της επόμενης περιόδου προγραμματισμού να συμβάλουν, στο πλαίσιο των δυνατοτήτων τους, στην πρακτική εφαρμογή της εν λόγω στρατηγικής.

89. τονίζει ότι μια στρατηγική για τη γεωγραφική περιοχή της Μάγχις και της Βόρειας Θάλασσας στηρίζεται στην αρχή της επικουρικότητας. Η στρατηγική αυτή θα άπτεται θεμάτων και τομέων προβληματισμού που δεν μπορούν να αντιμετωπιστούν αποκλειστικά σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο.

90. υπογραμμίζει ότι η ανάπτυξη αυτής της στρατηγικής θα πρέπει να συνοδεύεται από ευρείες δημόσιες διαβουλεύσεις. Οι διαβουλεύσεις αυτές θα πρέπει να πραγματοποιηθούν σε στενή συνεργασία με την Επιτροπή των Περιφερειών, ως εκπρόσωπο των περιφερειακών και των τοπικών αρχών, και ιδιαίτερα με την «Επιτροπή Βόρειας Θάλασσας» της Διάσκεψης Περιφερειακών Παράκτιων Περιοχών, τη Συνέλευση «Arc Manche» στην περιοχή της Μάγχις και άλλων βασικών ενδιαφερόμενων φορέων. Στον σχετικό διάλογο θα πρέπει να συμμετάσχουν επίσης η Νορβηγία και η Ισλανδία, οι οποίες είναι μέλη του ΕΟΧ.

91. ζητεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να διαθέσει πριν το 2013 μέσα τεχνικής βοήθειας για την ανάπτυξη μακροπεριφερειακών στρατηγικών, προκειμένου να συμπεριληφθούν στις μελλοντικές δημοσιονομικές προοπτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

92. προτείνει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή να ενισχύσει, στο πλαίσιο των προγραμμάτων για την ανάπτυξη της εδαφικής συνεργασίας, ιδίως το INTERREG IV B αλλά και σε άλλα προγράμματα δικτύωσης, όπως το Δικτυακό Παρατηρητήριο της Ευρωπαϊκής Χωροταξίας (ESPON), την ανάπτυξη μιας μακροπεριφερειακής στρατηγικής για την περιοχή της Μάγχις και της Βόρειας Θάλασσας έως το 2013. Με τον τρόπο αυτό, θα διασαφηνιστεί ποιες οδηγίες και ποιες συμφωνίες ισχύουν ήδη για την περιοχή αυτή.

93. επικροτεί το γεγονός ότι στο πρόγραμμα εργασίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής προβλέπεται η εκπόνηση μιας ανακοίνωσης σχετικά με την υλοποίηση της ολοκληρωμένης θαλάσσιας πολιτικής στην ευρύτερη περιοχή της Βόρειας Θάλασσας.

94. θεωρεί επιτακτική ανάγκη την περαιτέρω μελέτη και τον καθορισμό του ρόλου και της λειτουργίας των μακροπεριφερειών σε μια Πράσινη Βίβλο. Η Επιτροπή των Περιφερειών έθεσε ήδη το αίτημα αυτό υπόψη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, στο ψήφισμά της για το νομοθετικό έργο και το πρόγραμμα εργασίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το 2010.

95. αναθέτει στην Πρόεδρό της να διαβιβάσει την παρούσα γνωμοδότηση πρωτοβουλίας στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την τρέχουσα Προεδρία της ΕΕ και τους εταίρους της στην Τρόικα Προεδριών (2010-2011).

Βρυξέλλες, 5 Οκτωβρίου 2010.

Η Πρόεδρος
της Επιτροπής των Περιφερειών
Mercedes BRESSO

Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Ψηφιακό θεματολόγιο για την Ευρώπη»

(2011/C 15/07)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ:

- χαιρετίζει το ψηφιακό θεματολόγιο για την Ευρώπη, μία από τις επτά εμβληματικές πρωτοβουλίες της στρατηγικής Ευρώπη 2020. Ο γενικός στόχος του ψηφιακού θεματολογίου είναι να αποκομισθούν βιώσιμα οικονομικά και κοινωνικά οφέλη από μια ενιαία ψηφιακή αγορά που θα βασίζεται σε διαδικτυο μεγάλης και πολύ μεγάλης ταχύτητας και σε διαλειτουργικές εφαρμογές. Η εφαρμογή του ψηφιακού θεματολογίου εξαρτάται από το κατάλληλο επίπεδο φιλοδοξίας και δέσμευσης, το οποίο θα δώσει τη δυνατότητα στην Ευρώπη να δημιουργήσει ένα νέο οικονομικό πρότυπο που θα βασίζεται στη γνώση, σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και σε υψηλά επίπεδα απασχόλησης·
- σημειώνει ότι οι τοπικές και περιφερειακές αρχές (ΤΠΑ) συγκαταλέγονται μεταξύ των κύριων παραληπτών των συστάσεων του θεματολογίου και δύνανται να αποτελέσουν βασικούς άξονες της εφαρμογής του. Οι προτεραιότητες του ψηφιακού θεματολογίου για την Ευρώπη σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο είναι προαπαιτούμενα για την ποιότητα ζωής και για την κοινωνική και οικονομική δραστηριότητα των πολιτών και θα προωθήσουν αποτελεσματικότερες και εξατομικευμένες δημόσιες υπηρεσίες καθώς και τοπικές επιχειρήσεις·
- τονίζει ότι η ψηφιακή ενιαία αγορά αποτελεί θεμελιώδη βάση του Ψηφιακού Θεματολογίου για την Ευρώπη που, αφενός, θα προωθήσει μια αναπτυσσόμενη, επιτυχημένη και ζωντανή πανευρωπαϊκή αγορά για τη δημιουργία και τη διανομή νομίμων ψηφιακών περιεχομένων και επιγραμμικών υπηρεσιών και, αφετέρου, θα παράσχει στους καταναλωτές εύκολη, ασφαλή και ευέλικτη πρόσβαση στις αγορές ψηφιακού περιεχομένου και υπηρεσιών·
- χαιρετίζει την πρωτοβουλία της Επιτροπής να απλουστεύσει την εκκαθάριση δικαιωμάτων δημιουργού, τη διαχείριση και τη διασυνοριακή αδειοδότηση μέσω ενίσχυσης της διακυβέρνησης, της διαφάνειας και της πανευρωπαϊκής αδειοδότησης για επιγραμμική διαχείριση δικαιωμάτων, μέσω δημιουργίας νομικού πλαισίου για τη διευκόλυνση της ψηφιοποίησης και διάδοσης πολιτιστικών έργων στην Ευρώπη·
- σημειώνει ότι, κατά τη δημιουργία της υποδομής του Διαδικτύου και την ανάπτυξη των υπηρεσιών του, θα είναι εξόχως σημαντικό να διασφαλισθεί ότι οι απαιτήσεις σχετικά με την ασφάλεια επιτυγχάνονται σε κάθε επίπεδο, ώστε να εξασφαλισθούν τα βέλτιστα επίπεδα απορρήτου και προστασίας προσωπικών δεδομένων. Σημαντική πτυχή, στο πλαίσιο αυτό, είναι η πρόληψη κάθε μη εξουσιοδοτημένης ανίχνευσης προσωπικών πληροφοριών και χαρακτηριστικών·

Εισηγητής:	ο κ. Markku Markkula (FI/EPP), μέλος της εκτελεστικής επιτροπής του δημοτικού συμβουλίου του Espoo
Έγγραφο αναφοράς:	Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών: «Ψηφιακό θεματολόγιο για την Ευρώπη».
	COM(2010) 245 τελικό

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

1. χαιρετίζει το ψηφιακό θεματολόγιο για την Ευρώπη, μία από τις επτά εμβληματικές πρωτοβουλίες της στρατηγικής Ευρώπη 2020. Ο γενικός στόχος του ψηφιακού θεματολογίου είναι να αποκομισθούν βιώσιμα οικονομικά και κοινωνικά οφέλη από μια ενιαία ψηφιακή αγορά που θα βασίζεται σε διαδίκτυο μεγάλης και πολύ μεγάλης ταχύτητας και σε διαλειτουργικές εφαρμογές. Η εφαρμογή του ψηφιακού θεματολογίου εξαρτάται από το κατάλληλο επίπεδο φιλοδοξίας και δέσμευσης, το οποίο θα δώσει τη δυνατότητα στην Ευρώπη να δημιουργήσει ένα νέο οικονομικό πρότυπο που θα βασίζεται στη γνώση, σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και σε υψηλά επίπεδα απασχόλησης·

2. σημειώνει ότι οι τοπικές και περιφερειακές αρχές (ΤΠΑ) συγκαταλέγονται μεταξύ των κύριων παραληπτών των συστάσεων του θεματολογίου και δύνανται να αποτελέσουν βασικούς άξονες της εφαρμογής του. Οι προτεραιότητες του ψηφιακού θεματολογίου για την Ευρώπη σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο είναι προαπαιτούμενα για την ποιότητα ζωής και για την κοινωνική και οικονομική δραστηριότητα των πολιτών και θα προωθήσουν αποτελεσματικότερες και εξατομικευμένες δημόσιες υπηρεσίες καθώς και τοπικές επιχειρήσεις·

3. υπογραμμίζει ότι οι ΤΠΑ είναι οι πλησιέστεροι στους απλούς ανθρώπους φορείς του δημοσίου τομέα και είναι υπεύθυνες για τις σημαντικότερες υπηρεσίες που επηρεάζουν την ευημερία των πολιτών. Οι ΤΠΑ πρέπει επειγόντως να μπορέσουν να αξιοποιήσουν τις νέες τεχνολογικές δυνατότητες, ιδίως εξαιτίας της οικονομικής κρίσης και των αλλαγών στη δημογραφική διάρθρωση και στις ανάγκες των ανθρώπων. Οι ΤΠΑ, οι συναφείς επιχειρηματικές δραστηριότητες και ο τριτογενής τομέας μαζί, ενδέχεται να έχουν τις βέλτιστες ευκαιρίες να αξιοποιήσουν την καινοτομία. Η αποτελεσματικότητα με την οποία η γνώση που παράγεται από πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα εφαρμόζεται σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο είναι ζωτικής σημασίας·

4. υπενθυμίζει ότι η ΕτΠ ανέκαθεν ζητούσε επενδύσεις σε τεχνολογίες πληροφοριών και επικοινωνιών (ΤΠΕ) προκειμένου να διασφαλίσει τη μεγέθυνση και ανάπτυξη νέων επιχειρήσεων και θεωρεί ότι μόνον η αποτελεσματική χρήση ΤΠΕ δύναται να επιταχύνει την καινοτομία στο πλαίσιο της αντιμετώπισης καίριων πανευρωπαϊκών κοινωνικοοικονομικών προκλήσεων·

5. αναγνωρίζει ότι οι επιγραμμικές δημόσιες υπηρεσίες συνίσταντο, έως σήμερα, σε υπερβολικό βαθμό στη μεταφορά γραφειοκρατίας από το χαρτί στο επιγραμμικό περιβάλλον. Η ΕΕ και τα

κράτη μέλη θα πρέπει να πρωτοπορήσουν, εντείνοντας τις προσπάθειές τους σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο σε στενή συνεργασία με τις ΤΠΑ, ώστε να επιτευχθεί μεγαλύτερη αλλαγή σε διοικητικές διαδικασίες και δομές, χρησιμοποιώντας ΤΠΕ για την βελτίωση της σημασίας, της ποιότητας και της παραγωγικότητας της εργασίας και της αποδοτικότητας των δημοσίων αρχών με στόχο τη μείωση της γραφειοκρατίας για το ευρύ κοινό και τις επιχειρήσεις·

6. θεωρεί ότι οι ενέργειες που προτείνει η Επιτροπή, στην παρούσα μορφή τους, δεν φαίνεται να θέτουν οποιοδήποτε ζήτημα σχετικά με τη συμμόρφωσή τους προς τις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας· τονίζει ωστόσο ότι θα πρέπει να συμμετέχουν συστηματικά οι τοπικές και περιφερειακές αρχές στη σύλληψη, την εφαρμογή και τη διακυβέρνηση όσον αφορά τα μέτρα που σχεδιάζονται για την υλοποίηση του ψηφιακού θεματολογίου για την Ευρώπη (ιδίως αναφορικά με τους τομείς δράσης «Διαλειτουργικότητα και Πρότυπα», την ταχεία και υπερταχεία πρόσβαση στο διαδίκτυο, την προώθηση του ψηφιακού γραμματισμού, των δεξιοτήτων και της ένταξης, και τα οφέλη των ΤΠΕ για την κοινωνία της ΕΕ για παράδειγμα σε σχέση με τις υπηρεσίες ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, την αλλαγή του κλίματος και τα ευφυή μεταφορικά συστήματα κλπ.)·

II. ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Απαραίτητη η αποτελεσματική εφαρμογή

7. χαιρετίζει το στόχο του ευρωπαϊκού ψηφιακού θεματολογίου να αναδείξει την Ευρώπη στην παγκόσμια σκηνή ως δύναμη ευφυούς και αιεφόρου ανάπτυξης, δίχως αποκλεισμούς·

8. υπενθυμίζει τα συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με το ψηφιακό θεματολόγιο για την Ευρώπη (Συμβούλιο Μεταφορών, Τηλεπικοινωνιών και Ενέργειας της 31^{ης} Μαΐου 2010)⁽¹⁾, στα οποία τονίζονται μεταξύ άλλων τα εξής:

— η Ευρώπη θα πρέπει να ενθαρρύνει την ψηφιακή οικονομία προκειμένου να αξιοποιήσει την ενισχυτική και διατομεακή ικανότητά της να αυξάνει την παραγωγικότητα και την ανταγωνιστικότητα άλλων τομέων και να εκμεταλλευθεί τις τεχνολογίες πληροφορίας και επικοινωνίας για να αντιμετωπίσει καλύτερα τις παγκόσμιες προκλήσεις, όπως είναι ο μετασχηματισμός της οικονομίας σε οικονομία με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα και αποδοτική χρήση των πόρων και η δημιουργία περισσότερων και καλύτερων θέσεων απασχόλησης·

⁽¹⁾ Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με το ψηφιακό θεματολόγιο για την Ευρώπη (σύννοδος του Συμβουλίου Μεταφορών, Τηλεπικοινωνιών και Ενέργειας στις 31 Μαΐου 2010) http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/trans/114710.pdf

— το Ψηφιακό θεματολόγιο για την Ευρώπη διαδραματίζει βασικό ρόλο στο πλαίσιο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» και πρέπει να συνάδει με τις λοιπές συνιστώσες της στρατηγικής αυτής καθώς και με τις άλλες προσεχείς εμβληματικές πρωτοβουλίες, μεταξύ των οποίων η «Ένωση καινοτομίας» και η «Βιομηχανική πολιτική για την εποχή της παγκοσμιοποίησης»·

— η ανταγωνιστική θέση της Ευρώπης σε αυτόν τον σημαντικό τομέα πρέπει να ενισχυθεί μέσω της εντατικοποίησης των προσαρτημάτων στην έρευνα, την ανάπτυξη και την καινοτομία στις ΤΠΕ και της προώθησης του τριγώνου της γνώσης·

— η Επιτροπή και τα κράτη μέλη καλούνται να αναζητήσουν τρόπους ενίσχυσης του οριζόντιου συντονισμού μεταξύ των ενδιαφερόμενων οργάνων τόσο στην ΕΕ όσο και σε εθνικό επίπεδο προκειμένου να βελτιωθεί η εφαρμογή του ψηφιακού θεματολογίου για την Ευρώπη·

9. υπενθυμίζει το ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της 5ης Μαΐου 2010, σχετικά με ένα νέο ψηφιακό θεματολόγιο για την Ευρώπη, στο οποίο δηλώνεται ότι «η Ευρώπη δεν θα δρέψει τα οφέλη αυτής της ψηφιακής επανάστασης παρά μόνο αν όλοι οι πολίτες της ΕΕ κινητοποιηθούν και ενδυναμωθούν ώστε να συμμετάσχουν πλήρως στη νέα ψηφιακή κοινωνία και εάν το άτομο τενδύει στον πυρήνα της δράσης άσκησης πολιτικής· επίσης δηλώνεται ότι αυτή η ψηφιακή επανάσταση δεν είναι δυνατόν πλέον να θεωρείται εξέλιξη από το βιομηχανικό παρελθόν, αλλά πρέπει να νοείται ως μια διαδικασία ριζικού μετασχηματισμού» (2)·

10. αναγνωρίζει ότι η κοινωνία των πληροφοριών συνέβαλε καθοριστικά στην επιτάχυνση της οικονομικής και κοινωνικής πρόοδου. Η απαιτούμενη μετάβαση από την Κοινωνία της Πληροφορίας προς μια Πράσινη Κοινωνία της Γνώσης μπορεί ακόμη να θεωρηθεί ως αλλαγή υποδείγματος. Η σημασία του ψηφιακού θεματολογίου για την Ευρώπη δύναται να καταδειχθεί από το γεγονός ότι η επιτυχής εφαρμογή αυτής της εμβληματικής πρωτοβουλίας αποτελεί προαπαιτούμενο για την επιτυχία των λοιπών εμβληματικών πρωτοβουλιών της στρατηγικής ΕΕ 2020·

11. αναγνωρίζει ότι η ποιότητα της κοινωνίας καθορίζεται σε μεγάλο βαθμό από την ικανότητά της να δημιουργεί όντως δυνατότητες ταυτόχρονης μάθησης και εργασίας και να παράγει νέα γνώση προσανατολισμένη στο μέλλον. Με αυτό το δεδομένο, η κοινωνία μας επιβάλλει εντελώς νέες απαιτήσεις σχετικά με τις μεθόδους εργασίας, την εργασιακή νοοτροπία, την εγκυρότητα της πληροφορίας, την εκπαίδευση σχετικά με τα μέσα επικοινωνίας κλπ.

12. σημειώνει ότι η ψηφιοποίηση και η παγκοσμιοποίηση έχουν συμβάλει στην ταχεία αλλαγή των οικονομικών διαδικασιών. Μελέτες του ΟΟΣΑ δείχνουν ότι οι ΤΠΕ έχουν σημαντικές επιπτώσεις

(2) Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 5ης Μαΐου 2010 σχετικά με ένα νέο ψηφιακό θεματολόγιο για την Ευρώπη: 2015.eu <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=TA&reference=P7-TA-2010-0133&language=EN&ring=A7-2010-0066>

στις οικονομικές επιδόσεις και στην επιτυχία συγκεκριμένων επιχειρήσεων, ιδίως όταν οι ΤΠΕ συνδυάζονται με επενδύσεις σε δεξιότητες, σε οργανωτικές αλλαγές, σε καινοτομία και στη δημιουργία νέων επιχειρήσεων ΟΟΣΑ (3)·

13. τονίζει ότι η εφαρμογή του ψηφιακού θεματολογίου για την Ευρώπη δεν δύναται να διαχωριστεί από την ανάπτυξη της δια βίου μάθησης και του ανθρώπινου κεφαλαίου, καθώς και από τη λήψη των μέτρων που απαιτούνται για την προώθηση αυτών. Ο σημαντικότερος παράγοντας επιτυχίας έγκειται στο βαθμό και στην έκταση που οι κοινότητες εργαζομένων της ΕΕ και το ευρύ κοινό, δηλαδή μεμονωμένα άτομα και διάφορες κοινότητες, μπορούν να ενθαρρυνθούν ώστε να αναλάβουν ενεργό ρόλο στη δημιουργία μιας Ευρώπης σημαντικά πιο καινοτόμου και παραγωγικής. Για την πλήρη επιτυχία, οι καινοτόμες βασικές δραστηριότητες, η επιχειρηματικότητα, οι εταιρίες ανάπτυξης και ιδίως οι καινοτόμες πρωτοβουλίες σύμπραξης δημόσιου, επιχειρηματικού και τριτογενούς τομέα απαιτούν ισχυρή πολιτική δέσμευση σε όλα τα επίπεδα (ΕΕ, κράτη μέλη, ΤΠΑ)·

14. τονίζει ότι οι ικανότητες επιτάχυνσης της διαδικασίας της καινοτομίας και η ταχεία υλοποίηση αποτελούν καθοριστικούς παράγοντες επιτυχίας σε δικτυωμένες κοινωνίες. Αυτό προϋποθέτει περισσότερη συγκριτική αξιολόγηση και συνεργασία μεταξύ περιφερειών και πόλεων, προκειμένου αυτές να έχουν τη δυνατότητα να ανταποκριθούν στις προκλήσεις με καινοτόμες λύσεις και να εφαρμόσουν βέλτιστες πρακτικές στο πλαίσιο των τοπικών περιστάσεων και νοοτροπιών·

15. υπογραμμίζει ότι η διαφάνεια, η δυνατότητα επαναχρησιμοποίησης και η τεχνολογική ουδετερότητα θα πρέπει να είναι οι κατευθυντήριες αρχές κατά την ανάπτυξη των δημόσιων υπηρεσιών·

Πλήρης αξιοποίηση του δυναμικού της Ευρώπης

16. τονίζει ότι θα πρέπει να αξιοποιηθεί στο έπακρο η δυναμική της Ευρώπης όσον αφορά την ανάπτυξη υπηρεσιών ΤΠΕ στον δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα, και ότι οι ΤΠΕ θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν ως μέσο βελτίωσης των υπηρεσιών των τοπικών και περιφερειακών αρχών σε τομείς όπως η υγειονομική περίθαλψη, η παιδεία, η δημόσια τάξη, η ασφάλεια και οι κοινωνικές υπηρεσίες. Η υποστηριζόμενη από την ΕΕ σύμπραξη δημοσίου-ιδιωτικού τομέα, η οποία ωθεί τοπικές και περιφερειακές αρχές και ΜΜΕ ανάπτυξης ΤΠΕ στο χώρο των δημοσίων υπηρεσιών ΤΠΕ, δύναται να χρησιμεύσει ως εξαιρετική βάση ανάπτυξης τοπικών δεξιοτήτων και γνώσεων σε ολόκληρη την ΕΕ (4)·

17. υπενθυμίζει ότι η ενιαία ψηφιακή αγορά παρέχει τεράστιες δυνατότητες στους ευρωπαίους πολίτες όχι μόνο ως πελάτες αλλά και ως επιχειρηματίες και επαγγελματίες της γνώσης στο πλαίσιο δημιουργικών βιομηχανιών και άλλων επιχειρήσεων·

(3) «ΟΟΣΑ, οικονομικός αντίκτυπος των ΤΠΕ. Μέτρηση, ενδείξεις και επιπτώσεις»

(4) CdR 156/2009 fin

18. εφιστά την προσοχή στο γεγονός ότι η εφαρμογή του ψηφιακού θεματολογίου για την Ευρώπη απαιτεί μείζονα αλλαγή σε πανευρωπαϊκό επίπεδο όσον αφορά τον τρόπο σκέψης: προθυμία για εργασία με οριζόντιο και πολυκλαδικό τρόπο, υπέρβαση παραδοσιακών ορίων και στεγανών και αλλαγή νοοτροπίας έναντι της συνεργασίας. Το επιθυμητό αποτέλεσμα δεν μπορεί να επιτευχθεί μέσω συμβατικών αναπτυξιακών προγραμμάτων. Πρωτοποριακά προγράμματα μεγάλης κλίμακας που βασίζονται σε κορυφαία ευρωπαϊκή εξειδικευμένη γνώση με τη συμμετοχή όλων των ενδιαφερόμενων φορέων υποδεικνύουν έναν τρόπο επίτευξης της απαιτούμενης αλλαγής. Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί στη διάδοση και την εφαρμογή των αποτελεσμάτων των προγραμμάτων σε τοπικό επίπεδο.

19. υπογραμμίζει το γεγονός ότι η Ευρώπη χρειάζεται περισσότερη έρευνα και καινοτομία που να επικεντρώνεται στον πραγματικό χρήστη. Τα Ζωντανά Εργαστήρια, ως πλατφόρμα συνεργασίας μεταξύ πανεπιστημίου και βιομηχανίας, αποτελούν πανευρωπαϊκή σύλληψη η οποία πρέπει να αναπτυχθεί περαιτέρω με τη συμμετοχή των τελικών χρηστών. Οι λειτουργικές διαδικασίες παροχής υπηρεσιών δίνουν τη δυνατότητα στους χρήστες να αναλάβουν ενεργό ρόλο στην έρευνα και στην καινοτομία και ενθαρρύνουν όλους τους εμπλεκόμενους φορείς να συμμετάσχουν στη συνεχή μάθηση. Τούτο ενδέχεται να έχει ισχυρό θετικό αντίκτυπο στην ανανέωση των διαδικασιών παροχής υπηρεσιών σε τοπικό επίπεδο και στην αύξηση της περιφερειακής συνεργασίας. Η υλοποίηση του ψηφιακού θεματολογίου θα πρέπει να περιλαμβάνει κίνητρα με στόχο την ενθάρρυνση της συνεργασίας των ΓΠΑ και των πανεπιστημίων ώστε να αναπτύξουν από κοινού τις απαραίτητες έννοιες των Ζωντανών Εργαστηρίων.

20. επαναλαμβάνει ότι η πρόσβαση σε υψηλής ποιότητας ευρωζωνική σύνδεση, με προσιτές τιμές, μπορεί να αυξήσει την ποιότητα της ζωής των πολιτών και των υπηρεσιών που παρέχουν οι τοπικές και περιφερειακές αρχές και ταυτόχρονα να διευκολύνει τις πολύ μικρές, τις μικρές και τις μεσαίες επιχειρήσεις να διαθέσουν τα προϊόντα τους προς πώληση. Οι απομακρυσμένες περιφέρειες και κοινότητες, και ειδικότερα οι εξόχως απομακρυσμένες, αναμένεται να επωφεληθούν σημαντικά από τη μεγαλύτερη και ταχύτερη πρόσβαση στις ευρωζωνικές υπηρεσίες⁽⁵⁾.

21. καλεί τις πόλεις και τις περιφέρειες να συνεργασθούν για τη δημιουργία της κρίσιμης μάζας που απαιτείται για νέες καινοτόμες λύσεις. Η ΕΕ και τα κράτη μέλη θα πρέπει να δημιουργήσουν ευνοϊκές συνθήκες για νέους τύπους προ-εμπορικών δημόσιων συμβάσεων, ενισχύοντας κατά αυτόν τον τρόπο την ετοιμότητα του δημοσίου τομέα για αυξανόμενες και ριζικές καινοτομίες. Η ενεργειακή απόδοση και η ευφυής διαχείριση της κυκλοφορίας αποτελούν παραδείγματα τομέων όπου απαιτούνται νέες ριζικές εξελίξεις προκειμένου να στηριχθούν οι τοπικές εφαρμογές.

22. τονίζει ότι η διαχείριση του δομημένου περιβάλλοντος και της χωροταξίας αποτελεί τομέα με σημαντική επίδραση στην τοπική οικονομία καθώς και στην ποιότητα του περιβάλλοντος διαβίωσης. Οι νέες εξελίξεις στη διαχείριση των πληροφοριών ενδέχεται να

διαδραματίσουν ζωτικής σημασίας ρόλο στην επίτευξη του στόχου να δημιουργηθεί ένα φιλόδοξο νέο καθεστώς για το κλίμα. Η τεχνολογία ανάπτυξης προτύπων πληροφοριών δόμησης (Building Information Modelling - BIM) χρησιμοποιείται συχνά στη διαχείριση εγκαταστάσεων για να απεικονίσει ψηφιακά τα φυσικά και λειτουργικά χαρακτηριστικά μιας εγκατάστασης. Οι ιδέες της BIM θα πρέπει να επεκταθούν στον περιφερειακό και αστικό χωροταξικό σχεδιασμό. Θα μπορούσε έτσι να χρησιμεύσει ως κοινή πηγή γνώσης για μια περιοχή, αποτελώντας αξιόπιστη βάση για την ανάλυση του κύκλου ζωής, την ανάπτυξη επιχειρηματικής διαδικασίας με γνώμονα το χρήστη και τη λήψη αποφάσεων που δημιουργεί αξία.

Δυναμική ενιαία ψηφιακή αγορά

23. τονίζει ότι η ψηφιακή ενιαία αγορά αποτελεί θεμελιώδη βάση του ψηφιακού θεματολογίου για την Ευρώπη που, αφενός, θα προωθήσει μια αναπτυσσόμενη, επιτυχημένη και ζωντανή πανευρωπαϊκή αγορά για τη δημιουργία και τη διανομή νομίμων ψηφιακών περιεχομένων και επιγραμμικών υπηρεσιών και, αφετέρου, θα παράσχει στους καταναλωτές εύκολη, ασφαλή και ευέλικτη πρόσβαση στις αγορές ψηφιακού περιεχομένου και υπηρεσιών.

24. τονίζει ότι η ανοικτή πρόσβαση στις πληροφορίες που αφορούν το δημόσιο τομέα ωφελεί την κοινωνία συνολικά. Η ανάπτυξη νέων πρακτικών με τη χρήση διασυνδεδεμένων δημοσιοποιημένων πληροφοριών αποτελεί βήμα προς την κατεύθυνση διαδικασιών παροχής υπηρεσιών προσανατολισμένων προς τον άνθρωπο. Άλλα οφέλη θα μπορούσαν να προκύψουν με τη μορφή καινοτόμων υπηρεσιών, νέων επιχειρηματικών προτύπων και ενίσχυσης της αποδοτικότητας του δημοσίου τομέα, και ως εκ τούτου χαίρεται την αναθεώρηση της οδηγίας για την περαιτέρω χρήση πληροφοριών του δημόσιου τομέα.

25. χαίρεται τη δημιουργία της Europeana, που αποτελεί βιβλιοθήκη, μουσείο και αρχείο της Ευρώπης στο διαδίκτυο και η οποία αποσκοπεί να καταστήσει την ευρωπαϊκή πολιτιστική και επιστημονική κληρονομιά προσβάσιμη σε όλους μέσω διαδικτύου⁽⁶⁾. Η δυνατότητα πρόσβασης στην πολιτιστική κληρονομιά της Ευρώπης αποτελεί κύριο μέσο για την προώθηση της κατανόησης της πολιτιστικής ποικιλομορφίας, της στήριξης και της ενότητας των ανθρώπων σε μια πολυγλωσσική, πολυπολιτισμική Ευρώπη και της ενίσχυσης των οικονομικών δυνατοτήτων σε τομείς όπως είναι ο τουρισμός και η μάθηση.

26. εφιστά την προσοχή στο γεγονός ότι η έλλειψη κοινών ευρωπαϊκών προτύπων για τα ηλεκτρονικά μηνύματα του ηλεκτρονικού εμπορίου, ειδικά όσον αφορά την τιμολόγηση, αποτελεί ένα από τα μεγαλύτερα τεχνικά εμπόδια για την πραγμάτωση μιας λειτουργικής ενιαίας ψηφιακής αγοράς.

27. στηρίζει την πρόταση για αναθεώρηση της οδηγίας για την ηλεκτρονική υπογραφή με σκοπό να δημιουργηθεί νομικό πλαίσιο για τη διασυνοριακή αναγνώριση και διαλειτουργικότητα συστημάτων ασφαλών ηλεκτρονικών ταυτοποιήσεων.

(5) CdR 252/2005 fin

(6) COM(2009) 440 τελικό

28. χαιρετίζει την πρωτοβουλία της Επιτροπής να απλουστεύσει την εκκαθάριση δικαιωμάτων δημιουργού, τη διαχείριση και τη διασυννοιακή αδειοδότηση μέσω ενίσχυσης της διακυβέρνησης, της διαφάνειας και της πανευρωπαϊκής αδειοδότησης για επιγραμματική διαχείριση δικαιωμάτων, μέσω δημιουργίας νομικού πλαισίου για τη διευκόλυνση της ψηφιοποίησης και διάδοσης πολιτιστικών έργων στην Ευρώπη·

29. τονίζει την ανάγκη να υπάρξει ισορροπία μεταξύ των δικαιωμάτων των χρηστών και των φορέων δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας (ΔΔΙ)· τα μέτρα προστασίας των ΔΔΙ δεν θα πρέπει να περιορίζουν το δικαίωμα των χρηστών να χρησιμοποιούν ελεύθερα πηγές ψηφιακού περιεχομένου, όπως έχουν τη δυνατότητα να πράττουν με πηγές αναλογικού περιεχομένου· δεν θα πρέπει, επίσης, να περιορισθεί το δικαίωμα των πολιτών στην πρόσβαση σε επιγραμματικό περιεχόμενο ή στην ελεύθερη έκφραση μέσω φιλτραρίσματος του περιεχομένου ή μέσω άρνησης της πρόσβασης στο δίκτυο με σκοπό την προστασία των ΔΔΙ·

Διαλειτουργικότητα και πρότυπα

30. χαιρετίζει την πρόταση για μεταρρύθμιση των κανόνων εφαρμογής των προτύπων ΤΠΕ στην Ευρώπη για να επιτραπεί η χρήση ορισμένων προτύπων για φόρουμ και κοινοπραξίες ΤΠΕ και εκφράζει την ελπίδα ότι η Επιτροπή θα διατυπώσει έναν λειτουργικό ορισμό για τα πρότυπα αυτά, είτε αυτά ονομασθούν ανοικτά πρότυπα είτε ανοικτές προδιαγραφές·

31. συμφωνεί ότι τα κράτη μέλη θα πρέπει να υλοποιήσουν τις δεσμεύσεις των υπουργικών δηλώσεων του Μαϊμϋ και της Γρανάδας για διαλειτουργικότητα και για τα πρότυπα, ιδίως όσον αφορά τα ανοικτά πρότυπα και τις ανοικτές προδιαγραφές·

32. τονίζει ότι οι τοπικές και περιφερειακές αρχές θα πρέπει να συμπεριληφθούν και να συμμετάσχουν ενεργά σε ευρεία συνεργασία με στόχο τη βελτίωση της διαλειτουργικότητας στη δημόσια διοίκηση και την αποτελεσματικότητα στην παροχή δημόσιων υπηρεσιών (7)·

Εμπιστοσύνη και ασφάλεια

33. τονίζει ότι οι νέες συμμετοχικές πλατφόρμες και οι διαδραστικές υπηρεσίες συν-δημιουργίας (Web 2.0 και πέρα), στις οποίες οι χρήστες έχουν καταστεί ενεργοί παράγοντες, παραγωγοί ή «prosumers» (παραγωγοί-καταναλωτές), παρέχουν μian άνευ προηγουμένου ευκαιρία για να απελευθερωθεί η δημιουργικότητα των πολιτών της Ευρώπης. Είναι ιδιαίτερος σημαντικό να δημιουργηθεί ένα περιβάλλον και μια νοοτροπία διαφάνειας και εμπιστοσύνης που θα ευνοήσει τούτη την εξέλιξη·

34. σημειώνει ότι, κατά τη δημιουργία της υποδομής του διαδικτύου και την ανάπτυξη των υπηρεσιών του, θα είναι εξόχως σημαντικό να διασφαλισθεί ότι οι απαιτήσεις σχετικά με την ασφάλεια επιτυγχάνονται σε κάθε επίπεδο, ώστε να εξασφαλισθούν τα βέλτιστα επίπεδα απορρήτου και προστασίας προσωπικών δεδομένων. Σημαντική πτυχή, στο πλαίσιο αυτό, είναι η πρόληψη κάθε μη εξουσιοδοτημένης ανίχνευσης προσωπικών πληροφοριών και χαρακτηριστικών (8)·

35. απευθύνει έκκληση για εκτενή κατάρτιση όλου του προσωπικού, ιδίως των εξειδικευμένων τεχνικών (σε δίκτυα, συστήματα, θέματα ασφάλειας και απορρήτου κλπ.), του προσωπικού που ασχολείται άμεσα με διαδικασίες ασφάλειας που συνδέονται με διάφορες μεθοδολογίες και του προσωπικού που συμμετέχει γενικά ή έμμεσα σε σχέδια καινοτομίας και εκσυγχρονισμού (π.χ. διδασκαλία ψηφιακών γνώσεων σε καταναλωτές) σχετικά με θέματα εμπιστοσύνης και ασφάλειας·

36. επισημαίνει την ευθύνη των παραγωγών περιεχομένου και τονίζει με έμφαση ότι η μάχη κατά του παράνομου και επιβλαβούς περιεχομένου θα πρέπει να διεξαχθεί δίχως την επιβολή περιορισμών στην ελεύθερη ροή πληροφοριών (το φιλτράρισμα του περιεχομένου, το οποίο χρησιμοποιείται σε ορισμένα κράτη μέλη, αποκλείει επίσης και περιεχόμενο που δεν έπρεπε να αποκλείει και στερείται, κατά κανόνα, διαφανούς και υπεύθυνης διαδικασίας). Πρέπει να αναζητηθούν μέσα για την προστασία κυρίως των ευάλωτων χρηστών. Επίσης, πρέπει να βρεθούν μηχανισμοί ελέγχου του επιβλαβούς περιεχομένου και εξάλειψής του από το διαδικτυο στην πηγή·

Ταχεία και υπερταχεία πρόσβαση στο διαδίκτυο

37. υπενθυμίζει ότι οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές πρέπει να διαδραματίζουν κείριο ρόλο στην παροχή βοήθειας για την εξασφάλιση ισότιμης και οικονομικά προσιτής ευρυζωνικής πρόσβασης σε περιοχές για παράδειγμα όπου δεν επαρκούν οι μηχανισμοί της αγοράς, στην προώθηση πιλοτικών έργων που αποσκοπούν στη γεφύρωση του χάσματος της ηλεκτρονικής προσβασιμότητας και στην ανάπτυξη νέων ανθρωποκεντρικών προσεγγίσεων όσον αφορά τις ηλεκτρονικές υπηρεσίες (9)·

38. θεωρεί η χρηματοδότηση και τα άλλα μέτρα στήριξης θα πρέπει να προωθήσουν την υλοποίηση ευρυζωνικών δικτύων ανοικτής πρόσβασης τα οποία να βασίζονται σε οριζοντίως δομημένη αρχιτεκτονική δικτύου και σε επιχειρηματικό πρότυπο που διαχωρίζει την πρακτική πρόσβαση στο δίκτυο από την παροχή υπηρεσιών. Τα υφιστάμενα δίκτυα οπτικών ινών θα πρέπει να καταστούν ανοικτά στον ανταγωνισμό·

39. υπενθυμίζει ότι η αποτελεσματική υποδομή της κοινωνίας της πληροφορίας πρέπει να διασφαλίζεται σε όλα τα μέλη του πληθυσμού, ανεξαρτήτως του τόπου κατοικίας τους. Γρήγορες και αξιόπιστες λειτουργικές συνδέσεις επικοινωνίας, που συμπληρώνονται από αποτελεσματικές ασύρματες κινητές υπηρεσίες, διαδραματίζουν κείριο ρόλο στην προώθηση της ανταγωνιστικότητας των περιφερειών, της προσβασιμότητας και της ισότητας των ανθρώπων·

40. τονίζει ότι είναι σημαντικό να εξασφαλισθεί η δυνατότητα διάδοσης ραδιοφάσματος για ασύρματες ευρυζωνικές υπηρεσίες σε απομακρυσμένες και αραιοκατοικημένες περιοχές και χαιρετίζει τη δέσμευση της Επιτροπής να συντονίσει τις τεχνικές και κανονιστικές προϋποθέσεις που ισχύουν για τη χρήση του ραδιοφάσματος και να εναρμονίσει τις ζώνες των συχνοτήτων για τη δημιουργία οικονομικών κλίμακας στις αγορές εξοπλισμού και για να δοθεί στους καταναλωτές η δυνατότητα να χρησιμοποιούν τον ίδιο εξοπλισμό και τις ίδιες υπηρεσίες σε ολόκληρη την ΕΕ·

(7) CdR 10/2009 fin

(8) CdR 247/2009 fin

(9) CdR 5/2008 fin

Ενίσχυση του ψηφιακού γραμματισμού, των δεξιοτήτων και της κοινωνικής ένταξης

41. αναγνωρίζει την εν εξελίξει μεταστροφή του εκπαιδευτικού συστήματος όπου απαιτούνται ριζικές αλλαγές. Ο ρόλος της εκπαίδευσης δεν συνίσταται πλέον στην παροχή τεράστιας ποσότητας πληροφοριών. Η ουσία του εκπαιδευτικού συστήματος έγκειται στην εκμάθηση της μάθησης, δηλαδή στη βελτίωση της μαθησιακής ικανότητας των ατόμων, ούτως ώστε τα άτομα να είναι σε θέση να αποκτούν και επεξεργάζονται μόνο τους τις πληροφορίες. Ο ψηφιακός γραμματισμός καθίσταται εν προκειμένω ζήτημα ζωτικής σημασίας.

42. τονίζει ότι ένας από τους κύριους στόχους του ψηφιακού θεματολογίου για την Ευρώπη είναι η προώθηση της προσβασιμότητας και της χρηστικότητας των δημοσίων πληροφοριών και των ηλεκτρονικών υπηρεσιών. Το ψηφιακό θεματολόγιο για την Ευρώπη θα πρέπει να είναι η κινητήρια δύναμη για την πλήρη ενσωμάτωση των ΤΠΕ στην εκπαίδευση και την κατάρτιση. Ο ψηφιακός γραμματισμός, οι ηλεκτρονικές δεξιότητες και οι ηλεκτρονικές ικανότητες απαιτούν συγκεκριμένες δράσεις και αποτελεσματικές μεθόδους μάθησης για όλους.

43. θεωρεί ότι η σύσταση μηχανισμών για την ανταλλαγή ηλεκτρονικών δεξιοτήτων μπορεί να προσελκύσει και να καταρτίσει εκ νέου πολλές πρόσθετες ομάδες της κοινωνίας, στις οποίες μέχρι σήμερα δεν ανταποκρίνονται επαρκώς οι υφιστάμενες εμπορικές ή ακαδημαϊκές δυνατότητες κατάρτισης σε ηλεκτρονικές δεξιότητες. Οι δυνατότητες που παρέχουν οι ΤΠΕ για ελαστική ρύθμιση της εργασίας και για εργασία εξ αποστάσεως διευρύνουν τους τρόπους απασχόλησης αυτών των ομάδων πολιτών. Τέτοιες πρωτοβουλίες θα απαιτήσουν εταιρικές σχέσεις δημοσίου και ιδιωτικού τομέα, ιδίως διότι οι εμπορικές υπηρεσίες και η προσφορά εκμάθησης θα πρέπει να είναι ειδικά προσαρμοσμένες στις ανάγκες μεμονωμένων ομάδων.

44. τονίζει την ανάγκη οι ευρωπαίοι τοπικοί και περιφερειακοί πρωτοπόροι να αντιμετωπίσουν την πρόκληση της γήρανσης του πληθυσμού μέσω της εφαρμογής νέων συστημικών λύσεων που στηρίζονται σε ΤΠΕ, και απευθύνει έκκληση για την ανάπτυξη καινοτόμων ιδεών με βάση τις ΤΠΕ προκειμένου η Ευρώπη να είναι πρωτοπόρος στην παράταση του επαγγελματικού βίου σε έναν ψηφιακό κόσμο.

45. τονίζει ότι οι βιβλιοθήκες αποτελούν χρήσιμο και αποτελεσματικό μέσο για την παροχή ολοκληρωμένων υπηρεσιών πληροφόρησης στο ευρύ κοινό, ανεξαρτήτως κοινωνικής θέσης. Βέλτιστη ευρωπαϊκή πρακτική θεωρείται εκείνη σύμφωνα με την οποία οι βιβλιοθήκες έχουν αναπτύχθει ως ψηφιακά κέντρα παροχής υπηρεσιών πολιτισμού και πληροφοριών και βρίσκονται σε μέρη τα οποία οι άνθρωποι επισκέπτονται σε καθημερινή βάση, π.χ. εμπορικά κέντρα. Ενόψει των ανωτέρω, το περιεχόμενο των νέων υπηρεσιών και τα νέα ψηφιακά μέσα δεν πρέπει να σχεδιάζονται μόνο βάσει οικονομικών κριτηρίων, αλλά πρέπει να αναπτύσσονται σύμφωνα με τις κοινωνικές και πολιτιστικές ανάγκες.

46. υπογραμμίζει ότι για την αποτελεσματική εφαρμογή θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι ο πολιτιστικός και ο δημιουργικός τομέας παρέχουν περιεχόμενο στις τεχνολογίες πληροφοριών και επικοινωνιών και συνεισφέρουν με αυτόν τον τρόπο στην περαιτέρω ανάπτυξή τους. Το ψηφιακό θεματολόγιο διαδραματίζει κεντρικό ρόλο στην αξιοποίηση των δυνατοτήτων που προσφέρουν αυτοί οι τομείς, στη δημιουργία ενιαίας και ασφαλούς αγοράς επιγραμμικού περιεχομένου και υπηρεσιών πολιτισμού και δημιουργίας. Για να καταστεί δυνατή η καλύτερη αξιοποίηση της πολιτιστικής κληρονομιάς της Ευρώπης, είναι αναγκαίο να υποστηριχθεί ενεργά η ψηφιοποίησή.

Οφέλη για την ευρωπαϊκή κοινωνία από τη χρήση ΤΠΕ

47. συνιστά να δοθεί υψηλή προτεραιότητα στην ανάπτυξη εννοιών και μεθόδων των ΤΠΕ για τη διάδοση και εφαρμογή των αποτελεσμάτων της E & A στην καθημερινή ζωή. Ένα καλό παράδειγμα αυτού του είδους δραστηριότητας είναι το πρόγραμμα ανταγωνιστικότητας και καινοτομίας (CIP), το οποίο αποτελεί εξαιρετική πλατφόρμα για την προώθηση της ανάπτυξης μελλοντικών εφαρμογών του διαδικτύου. Το CIP θα πρέπει να ενισχυθεί με τη διάθεση ουσιαστικής πρόσθετης χρηματοδότησης για τη διάδοση και την εφαρμογή των αποτελεσμάτων επιτυχημένων σχεδίων σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο.

48. θεωρεί σημαντική τη χρήση των ψηφιακών τεχνολογιών ως μέσου για την προώθηση της συμμετοχής των πολιτών. Συνιστά τη διαμόρφωση, σε τοπικό και σε περιφερειακό επίπεδο, πλαισίων ψηφιακού διαλόγου και εργασίας, ώστε οι πολίτες να μπορούν να συμμετέχουν στην ανάπτυξη υπηρεσιών της καθημερινής ζωής στην περιοχή τους.

49. τονίζει ότι το ψηφιακό θεματολόγιο για την Ευρώπη διαθέτει τεράστιες δυνατότητες λειτουργίας ως κίνητρο για τις περιφέρειες και τους δήμους, ώστε να μεταρρυθμίσουν τις διαδικασίες παροχής υπηρεσιών και παραγωγής τους στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής συνεργασίας. Περιφέρειες και δήμοι από ολόκληρη την Ευρώπη θα πρέπει να επανεξετάσουν τις δομές τους, τις μεθόδους και τις διαδικασίες εργασίας βάσει της συγκριτικής αξιολόγησης και της συνεργασίας μεταξύ τους, καθώς και με πανεπιστήμια και επιχειρήσεις. Η συνεργασία και η χρηματοδότηση σε επίπεδο ΕΕ θα επιτρέψουν επίσης την ανάληψη μεγαλύτερων κινδύνων. Η ΕΕ πρέπει να υιοθετήσει νέα προσέγγιση που να βασίζεται στην ιδέα ότι ορισμένες τοπικές και περιφερειακές αρχές μπορούν να είναι πρωτοπόροι, ερευνητές, πειραματιστές και να λαμβάνουν αποφάσεις για την ανάπτυξη νέων λύσεων για το μέλλον και προς όφελος όλων.

50. τονίζει με έμφαση τη σημασία της αναμόρφωσης των διαδικασιών παροχής υπηρεσιών τόσο στο δημόσιο όσο και στον ιδιωτικό τομέα, ώστε να αξιοποιηθούν τα οφέλη του ανασχεδιασμού των διαδικασιών βάσει των ΤΠΕ. Η επίτευξη της ηλεκτρονικής τιμολόγησης και της ηλεκτρονικής ταυτοποίησης απαιτεί πρωτοπορία, συνεργασία και τυποποίηση.

Έρευνα και καινοτομία

51. υπογραμμίζει τη σημασία του Ευρωπαϊκού Ινστιτούτου Καινοτομίας και Τεχνολογίας (EIT) και αναγνωρίζει ότι οι θεματικές του προτεραιότητες - το μέλλον της κοινωνίας της πληροφορίας και της επικοινωνίας, η αλλαγή του κλίματος και η βιώσιμη ενέργεια - έχουν καιρία σημασία για τη στρατηγική ΕΕ 2020. Το EIT μπορεί να επηρεάσει στην πράξη, σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, την ανάπτυξη και την προώθηση νέων ιδεών και νέων πρακτικών για τοπική και περιφερειακή καινοτομία. Αυτό απαιτεί να είναι ορισμένες ΤΠΑ επαρκώς προετοιμασμένες να καταστήσουν τις περιοχές τους πεδίο δοκιμής για τις δραστηριότητες του EIT και των Ζωντανών Εργαστηρίων, όπου διάφορες ομάδες πολιτών και κοινότητες συνεισφέρουν ενεργά με κύριο άξονα το χρήστη.

52. υπογραμμίζει ότι ακόμη και μικροί οργανισμοί σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο μπορούν να παράγουν γνώση παγκόσμιου ενδιαφέροντος σε συγκεκριμένους εξειδικευμένους τομείς, ιδίως όταν συμμετέχουν σε παγκόσμια δίκτυα και συνεργάζονται με επιχειρήσεις γνώσης⁽¹⁰⁾.

53. ενθαρρύνει την Επιτροπή να αναπτύξει περαιτέρω τις έννοιες του Τριγώνου της Γνώσης και των Ζωντανών Εργαστηρίων, οι οποίες αυξάνουν τις συνέργειες μεταξύ διαφόρων δραστηριοτήτων, σχετίζονται άμεσα με τις προκλήσεις της πραγματικής ζωής και την επίλυση προβλημάτων και των οποίων φυσικό μέρος αποτελεί η περιφερειακή διάσταση.

54. επιβεβαιώνει την προθυμία των τοπικών και περιφερειακών αρχών να διαδραματίσουν αυξανόμενα ενεργό ρόλο στην προώθηση των εφαρμογών της πολιτικής για την επιστήμη, την τεχνολογία και την καινοτομία, υπό την προϋπόθεση ότι θα υιοθετηθεί μεταξύ όλων των ενωσιακών προγραμμάτων και έργων μια προσέγγιση, όπου τα κύρια κριτήρια χρηματοδότησης θα είναι η παγκόσμια χαρτογράφηση των κορυφαίων γνώσεων σε επίπεδο έργου καθώς και η χρήση των γνώσεων αυτών στην πράξη.

55. τονίζει ότι τα διδάγματα όσον αφορά την καινοτομία (η οποία οφείλεται στην πρόοδο που έχουν σημειώσει τα πανεπιστήμια και η ιδιωτική πρωτοβουλία), θα πρέπει να εφαρμόζονται αποτελεσματικά, προκειμένου να ενισχυθεί η αναγκαία ευρεία βάση ικανοτήτων των επαγγελματιών της γνώσης σε ολόκληρη την Ευρώπη.

Διεθνείς πτυχές του ψηφιακού θεματολογίου

56. κρίνει αναγκαίο να προωθηθεί η διεθνοποίηση της διακυβέρνησης του διαδικτύου και η παγκόσμια συνεργασία για τη διατήρηση της σταθερότητας του διαδικτύου, με βάση το πρότυπο της πολυμερούς συνεργασίας των ενδιαφερομένων μερών, συμφωνεί δε με τη στήριξη της Επιτροπής στη συνέχιση του φόρουμ για τη διακυβέρνηση του διαδικτύου μετά το 2010.

Υλοποίηση και διακυβέρνηση

57. εκφράζει την πεποίθηση ότι η Επιτροπή των Περιφερειών, ως αντιπρόσωπος των ΤΠΑ και σχετιζόμενη στενά με τις τελευταίες εξελίξεις και τις ορθές πρακτικές ψηφιοποίησης ανά την Ευρώπη, θα πρέπει να αναλάβει προορατικό ρόλο, μαζί με τις ΤΠΑ και τις ενώσεις εκπροσώπησής τους, στον κύκλο διακυβέρνησης του ευρωπαϊκού ψηφιακού θεματολογίου (για παράδειγμα, σε ομάδες εμπειρογνομόνων και στην ετήσια ψηφιακή συνέλευση)· οι ΤΠΑ και οι ενώσεις εκπροσώπησής τους πρέπει να αποκτήσουν ισχυρό και εξέχοντα ρόλο.

58. επισημαίνει ότι το ψηφιακό θεματολόγιο είναι καθοριστικής σημασίας για την επιτυχία των υπολοίπων εμβληματικών πρωτοβουλιών. Για τον λόγο αυτό πρέπει να ενισχυθεί σημαντικά η συνεργασία μεταξύ ΓΔ και προγραμμάτων. Ακόμη, πρέπει να χρηματοδοτηθεί η εφαρμογή του ψηφιακού θεματολογίου ιδίως μέσω των υφιστάμενων προγραμμάτων.

Βρυξέλλες, 6 Οκτωβρίου 2010.

Η Πρόεδρος
της Επιτροπής των Περιφερειών
Mercedes BRESSO

⁽¹⁰⁾ CdR 247/2009 fin

Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Η αντιμετώπιση της έλλειψης στέγης»

(2011/C 15/08)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ ΥΠΟΒΑΛΛΕΙ ΤΙΣ ΑΚΟΛΟΥΘΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ:

- Η έλλειψη στέγης είναι μια ακραία μορφή φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού και πρέπει συνεπώς να συνεκτιμηθεί περισσότερο στη στρατηγική της Ε.Ε. για την κοινωνική ασφάλιση και ένταξη. Ο υψηλός αριθμός αστέγων δεν τιμά την ΕΕ. Το ευρωπαϊκό έτος 2010 για την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού δίνει την ευκαιρία για μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση σχετικά με το χρόνιο αυτό πρόβλημα το οποίο μπορεί να οξυνθεί περαιτέρω λόγω της οικονομικής κρίσης. Οποιοσδήποτε πρωτοβουλίες για την αντιμετώπιση του προβλήματος αυτού πρέπει βεβαίως να είναι μακροπρόθεσμες και να υπερκερνούν το έτος 2010 και την τρέχουσα κρίση.
- Η ΕτΠ υπογραμμίζει τον σημαντικό ρόλο που διαδραματίζουν οι ΟΤΑ στις δράσεις για την αποτελεσματική αντιμετώπιση του προβλήματος της έλλειψης στέγης. Οι ΟΤΑ επωμίζονται στην ουσία την ευθύνη του προβλήματος, έχουν μεγάλη πείρα και διαθέτουν συχνά αποτελεσματικές μεθόδους και προγράμματα προσανατολισμένα στην έγκαιρη παροχή βραχυπρόθεσμης αλλά και μακροπρόθεσμης βοήθειας. Αυτό βεβαίως επιτείνει την ανάγκη για σαφέστερη κατανομή αρμοδιοτήτων μεταξύ των διαφόρων βαθμίδων διοίκησης και επιπέδων διακυβέρνησης. Στο σημείο αυτό πρέπει όμως να ληφθεί υπόψη ότι το πρόβλημα της έλλειψης στέγης μπορεί να είναι ιδιαίτερα σοβαρό σε ορισμένες περιοχές μιας χώρας ή σε ορισμένες χώρες. Γι' αυτό και πρέπει να υπάρχουν ευρωπαϊκοί και εθνικοί μηχανισμοί για την παροχή οικονομικής στήριξης στις περιφέρειες με υψηλά ποσοστά αστέγων, ιδίως προς όφελος της εδαφικής και κοινωνικής συνοχής.

Εισηγητής: Tore Hult (SE/PES), Αντιπρόεδρος του δημοτικού συμβουλίου της Alingsås, Σουηδία

I. ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Ιστορικό και σημεία αναφοράς

1. Η ΕτΠ υπενθυμίζει ότι η οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή, που αποτελεί ακρογωνιαίο λίθο της ΕΕ, είναι αδύνατο να επιτευχθεί, εφόσον ένα μέρος του πληθυσμού της Ε.Ε. παραμένει άστεγο και, συνεπώς, χωρίς καμία προοπτική προσωπικής και επαγγελματικής εξέλιξης. Η ΕτΠ θεωρεί ιδιαίτερα ανησυχητικό το πρόβλημα της έλλειψης στέγης που πλήττει παιδιά και νέους.

2. Η έλλειψη στέγης είναι μια ακραία μορφή φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού, γι' αυτό και πρέπει να συνεκτιμηθεί περισσότερο στη στρατηγική της Ε.Ε. για την κοινωνική ασφάλιση και ένταξη. Ο υψηλός αριθμός αστέγων δεν τιμά την ΕΕ. Το ευρωπαϊκό έτος 2010 για την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού δίνει την ευκαιρία για μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση σχετικά με το χρόνιο αυτό πρόβλημα το οποίο μπορεί να οξυνθεί περαιτέρω λόγω της οικονομικής κρίσης. Οποιοδήποτε πρωτοβουλίες για την αντιμετώπιση του προβλήματος αυτού πρέπει βεβαίως να είναι μακροπρόθεσμες και να υπερβαίνουν το έτος 2010 και την τρέχουσα κρίση.

3. Σημείο αφετηρίας πρέπει να είναι η άποψη ότι τα κράτη μέλη της Ε.Ε. αντιμετωπίζουν ένα κοινό πρόβλημα. Η έλλειψη στέγης δεν κάνει διακρίσεις ανάλογα με τον βαθμό εκπαίδευσης, την πολιτιστική συγγένεια ή το προηγούμενο οικονομικό επίπεδο του απόμου και απαντάται σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ. Απαιτούνται συνεπώς κοινά μέτρα για την αντιμετώπιση ή τουλάχιστον για τον περιορισμό του προβλήματος αυτού.

4. Το πρόβλημα της έλλειψης στέγης είναι συνδεδεμένο με μεγάλες προσωπικές τραγωδίες και επιφέρει τεράστιο κοινωνικό κόστος. Η μείωση του αριθμού των αστέγων θα οδηγούσε σε ελάφρυνση των οικονομικών επιβαρύνσεων της κοινωνίας και σε αύξηση της κοινωνικής συμμετοχής, συμβάλλοντας έτσι στην πρόοδο της Ευρώπης.

5. Η ΕτΠ τονίζει ότι η έλλειψη στέγης είναι αποτέλεσμα μίας σύμπτωσης περιστάσεων, πράγμα που σημαίνει ότι δεν οφείλεται αποκλειστικά σε προσωπικούς λόγους.

6. Η ΕτΠ θεωρεί ότι η έλλειψη στέγης είναι αποτέλεσμα της αλληλεπίδρασης διαφόρων παραγόντων, όπως η έλλειψη χώρου στέγασης σε προσιτές τιμές, οι χαμηλοί μισθοί, η εξάρτηση από το αλκοόλ ή τα ναρκωτικά και η ανεπαρκής αντιμετώπιση του προβλήματος αυτού από την κοινωνία, οι ψυχικές και λοιπές παθήσεις, η οικογενειακή βία, η ανεργία, οι δύσκολες προσωπικές σχέσεις, η απόλυση από τις φυλακές και η κοινωνική επανένταξη, καθώς και οι αλλαγές και περικοπές στον χώρο της κοινωνικής προστασίας. Ιδιαίτερη σημασία έχει η στάση που τηρούν οι ιδιοκτήτες ακινήτων έναντι των αστέγων, καθώς και το ερώτημα σε ποιο βαθμό θα μπορούσαν να συμβάλουν στην προσφορά στέγης σε άστεγους. Για να ευοδωθούν οι προσπάθειες, χρειάζεται συντονισμός αλλά και θέσπιση πολλών και διαφόρων μέτρων.

7. Είναι απαραίτητο να κατανοηθούν καλύτερα οι αιτίες που οδηγούν στην έλλειψη στέγης και οι μηχανισμοί που προκαλούν την παράταση του φαινομένου. Η κατανόησή τους θα αποτελέσει και τη βάση για τη θέσπιση αποτελεσματικών μέτρων σε διάφορους τομείς πολιτικής.

8. Η ΕτΠ παρατηρεί με ανησυχία το πρόβλημα της έλλειψης στέγης και εκφράζει την άποψη ότι χρειάζεται να καταβληθούν προσπάθειες σε διάφορα επίπεδα, με τη λήψη μέτρων που θα αποσκοπούν τόσο στην πρόληψη, όσο και στην ευαισθητοποίηση του κοινού. Σημαντικό είναι επίσης να παρασχεθούν κίνητρα για την ανέγερση κατοικιών.

9. Η ΕτΠ υπογραμμίζει τον σημαντικό ρόλο που διαδραματίζουν οι ΟΤΑ στις δράσεις για την αποτελεσματική αντιμετώπιση του προβλήματος της έλλειψης στέγης. Οι ΟΤΑ επωμίζονται στην ουσία την ευθύνη του προβλήματος, έχουν μεγάλη πείρα και διαθέτουν συχνά αποτελεσματικές μεθόδους και προγράμματα προσανατολισμένα στην έγκαιρη παροχή βραχυπρόθεσμης αλλά και μακροπρόθεσμης βοήθειας. Αυτό βεβαίως επιτείνει την ανάγκη για σαφέστερη κατανομή αρμοδιοτήτων μεταξύ των διαφόρων βαθμίδων διοίκησης και επιπέδων διακυβέρνησης. Στο σημείο αυτό πρέπει όμως να ληφθεί υπόψη ότι το πρόβλημα της έλλειψης στέγης μπορεί να είναι ιδιαίτερα σοβαρό σε ορισμένες περιοχές μιας χώρας ή σε ορισμένες χώρες. Γι' αυτό και πρέπει να υπάρχουν ευρωπαϊκοί και εθνικοί μηχανισμοί για την παροχή οικονομικής στήριξης στις περιφέρειες με υψηλά ποσοστά αστέγων, ιδίως προς όφελος της εδαφικής και κοινωνικής συνοχής.

10. Για την επιτυχία μιας ολοκληρωμένης στρατηγικής για την αντιμετώπιση του προβλήματος της έλλειψης στέγης, η ΕτΠ είναι της γνώμης ότι τα θεσμικά όργανα της Ε.Ε. πρέπει να ενισχύσουν εμπράκτως την ανάπτυξη μέτρων και να μεριμνήσουν για την παρακολούθηση της συνέχειάς τους. Εδώ δεν υπάρχει καμία αντίφαση σε σχέση με την τήρηση της αρχής της επικουρικότητας και την αναγνώριση του αποφασιστικής σημασίας του ρόλου που διαδραματίζουν οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές.

11. Η ΕτΠ σημειώνει ότι οι διεθνείς διακηρύξεις και οι εθνικές νομοθεσίες εκφράζουν μια αυξανόμενη επιθυμία να ενισχυθεί η ευαισθητοποίηση έναντι του μείζονος κοινωνικού προβλήματος των αστέγων. Σε ορισμένες χώρες το δικαίωμα στη στέγαση κατοχυρώνεται από το Σύνταγμα.

12. Πολλές από τις προτάσεις και τα μέτρα που περιγράφονται στο παρόν έγγραφο στηρίζονται σε αυτές τις σημαντικές κοινές βάσεις και σε υφιστάμενα πλαίσια. Τούτο σημαίνει ταυτόχρονα ότι οι σημαντικότερες πτυχές της προβληματικής της έλλειψης στέγης μπορούν να αντιμετωπιστούν χωρίς τη δημιουργία νέων νομοθετικών εργαλείων.

13. Επειδή δεν υπάρχει κοινός ευρωπαϊκός ορισμός της έννοιας «άστεγος», η ΕτΠ καλεί τα κράτη μέλη να εφαρμόσουν, στο μέτρο του δυνατού, την τυπολογία ETHOS (*European Typology of Homelessness and Housing Exclusion*). Αυτό θα επέτρεπε τη σύγκριση της κατάστασης στα κράτη μέλη αλλά και των αποτελεσμάτων των εκάστοτε πρωτοβουλιών. Άστεγος είναι όποιος:

- δεν έχει πού την κεφαλήν κλίνει (πρόσωπα χωρίς κανένα κατάλυμα που κοιμούνται στον δρόμο)·
- δεν διαθέτει μόνιμη κατοικία (ιδρύματα προσωρινής στέγασης αστέγων, ξενώνες, άλλοι συλλογικοί χώροι στέγασης συγκεκριμένων ομάδων, κατοικίες κοινωνικής πρόνοιας και αντίστοιχες εγκαταστάσεις)·
- ζει υπό επισφαλείς συνθήκες στέγασης (κατοικίες χωρίς σταθερή σύμβαση (υπ-)ενοικίασης ή στέγαση στην κατοικία μελών της οικογένειας ελλείπει χώρου ιδιοκατοίκησης)·
- κατοικεί υπό άθλιες συνθήκες (κατοίκηση σε παραπήγματα, κατοίκηση σε χώρους χωρίς εγκαταστάσεις υγιεινής, κατοίκηση σε χώρους που, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία, είναι ακατάλληλοι για στέγαση, κατοίκηση σε τροχόσπιτα ή σε χώρους κατασκήνωσης που δεν προβλέπονται ως καταλύματα καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, καθώς και διαμονή σε απaráδεκτα μικρούς χώρους).

14. Η ΕτΠ πιστεύει ότι η αντιμετώπιση του προβλήματος της έλλειψης στέγης πρέπει να συμπεριληφθεί στις προτεραιότητες των μέτρων της ΕΕ υπέρ της κοινωνικής ένταξης. Ένας λόγος είναι ότι η Επιτροπή Κοινωνικής Προστασίας ανακήρυξε την έλλειψη στέγης και τον αποκλεισμό από την στεγαστική αγορά σε θέμα του 2009. Ειδικότερα, το ευρωπαϊκό έτος 2010 καταπολέμησης της φτώχειας αποτελεί την κατάλληλη ευκαιρία για την έναρξη των προσπάθειών για την εντατική καταπολέμηση της ακραίας μορφής περιθωριοποίησης, της έλλειψης στέγης.

15. Η στέγη σε προσιτή τιμή συνιστά βασικό ατομικό αγαθό και δικαίωμα. Για τον λόγο αυτόν τα κράτη μέλη θα πρέπει να καταβάλουν κάθε δυνατή προσπάθεια και να λάβουν όλα τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να στηρίξουν την εξασφάλιση στέγης από όσους έχουν δικαίωμα βάσει του νόμου.

16. Παράλληλα με τις προφανείς κοινωνικές επιπτώσεις που έχει η έλλειψη στέγης για τους άμεσα ενδιαφερόμενους, πρέπει να τονιστούν και τα κοινωνικά και οικονομικά οφέλη που προκύπτουν όταν ένας άνθρωπος έχει εργασία και στέγη.

17. Η ΕτΠ επισημαίνει το άμεσο και το έμμεσο κόστος που συνεπάγεται η έλλειψη στέγης για τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης στα κράτη μέλη. Τη μεγαλύτερη σημασία έχουν, όπως είναι ευνόητο, οι άμεσες δαπάνες ειδικών ή γενικών πόρων που πρέπει να χρησιμοποιούνται ως συνέπεια του προβλήματος αυτού. Ένα άλλο θέμα είναι η απώλεια φορολογικών εσόδων από αμειβόμενη απασχόληση. Εν ολίγοις, θα μπορούσε να λεχθεί ότι το πρόβλημα της έλλειψης στέγης επιβραδύνει την οικονομική ανάπτυξη πολλών χωρών και υπονομεύει μακροπρόθεσμα την κοινωνική βιωσιμότητα την οποία επιδιώκουμε και η οποία συμπεριλαμβάνεται στους στόχους της στρατηγικής «Ευρώπη 2020».

18. Από τα διαθέσιμα στοιχεία για τις οικονομικές επιπτώσεις, προκύπτει η σκοπιμότητα προληπτικών προγραμμάτων το κόστος των οποίων είναι πολύ χαμηλό σε σύγκριση με το συνολικό κόστος που συνεπάγεται η έλλειψη στέγης.

Συστάσεις της Επιτροπής των Περιφερειών

19. Κατά την άποψη της ΕτΠ, τα κράτη μέλη πρέπει να αναγνωρίσουν αυτό το κοινωνικό πρόβλημα και την ανάγκη ανάληψης περαιτέρω πρωτοβουλιών και ενίσχυσης του έργου που επιτελείται. Μία από τις βασικές προϋποθέσεις για να επιτευχθεί πρόοδος στην προσπάθεια για την καταπολέμηση της έλλειψης στέγης είναι η συντονισμένη συμμετοχή όλων των ενδιαφερομένων φορέων (τοπικών, περιφερειακών, εθνικών και διακρατικών).

20. Η κυριότερη δυσκολία που θέτει η καταπολέμηση της έλλειψης στέγης συνίσταται στην ποικιλομορφία των πολιτικών που πρέπει να αναληφθούν, καθώς και στην κατανομή των αρμοδιοτήτων μεταξύ των διαφόρων δημοσίων αρχών. Για να είναι πράγματι αποτελεσματική, η προσπάθεια καταπολέμησης της έλλειψης στέγης πρέπει να εμπεριέχει μεταξύ άλλων και την πολιτική πολεοδομικού σχεδιασμού, την ανέγερση κατοικιών και την κοινωνική πολιτική, την απασχόληση και την υγεία, συμπεριλαμβανομένης και της ψυχικής υγείας. Το ζητούμενο είναι επομένως να ενθαρρυνθούν οι συμβατικές και οι τοπικές και περιφερειακές ενέργειες μεταξύ των αρχών που είναι υπεύθυνες για τη χρηματοδότηση των κατοικιών, για την έκδοση οικοδομικών αδειών και για τους μηχανισμούς κοινωνικής αρωγής.

21. Η ΕτΠ υπογραμμίζει ότι, για να βελτιωθεί η κατάσταση, πρέπει να ληφθούν υπόψη τόσο οι προληπτικές όσο και οι βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες προσπάθειες.

22. Σύμφωνα με την ΕτΠ, τα διαθέσιμα στοιχεία για την έλλειψη στέγης δεν είναι αρκετά για να διαμορφωθούν πολιτικές οι οποίες να λαμβάνουν πλήρως υπόψη τη μεγάλη ετερογένεια των προσώπων που αντιμετωπίζουν πρόβλημα έλλειψης στέγης, καθώς και την πληθώρα των παραγόντων που μπορούν να έχουν ως αποτέλεσμα να βρεθεί κάποιος στον δρόμο. Εξάλλου, οι ρυθμίσεις για την κάλυψη των αναγκών αυτών των ομάδων πληθυσμού επιφέρουν συχνά την κατανομή των συγκεκριμένων ατόμων σε τεχνητές κατηγορίες, σύμφωνα με το εάν και κατά πόσον τα άτομα αυτά εμπιπτουν σε έναν δεδομένο μηχανισμό ή σε κάποιον άλλον μηχανισμό. Αυτή η έλλειψη γνώσης υπονομεύει τις δυνατότητες ενεργούς συμμετοχής των αστέγων στα κοινωνικά δρώμενα.

23. Η ΕτΠ κρίνει σκόπιμο να ξεπεραστεί πλέον αυτή η εντύπωση με την υιοθέτηση μιας ανθρώπινης και εξατομικευμένης προσέγγισης, βασισμένης στην ιδιαίτερη πορεία κάθε ατόμου, με σκοπό την εξεύρεση ενδεδειγμένων λύσεων. Η προσέγγιση αυτή προϋποθέτει εφαρμογή των δράσεων για την καταπολέμηση της έλλειψης στέγης όσο το δυνατόν πλησιέστερα προς τις ενδιαφερόμενες ομάδες πληθυσμού. Επομένως, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης καλούνται να διαδραματίσουν καθοριστικό ρόλο.

24. Η ΕτΠ θεωρεί συνεπώς αναγκαία τη βελτιστοποίηση και την περαιτέρω ανάπτυξη των στατιστικών εργαλείων. Η εναρμόνιση των δεδομένων σε ευρωπαϊκό επίπεδο πρέπει να ενθαρρυνθεί τόσο με την παράταση του έργου που επιτελείται στο πλαίσιο της τυπολογίας ETHOS (Ευρωπαϊκή τυπολογία για την έλλειψη στέγης και τον αποκλεισμό από την κατοικία) όσο και, γενικότερα, με την ενίσχυση των συγκριτικών προσεγγίσεων μεταξύ των διαφόρων κρατών μελών. Χρειάζεται επίσης να ενθαρρυνθεί η αναδιαμόρφωση των σημερινών εργαλείων προς όφελος προσεγγίσεων βασισμένων στην ιδιαίτερη πορεία καθενός, λαμβάνοντας υπόψη τα αίτια που είχαν ως αποτέλεσμα να βρεθεί κάποιος στο δρόμο, που ευνοούν την εμφάνιση του φαινομένου της «περιστρεφόμενης θύρας» και που συμβάλλουν στην οριστική επίλυση του προβλήματος.

25. Η ΕτΠ καλεί τους ΟΤΑ να προχωρήσουν σε εκτεταμένη συνεργασία και στον διοργανικό συντονισμό των διαφόρων τομέων, με σκοπό τη βελτίωση των συλλογικών μέτρων και των περαιτέρω εργασιών σε σχέση με την έλλειψη στέγης. Αυτό που χρειάζεται είναι μια μακρόπνοη συνεργασία μεταξύ των διαφόρων τοπικών και περιφερειακών φορέων, καθώς και μακροπρόθεσμες στρατηγικές, που θα μπορούσαν να εξαλείψουν από κοινού το πρόβλημα και τα αίτιά του, δεδομένου ότι τα βραχυπρόθεσμα ή τα μεμονωμένα μέτρα δεν αρκούν.

26. Σε πολλά κράτη μέλη δεν υπάρχουν επίσημα στοιχεία για το μέγεθος του προβλήματος της έλλειψης στέγης ούτε για την εφαρμογή αποτελεσματικών μέτρων για την αντιμετώπισή του. Η ΕτΠ απευθύνει έκκληση στα κράτη μέλη να συμβάλουν, μέσω της ευρωπαϊκής συνεργασίας, στη χάραξη μιας συνολικής, ενιαίας στρατηγικής για την αντιμετώπιση της έλλειψης στέγης και να μεριμνήσουν για τη διαμόρφωση της στρατηγικής αυτής σε εθνικό επίπεδο ώστε να καταστεί άμεσα αποτελεσματική.

27. Η στέγαση συνιστά βασικό ατομικό αγαθό, καθώς και απαραίτητη προϋπόθεση για να μπορέσει ένας άνθρωπος να αποκτήσει πρόσβαση στην κοινωνία και την αγορά εργασίας. Για τον λόγο αυτό, η ΕτΠ καλεί την Επιτροπή να μελετήσει καταρχήν τη θέσπιση δικαιώματος σε κατάλληλη στέγαση και την πιθανή διαμόρφωσή του.

28. Σύμφωνα με την άποψη της ΕτΠ, για την αντιμετώπιση του προβλήματος της έλλειψης στέγης χρειάζονται δραστικά μέτρα. Χρειάζεται μια κοινή πολιτική τοποθέτηση ενάντια στο πρόβλημα, έτσι ώστε να τεθούν τα θεμέλια μελλοντικών δράσεων. Διαφορετικά, υπάρχει κίνδυνος να κατακεραματιστούν οι προσπάθειες και να προωθηθούν ενέργειες χωρίς τον απαραίτητο συντονισμό. Πρέπει να αναπτυχθεί και να διαδοθεί το έργο που επιτελείται από πολλούς ΟΤΑ. Χρειάζονται επίσης εθνικά και διεθνή πρότυπα και μέθοδοι για την αντιμετώπιση του προβλήματος της έλλειψης στέγης. Μεγάλη σημασία για την ενίσχυση των συγκεντρωμένων προσπαθειών έχει επίσης η αφύπνιση και η ευαισθητοποίηση του κοινού.

29. Η ΕτΠ τονίζει πόσο σημαντικό είναι να καταπολεμηθεί η κοινωνική θέρση του προβλήματος της έλλειψης στέγης ως προσωπικής υπόθεσης. Πρέπει να ακολουθηθεί διαφοροποιημένη αντιμετώπιση των αιτιών του προβλήματος αυτού και να μελετηθεί, σε τελική ανάλυση, το κόστος των κοινωνικών συνεπειών. Συνεπώς, η Επιτροπή έχει λόγους να θεσπίσει μέτρα για να προωθήσει την προβολή μιας παρόμοιας, διαφοροποιημένης άποψης.

30. Η ΕτΠ καλεί τους ΟΤΑ να συμπεριλάβουν το δικαίωμα στέγασης μεταξύ των βασικών ατομικών αγαθών και να συμμετάσχουν στην εξέταση των αιτιών, των συνεπειών και του κόστους της έλλειψης στέγης. Η εμπειριστατωμένη γνώση του προβλήματος αυτού πρέπει να αποτελέσει τη βάση των προσπαθειών και των προληπτικών μέτρων, καθώς και το μέτρο για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας αυτών.

31. Η ΕτΠ θεωρεί ότι τα στοιχεία που έχουν συγκεντρωθεί μέχρι σήμερα, δεν φαίνεται να έχουν διαδοθεί ευρέως. Επιπλέον, δεν αξιοποιούνται όσο θα έπρεπε από τις αρχές. Πρέπει να θεσπιστεί ένα περισσότερο στρατηγικά προσανατολισμένο σχέδιο για τον τρόπο με τον οποίο οι διαθέσιμες πληροφορίες θα μπορούν να διχοτεούνται στο κατάλληλο επίπεδο.

32. Τα οικονομικής φύσεως επιχειρήματα για την αντιμετώπιση του προβλήματος της έλλειψης στέγης πρέπει να διατυπωθούν με αμεσότερο τρόπο. Τα επόμενα χρόνια, θα πρέπει να καταστεί εφικτή η εκπόνηση μιας σειράς νέων εκδόσεων σχετικά με το θέμα αυτό. Κατ' αυτόν τον τρόπο, η αύξηση των διαθέσιμων στοιχείων μπορεί να αποτελέσει τη βάση της συνέχειας των προσπαθειών.

33. Η ΕτΠ προτείνει να δημιουργηθεί ένα μόνιμο σύστημα διάδοσης πρακτικών αποδεδειγμένης αξίας. Παράλληλα, υπογραμμίζει πόσο σημαντική είναι η ανταλλαγή τέτοιων πρακτικών μεταξύ των διαφόρων ΟΤΑ. Αυτό αφορά τα μέτρα για την ευαισθητοποίηση του κοινού, τα προληπτικά μέτρα, την εκπαίδευση προσωπικού και την εξειδικευμένη υποστήριξη διαφόρων ομάδων αστέγων.

34. Η ΕτΠ αξιολογεί οπωσδήποτε θετικά τις πρωτοβουλίες και τα σχέδια που υλοποιούνται από τους ΟΤΑ και αποσκοπούν στην αντιμετώπιση του προβλήματος της έλλειψης στέγης. Διαπιστώνει όμως ότι πρέπει να ενταθεί η ανταλλαγή πρακτικών αποδεδειγμένης αξίας. Αυτό μπορεί να γίνει μέσω ενός ποιοτικού προγράμματος ανταλλαγής προσωπικού που να αφορά άμεσα το πρόβλημα της έλλειψης στέγης στα κράτη μέλη. Ένα τέτοιο πρόγραμμα πρέπει να διαθέτει επαρκείς χρηματοδοτικούς πόρους και θα μπορούσε ενδεχομένως να εξελιχθεί σε ένα νέο σύστημα ανταλλαγής υπηρεσιών στην ΕΕ.

35. Η ΕτΠ τονίζει ότι χρειάζεται καλύτερη κατανόηση της έκτασης και της δομής του προβλήματος της έλλειψης στέγης στην ΕΕ. Συνεπώς, θα ήταν για παράδειγμα πολύ χρήσιμο να συγκεντρωθούν πληροφορίες σχετικά με την κατανομή του προβλήματος ανά ηλικία, φύλο, ιθαγένεια, κοινωνικές συνθήκες και άλλους σημαντικούς δείκτες. Χωρίς αυτές τις πληροφορίες, θα είναι σχεδόν αδύνατον να χαραχθεί η οικονομική και κοινωνική στρατηγική που είναι αναγκαία για την αντιμετώπιση του προβλήματος της έλλειψης στέγης. Για τον λόγο αυτό, η ΕτΠ ζητά να στηριχθούν οι στατιστικές στον ορισμό της έννοιας «άστεγος» που θα διατυπωθεί από την FEANTSA (Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία Εθνικών Οργανώσεων Αστέγων). Εκφράζει την ελπίδα ότι η Επιτροπή θα επιληφθεί του θέματος το ταχύτερο δυνατό.

36. Η ΕτΠ είναι της γνώμης ότι η έλλειψη στέγης, η οποία αφορά ένα βασικό ατομικό αγαθό, συνιστά παραβίαση των θεμελιωδών δικαιωμάτων και της αξιοπρέπειας του ανθρώπου, καθώς και του δικαιώματος που έχει ο καθένας να ορίζει τη ζωή του. Το πρόβλημα της έλλειψης στέγης έχει δραματικότερες συνέπειες, όταν πλήττει τους νέους και τα παιδιά, επειδή οι ομάδες αυτές δεν έχουν καμία δυνατότητα να επηρεάσουν την κατάστασή τους. Για τον λόγο αυτό, η Επιτροπή θα πρέπει να εξετάσει κατά πόσον τα κράτη μέλη θα μπορούσαν να εγγυηθούν σε εθνική κλίμακα ότι τα παιδιά κάτω των 18 ετών δεν θα πλήττονται πλέον από το πρόβλημα της έλλειψης στέγης. Θα πρέπει επίσης να εξετασθεί εάν είναι σκόπιμο να συμπεριληφθούν τα άτομα με πρόβλημα αναπηρίας στο πεδίο εφαρμογής αυτών των διατάξεων.

37. Πρέπει να τονιστεί με ιδιαίτερη έμφαση ότι η έλλειψη στέγης αυτή καθαυτή συνιστά πρόβλημα. Πρέπει να ληφθούν περισσότερο υπόψη τα θετικά αποτελέσματα της πρωτοβουλίας «Housing First», υπό τον όρο ότι η προσφορά κατοικίας θα συνοδεύεται και από άλλα μέτρα υποστήριξης των αστέγων· η υποστήριξη είναι απαραίτητη για την αντιμετώπιση άλλων προβλημάτων που συνδέονται με την έλλειψη στέγης.

38. Είναι απαραίτητο να καταβληθούν ιδιαίτερες προσπάθειες και να ληφθούν μέτρα πληροφόρησης προσανατολισμένα στους ιδιοκτήτες κατοικιών. Επίκεντρο της προσπάθειας για την αντιμετώπιση της έλλειψης στέγης πρέπει να είναι η αξιοπρέπεια του ανθρώπου. Εξάλλου, πρέπει να υποτεθεί ότι κάθε άνθρωπος επιθυμεί να βελτιώσει τις συνθήκες διαβίωσής του και να συμμετάσχει στην κοινωνική εξέλιξη. Ο ρόλος των ιδιοκτητών κατοικιών είναι ιδιαίτερα σημαντικός στις προσπάθειες για την αντιμετώπιση της έλλειψης στέγης. Θα πρέπει να παρασχεθούν ειδικά κίνητρα για την παροχή καταλύματος στους άστεγους.

39. Η ΕτΠ επισημαίνει ότι πρέπει να ληφθεί περισσότερο υπόψη η εκπαίδευση και επιμόρφωση όσων εργάζονται για την αντιμετώπιση της έλλειψης στέγης. Στις χώρες όπου παρέχεται ειδική εκπαίδευση στους εργαζόμενους που ασχολούνται με το πρόβλημα αυτό στα σχολεία, στον χώρο της Δικαιοσύνης, της υγείας, της ψυχικής υγείας των κοινωνικών υπηρεσιών και της αστυνομίας, διαπιστώνεται ικανοποιητική πρόοδος των προσπαθειών για την έγκαιρη αντιμετώπιση της έλλειψης στέγης. Κατά την επόμενη περίοδο των Διαρθρωτικών Ταμείων, πρέπει να προβλεφθούν περισσότεροι πόροι για το σκοπό αυτό.

40. Η ΕτΠ τονίζει τη σημασία του προληπτικού έργου των ΟΤΑ. Πρέπει όμως να προβλέπονται και βραχυπρόθεσμες λύσεις. Πρέπει να υπάρχει δυνατότητα προσφοράς προσωρινής στέγης. Είναι όμως απαράδεκτο να καθιλώνονται οι άστεγοι στο σύστημα των ασύλων. Η στρατηγική που ακολουθούν ορισμένες χώρες είναι να κλείνουν τα δημόσια άσυλα. Αντ' αυτού, πρέπει να προσφέρονται στους άστεγους λύσεις προσαρμοσμένες στην κατάσταση και τις ανάγκες τους. Η αποτροπή των εξώσεων έχει ιδιαίτερη σημασία σε αυτό το πλαίσιο.

41. Οι ΟΤΑ πρέπει να βελτιώσουν την ικανότητά τους για την υποστήριξη των εθελοντών στην κοινωνία. Η έλλειψη στέγης είναι ένα διαρθρωτικό και πολιτικό πρόβλημα που απαιτεί την κινητοποίηση όλων των αρχών. Σημαντικός όμως είναι και ο ρόλος των εθελοντών. Πρέπει συνεπώς να εξεταστεί με ποιο τρόπο θα μπορούσε η Ε.Ε. να συμβάλει στην ενίσχυση του ρόλου των εθελοντών. Το Ευρωπαϊκό Έτος Εθελοντισμού 2011 θα πρέπει να αξιοποιηθεί ως ευκαιρία για τη βελτίωση της ενημέρωσης και για τη διερεύνηση νέων μορφών συνεργασίας με οργανώσεις εθελοντών σχετικά με αυτό το σημαντικό ζήτημα.

42. Η ΕτΠ προτείνει την κατάρτιση σε επίπεδο Ε.Ε. ενός ειδικού προγράμματος χρηματοδότησης για την υποστήριξη των εθνικών, τοπικών και περιφερειακών προσπαθειών αντιμετώπισης του προβλήματος της έλλειψης στέγης, αλλά και για την ανάπτυξη ποιοτικών κριτηρίων. Για τη βελτιστοποίηση των επιδράσεων και της χρήσης των πόρων, πρέπει να προαχθεί η ανταλλαγή εμπειριών. Συνεπώς, η

ΕτΠ συνιστά να συνεκτιμηθεί περισσότερο η προβληματική αυτή στο πλαίσιο των μελλοντικών ευρωπαϊκών ταμείων.

43. Η ΕτΠ προτείνει να αναπτυχθεί σε τοπική και περιφερειακή κλίμακα η δυνατότητα επεξεργασίας προγραμμάτων για την ένταξη των αστέγων στον κοινωνικό και τον εργασιακό βίο με την παροχή στους εργοδότες κινήτρων για την πρόσληψη αστέγων. Κατά τον ίδιο τρόπο, μπορεί να προαχθεί η ένταξη σε τοπική και περιφερειακή κλίμακα, μέσω εκπαιδευτικών πρωτοβουλιών που έχουν ως στόχο να προσφέρουν στους άστεγους πρόσβαση στο κοινωνικό γίγνεσθαι. Πρέπει να προβληθούν περισσότερο οι θετικές εμπειρίες που έχουν προκύψει στον χώρο αυτό.

44. Πρέπει να υιοθετηθούν καλύτερα διαρθρωμένα μέτρα για τη συγκέντρωση και τη διάδοση πληροφοριών για την έλλειψη στέγης.

45. Η ΕτΠ προτείνει τη δημιουργία ευρωπαϊκού κέντρου για την αντιμετώπιση της έλλειψης στέγης. Το κέντρο αυτό θα πρέπει να εξελιχθεί στο συντονιστικό όργανο που λείπει σήμερα. Η σημαντικότερη αποστολή του θα είναι ο συντονισμός, θα πρέπει όμως να συμβάλει και στην ενίσχυση της ανταλλαγής γνώσης και τη χάραξη κοινών στρατηγικών. Καλείται η Ευρωπαϊκή Επιτροπή να εξετάσει τις δυνατότητες ίδρυσης ενός παρόμοιου φορέα στον οποίο θα πρέπει επίσης να ανατεθεί το καθήκον της καταγραφής της κατάστασης των αστέγων στα κράτη μέλη. Αποστολή του κέντρου θα πρέπει να είναι ο συντονισμός και η υποστήριξη των μεταρρυθμίσεων στα κράτη μέλη, μεταξύ άλλων, με την ανταλλαγή πρακτικών αποδεδειγμένης αξίας. Τέλος, οι προσπάθειες που καταβάλλονται σε επίπεδο Ε.Ε. μπορούν να προσφέρουν σημαντική προστιθέμενη αξία, εφόσον επιλεγεί η ανοικτή μέθοδος συντονισμού για την κοινωνική προστασία και ένταξη.

46. Η ΕτΠ θεωρεί ότι παρατηρείται συνεχής αύξηση του αριθμού αστέγων γυναικών και ότι πρέπει να ληφθεί υπόψη η ιδιαίτερα ευάλωτη κατάσταση των αστέγων γυναικών από κοινωνικοοικονομική και εργασιακή άποψη και όσον αφορά τις συνεχείς δυσκολίες πρόσβασης των γυναικών αυτών σε υπηρεσίες. Προς τούτο, απαιτείται διαφορετική αντιμετώπιση από τα κράτη μέλη.

Βρυξέλλες, 6 Οκτωβρίου 2010.

Η Πρόεδρος
της Επιτροπής των Περιφερειών
Mercedes BRESSO

Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Εφαρμογή της ευρωπαϊκής πολιτικής γειτονίας και ειδικότερα της πρωτοβουλίας της ανατολικής εταιρικής σχέσης — Εκσυγχρονισμός, μεταρρυθμίσεις και διοικητική ικανότητα των τοπικών και περιφερειακών αρχών της Δημοκρατίας της Μολδαβίας»

(2011/C 15/09)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ:

- επικροτεί τόσο την ενεργοποίηση του φιλόδοξου προγράμματος μεταρρυθμίσεων με στόχο την προαγωγή της δημοκρατίας, της οικονομίας της αγοράς και των αρχών του κράτους δικαίου, όσο και την έναρξη διαπραγματεύσεων και τη διεξαγωγή διαλόγου σχετικά με την απελευθέρωση του καθεστώτος των θεωρήσεων·
- σημειώνει ότι κρίνεται σκόπιμη η επέκταση της συνεργασίας με την ΕΤΠ στις άλλες δύο πλατφόρμες, καθότι αυτές σχετίζονται με δραστηριότητες που αφορούν άμεσα στις τοπικές και περιφερειακές αρχές (ιδίως η Πλατφόρμα 2, δηλαδή η Οικονομική ολοκλήρωση και σύγκλιση με τις τομεακές πολιτικές της ΕΕ)·
- συνιστά τη διαβούλευση με τις τοπικές και περιφερειακές αρχές και τη συμμετοχή τους στις διαπραγματεύσεις για τη νέα Συμφωνία Σύνδεσης, στην εκπόνηση των πιλοτικών προγραμμάτων περιφερειακής ανάπτυξης και στην αξιολόγηση του βαθμού εφαρμογής της αντίστοιχης πολιτικής. Επομένως, επιθυμία της ΕΤΠ είναι να συμβάλει εποικοδομητικά στις διαπραγματεύσεις και στην τελική σύναψη ενός μνημονίου κατανόησης μεταξύ της ΓΔ και του Υπουργείου Κατασκευών και Περιφερειακής ανάπτυξης της Μολδαβίας·
- επισημαίνει ότι η παγίωση της οικονομικής αυτονομίας των τοπικών και περιφερειακών αρχών αποτελεί καθοριστικό παράγοντα για τη μελλοντική διαχείριση των κονδυλίων της ΕΕ και για τη διεύρυνση της περιφερειακής και διασυνοριακής συνεργασίας·
- υπογραμμίζει τη σημασία της συνεχούς ανταλλαγής πείρας μέσω της καθιέρωσης συμφωνιών αδελφοποίησης μεταξύ θεσμικών οργάνων και κοινοτήτων, της εκπαίδευσης, εκπαιδευτικών επισκέψεων και της συμμετοχής των τοπικών και περιφερειακών αρχών της Μολδαβίας στις συνελεύσεις των εκπροσώπων της τοπικής αυτοδιοίκησης της ΕΕ είτε ως μέλη είτε ως παρατηρητές.

Εισηγητής: ο κ. Alin-Adrian Nica (RO/ADLE), δήμαρχος του Ντουντέστι Νόι

I. ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

H ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ,

1. παρατηρεί ότι μετά τις πρόωρες βουλευτικές εκλογές του Ιουλίου του 2009 και την αλλαγή κυβέρνησης, η Δημοκρατία της Μολδαβίας δρομολόγησε ένα φιλόδοξο πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων, με άμεσο στόχο την εδραίωση της δημοκρατίας, της οικονομίας της αγοράς και των αρχών του κράτους δικαίου, και με απώτερο σκοπό τη σταδιακή προσέγγιση με την ΕΕ. Η νέα πολιτική πραγματικότητα και το όραμα της κυβέρνησης της Μολδαβίας σχετικά με τη διαδικασία μεταρρυθμίσεων για την ευθυγράμμιση με τα ευρωπαϊκά πρότυπα δημιουργούν νέες ευκαιρίες συνεργασίας μεταξύ των τοπικών και περιφερειακών αρχών της ΕΕ και της Μολδαβίας·

2. χαιρετίζει την έναρξη, τον Ιανουάριο του 2010, των διαπραγματεύσεων για τη νέα Συμφωνία Σύνδεσης, η οποία θα καταδείξει τη σημασία της συνεργασίας μεταξύ ΕΕ και Μολδαβίας και θα φέρει τα δύο μέρη πιο κοντά. Η νέα Συμφωνία θα είναι πιο φιλόδοξη και θα υπερβεί τα όρια της παραδοσιακής συνεργασίας μεταξύ ΕΕ και Μολδαβίας. Θα συμβάλει στην προώθηση του πολιτικού διαλόγου, στην οικονομική ανάπτυξη και στην ευημερία των πολιτών της Δημοκρατίας της Μολδαβίας. Η Συμφωνία Σύνδεσης θα περιλαμβάνει τη δημιουργία μιας ολοκληρωμένης και διευρυμένης ζώνης ελεύθερων συναλλαγών, που θα οδηγήσει στην οικονομική ενσωμάτωση της Μολδαβίας στην αγορά της ΕΕ, χάρη στην εντατικοποίηση των εμπορικών σχέσεων και των επενδύσεων, που θα ενισχύσουν τη συνεργασία μεταξύ των οικονομικών φορέων της Μολδαβίας και της ΕΕ σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο·

3. εκφράζει την ικανοποίησή της για την έναρξη του διαλόγου σχετικά με την απελευθέρωση του καθεστώτος των θεωρήσεων, που προβλέπει μακροπρόθεσμα, τη δυνατότητα για τους πολίτες της Μολδαβίας να ταξιδεύουν χωρίς θεωρήση στο χώρο Σένγκεν. Στο ίδιο πνεύμα, κρίνει ως ιδιαίτερα χρήσιμη την υπογραφή της συμφωνίας για την παραμεθόρια κυκλοφορία μεταξύ της Ρουμανίας και της Μολδαβίας, η οποία τέθηκε σε ισχύ τον Μάρτιο του 2010 και επιτρέπει στους πολίτες της Μολδαβίας οι οποίοι κατοικούν σε ακτίνα έως 50 χιλιόμετρα από τα σύνορα Μολδαβίας-Ρουμανίας να διανύουν την ίδια απόσταση στο εσωτερικό της Ρουμανίας. Πιστεύει ότι αυτό θα εντίνει τις διαπροσωπικές επαφές και τις σχέσεις μεταξύ των τοπικών αρχών κατά μήκος των εξωτερικών συνόρων της ΕΕ με τη Μολδαβία. Πρόκειται για ένα σημαντικό βήμα προς την άρση των διοικητικών εμποδίων που τίθενται στην ανάπτυξη των διασυνοριακών συνεργασιών·

4. χαιρετίζει τη δρομολόγηση του προγράμματος «Rethink Moldova», στις 24 Μαρτίου στις Βρυξέλλες, το οποίο παρουσιάζει μια στρατηγική προοπτική για τη μεταρρύθμιση βασικών τομέων της Δημοκρατίας της Μολδαβίας και ορίζει προτεραιότητες για τη μεσοπρόθεσμη ανάπτυξη (2011-2013), βασιζόμενο σε τρεις πυλώνες: την υπεύθυνη διακυβέρνηση, την οικονομική ανάκαμψη και ανάπτυξη, καθώς και την επένδυση στο ανθρώπινο κεφάλαιο·

5. σημειώνει ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κάλεσε την Επιτροπή των Περιφερειών να συμμετάσχει στις δραστηριότητες της Πλατφόρμας 1 (Δημοκρατία, χρηστή διακυβέρνηση και σταθερότητα)

και 4 (Διαπροσωπικές σχέσεις). Εντούτοις, είναι σκόπιμο οι διαβουλεύσεις αυτές να επεκταθούν και στις άλλες δύο πλατφόρμες, δεδομένου ότι και αυτές περιλαμβάνουν δραστηριότητες που αφορούν άμεσα τις τοπικές και περιφερειακές αρχές. Σχετικό παράδειγμα είναι η συνεργασία με τη Μολδαβία στον τομέα της περιφερειακής πολιτικής, με βάση τις βέλτιστες πρακτικές της πολιτικής συνοχής της ΕΕ (Πλατφόρμα 2 – Οικονομική ολοκλήρωση και σύγκλιση με τις τομεακές πολιτικές της ΕΕ)·

6. εκφράζει την επιθυμία η παρούσα γνωμοδότηση πρωτοβουλίας να συμβάλει στην προώθηση της τοπικής και περιφερειακής δημοκρατικής διακυβέρνησης στη Μολδαβία και να δώσει νέα ώθηση στις συγκεκριμένες προσπάθειες που καταβάλλονται στο πλαίσιο των πρωτοβουλιών της ευρωπαϊκής πολιτικής γειτονίας και, ειδικότερα, στο πλαίσιο της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης. Η παρούσα γνωμοδότηση εστιάζει κυρίως στις δυνατότητες εξεύρεσης λύσεων στα κοινά προβλήματα, μέσω της εντατικοποίησης της περιφερειακής και διασυνοριακής συνεργασίας μεταξύ των τοπικών αρχών της ΕΕ και της Μολδαβίας·

7. παρατηρεί ότι οι τοπικές και περιφερειακές αρχές της Δημοκρατίας της Μολδαβίας απολαμβάνουν περισσότερων ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων στη σχέση τους με την ΕΕ από ότι τα υπόλοιπα μέλη της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης, λόγω της άμεσης γειτονίας της χώρας με την ΕΕ, του μεγέθους της και της ανοικτής στάσης της κυβέρνησής της όσον αφορά την ευρωπαϊκή εδαφική συνεργασία. Σύμφωνα με το προηγούμενο που δημιουργήθηκε κατά την εφαρμογή των μέσων της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Γειτονίας (π.χ. πρόγραμμα διασυνοριακής συνεργασίας μεταξύ Μολδαβίας, Ρουμανίας και Ουκρανίας για την περίοδο 2007-2013) και δεδομένου του μικρού μεγέθους της χώρας, όλη η Δημοκρατία της Μολδαβίας καθώς και οι τοπικές και περιφερειακές αρχές της είναι επιλέξιμες για έργα που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο της διασυνοριακής συνεργασίας. Το προηγούμενο αυτό έχει φυσικά επεκταθεί σε πρωτοβουλίες στο πλαίσιο της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης, συμπεριλαμβανομένων αυτών που αποσκοπούν στην επίτευξη εδαφικής συνοχής κατά μήκος των εξωτερικών συνόρων της ΕΕ·

8. διαπιστώνει με ικανοποίηση ότι η αποκέντρωση της εξουσίας και η τοπική αυτονομία αποτελούν μία από τις πέντε στρατηγικές προτεραιότητες του προγράμματος εργασίας της κυβέρνησης της Μολδαβίας για την περίοδο 2009-2013, το οποίο έχει ως τίτλο «Ευρωπαϊκή Ολοκλήρωση: ελευθερία, δημοκρατία και ευημερία». Εκφράζει την ελπίδα ότι η αποκέντρωση αποτελεί «αμετάκλητη» πολιτική επιλογή του προγράμματος εσωτερικών μεταρρυθμίσεων της Δημοκρατίας της Μολδαβίας·

9. κρίνει ότι έχει ουσιαστική σημασία οι τοπικές εκλογές (που έχουν προγραμματιστεί για το καλοκαίρι του 2011) να διοργανωθούν σύμφωνα με τις ευρωπαϊκές αρχές της τοπικής δημοκρατίας, προκειμένου να διασφαλισθεί η αισθητή και σταδιακή βελτίωση των επιδόσεων της κυβέρνησης και των εκλογικών αρχών, σε σύγκριση με τις δημοτικές εκλογές του 2007, τις οποίες η διεθνής κοινότητα έκρινε μεν ελεύθερες αλλά και με παρατυπίες·

Η διαδικασία λήψης αποφάσεων και οι βασικές προτεραιότητες σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο

10. σημειώνει ότι η κυβέρνηση της Μολδαβίας εξετάζει τι πρέπει να γίνει από την άποψη του εκσυγχρονισμού και της μεταρρύθμισης της τοπικής και περιφερειακής αυτονομίας. Σκοπός της είναι να εξασφαλιστεί μια πραγματική και λειτουργική διοικητική και φορολογική αποκέντρωση, η υλοποίηση ολοκληρωμένων πολιτικών για την οικονομική εξισορρόπηση και την κατανομή των πόρων σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, η επέκταση της φορολογικής βάσης της τοπικής αυτοδιοίκησης, η προώθηση εταιρικών σχέσεων δημόσιου-ιδιωτικού τομέα με στόχο την ανάπτυξη των δημόσιων υπηρεσιών και η εδραίωση της διοικητικής ικανότητας των υποεθνικών αρχών.

11. συνιστά, υπό το φως των πρόσφατων εξελίξεων έναντι της ΕΕ, να επιδιωχθεί η συμμετοχή των τοπικών και περιφερειακών αρχών στις διαπραγματεύσεις για τη νέα Συμφωνία Σύνδεσης μεταξύ της Μολδαβίας και της ΕΕ, τουλάχιστον με συμβουλευτικό ρόλο, ή στο πλαίσιο θεσμοποιημένης συμμετοχής. Η διαβούλευση αυτή θα μπορούσε να έχει τη μορφή ενός μη ιεραρχικού, διαρθρωμένου και μόνιμου διαλόγου με τις ενώσεις των τοπικών και περιφερειακών αρχών κατά τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων για το κάθε κεφάλαιο της μελλοντικής συμφωνίας σύνδεσης το οποίο αφορά άμεσα την τοπική βαθμίδα της δημόσιας διοίκησης (κεφάλαια: εσωτερική μεταρρύθμιση, τουρισμός, γεωργία και ανάπτυξη της υπαίθρου, εκπαίδευση, διδασκαλία και νεολαία, διασυνοριακή και περιφερειακή συνεργασία, δημιουργία θεσμικών υποδομών, κλπ.). Επί του παρόντος, ούτε οι τοπικές και περιφερειακές αρχές, ούτε και οι ενώσεις τους δεν περιλαμβάνονται στον κατάλογο των θεσμικών οργάνων που συμμετέχουν στις διαπραγματεύσεις.

12. χαιρετίζει τη σύσταση, στις 20 Μαΐου 2010, ειδικής κοινοβουλευτικής επιτροπής αρμόδιας να τροποποιήσει και να συμπληρώσει το νομικό πλαίσιο για την αποκέντρωση και την ενίσχυση της τοπικής αυτονομίας, με ειδική εντολή να διασφαλίσει τη συνέχεια των μέτρων για την επίτευξη της αποτελεσματικής εφαρμογής των συνταγματικών αρχών της τοπικής αυτοδιοίκησης και της αποκέντρωσης των δημοσίων υπηρεσιών, σε αυστηρή συμμόρφωση με τον Ευρωπαϊκό Χάρτη της τοπικής αυτονομίας. Η ΕΟΚΕ επικροτεί την πρόθεση της εν λόγω επιτροπής να διεξαγάγει συνολική αξιολόγηση του νομικού πλαισίου που θα καλύπτει όλες τις πτυχές των δραστηριοτήτων των τοπικών αρχών, προσέγγιση που θα επιτρέψει την ολοκληρωμένη εφαρμογή της αποκέντρωσης, και σε τομεακό επίπεδο, στους τομείς της εκπαίδευσης, της υγείας, της κοινωνικής προστασίας, του περιβάλλοντος, της δημόσιας τάξης κλπ. Εκφράζει την ελπίδα ότι τα μέτρα της μεταρρύθμισης για την ενίσχυση της τοπικής αυτονομίας θα εφαρμοσθούν εγκαίρως, έτσι ώστε όλοι οι μηχανισμοί υλοποίησης να λειτουργούν μέχρι τις δημοτικές εκλογές του καλοκαιριού του 2011.

13. για να επιτευχθεί συναίνεση μεταξύ όλων των ενδιαφερομένων μερών ως προς την ορθότερη προσέγγιση, θεωρεί ότι είναι ουσιώδους σημασίας να πραγματοποιηθεί σύντομα ανοικτός και συστηματικός διάλογος με τις εθνικές ενώσεις των τοπικών και περιφερειακών αρχών. Θεωρεί αξιόπαινες τις πρόσφατες προσπάθειες που επεδίωξαν να συνδεθούν οι τοπικές και περιφερειακές αρχές σε μια μόνο εθνική, μη πολιτικού χαρακτήρα, ομοσπονδία που θα

αντιπροσωπεύει τις τοπικές και περιφερειακές κοινότητες στις σχέσεις τους με τις κεντρικές αρχές. Η ΕΤΠ καλεί τις αρχές της Μολδαβίας να εξετάσουν τη δυνατότητα εκχώρησης του δικαιώματος νομοθετικής πρωτοβουλίας στις τοπικές και περιφερειακές αρχές. Συνιστά να συγχρονίσουν η κεντρική κυβέρνηση και οι τοπικές και περιφερειακές αρχές τις μεταρρυθμιστικές τους προσπάθειες προκειμένου να αποφασιστεί ποιες αρμοδιότητες πρέπει να παραμείνουν στα χέρια της κυβέρνησης και ποιες, με την απαραίτητη χρηματοδότηση, μπορούν να ανατεθούν ή (στο μέτρο που το επιτρέπουν οι διοικητικές ικανότητες) να μεταβιβαστούν στις τοπικές και περιφερειακές αρχές.

14. σημειώνει ότι η έλλειψη συστηματικής και ισχυρής πρακτικής για την αυτόνομη διαχείριση των τοπικών οικονομικών τους από τις τοπικές αρχές, μειώνει αναπόφευκτα την ικανότητά τους να αναλάβουν πλήρως τις ευθύνες τους στο πλαίσιο της διαχείρισης των κονδυλίων της ΕΕ, καθώς αυτές απαιτούν κατάλληλες διοικητικές ικανότητες και στρατηγικό σχεδιασμό και επαρκή κονδύλια για την κάλυψη του ποσού της τοπικής χρηματοδοτικής συνεισφοράς. Η ΕΤΠ σημειώνει ότι στο πλαίσιο του ολοένα και σημαντικότερου ρόλου των προγραμμάτων για τις τοπικές και περιφερειακές αρχές των παραμεθόριων περιοχών της ΕΕ, η ενίσχυση της οικονομικής αυτονομίας των τοπικών αρχών αποτελεί ζωτικό στοιχείο για την εξεύρεση λύσεων σε κοινά προβλήματα μέσω της περιφερειακής και διασυνοριακής συνεργασίας μεταξύ των τοπικών αρχών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Δημοκρατίας της Μολδαβίας.

15. προσβλέπει στη δημιουργία ενός διαφανούς, δίκαιου και αξιόπιστου συστήματος διαχείρισης των τοπικών δημοσίων οικονομικών, το οποίο θα έχει τα ακόλουθα χαρακτηριστικά: θα αποφεύγει τις «άκαμπτες» και τις πελατειακές πρακτικές που διαγωνίζουν ένα άδικο σύστημα διακριτικής κατανομής της χρηματοδότησης στις τοπικές κοινότητες, θα αποτρέπει την επέμβαση στη δομή των εσόδων άλλων επιπέδων διακυβέρνησης, θα ενισχύει την ανεξαρτησία της τοπικής δημοσιονομικής διαδικασίας διασφαλίζοντας επαρκείς πόρους και διευκολύνοντας τη συλλογή τοπικών φόρων, με αποτέλεσμα, αφενός, να καταστεί δυνατή η ανεξάρτητη διαχείριση πόρων και, εμμέσως, να διαμορφωθούν πολιτικές για την τοπική οικονομική ανάπτυξη· θα ανατεθούν αρμοδιότητες από την κεντρική εξουσία στην τοπική αυτοδιοίκηση και, παράλληλα, θα χορηγηθούν οι απαραίτητοι πόροι, θα τροποποιηθούν οι διαδικασίες χρηματοοικονομικής εξισορρόπησης σε πραγματικά μέσα για την υποστήριξη φτωχών κοινοτήτων, θα υπάρξει διαφανής κατανομή των πόρων, έτσι ώστε να διασφαλιστεί προβλέψιμη οικονομική διαχείριση από όλες τις τοπικές αρχές, και θα προστατευθεί η τοπική οικονομική αυτονομία από επεμβάσεις αρχών άλλων επιπέδων εξουσίας.

16. επισημαίνει ότι η έλλειψη σαφούς οριοθέτησης των αρμοδιοτήτων μεταξύ των κεντρικών και τοπικών κυβερνήσεων εμποδίζει την πρόοδο της διαδικασίας αποκέντρωσης, καθώς και ότι η επικάλυψη αρμοδιοτήτων των διαφόρων επιπέδων διακυβέρνησης έχει αρνητικές επιπτώσεις στην ποιότητα των δημοσίων υπηρεσιών. Η ΕΤΠ εύχεται οι μεταρρυθμίσεις στον τομέα αυτό να εξασφαλίσουν ότι οι πόροι διατίθενται κατ' αναλογία προς τις δεξιότητες. Τονίζει ότι η μεταβίβαση αρμοδιοτήτων στην τοπική αυτοδιοίκηση μπορεί να πραγματοποιηθεί μόνο εντός ενός πλαισίου που θα προβλέπει την ισότητα, την συνολική κάλυψη του κόστους και τη νομική προστασία της τοπικής αυτονομίας. Η ΕΤΠ πιστεύει ότι ο διοικητικός έλεγχος της άσκησης των αρμοδιοτήτων που έχουν εκχωρηθεί από το κράτος στις τοπικές αρχές μπορεί να λάβει τη μορφή παρακολούθησης των τοπικών αρχών από την κεντρική κυβέρνηση.

Διασυνοριακή και περιφερειακή συνεργασία

17. συμμερίζεται την άποψη σύμφωνα με την οποία η Δημοκρατία της Μολδαβίας πρέπει να παρακολουθήσει με προσοχή τις πρόσφατες συζητήσεις για το μέλλον της ευρωπαϊκής πολιτικής χωροταξικής ανάπτυξης που προέκυψαν από την έναρξη ισχύος της Συνθήκης της Λισσαβόνας, η οποία αναφέρεται ρητά σε μια νέα έννοια της εδαφικής συνοχής. Αυτή η πολιτική, που αποτελεί σύνθεση της εδαφικής πολιτικής και της πολιτικής συνοχής της ΕΕ, αναμένεται να έχει αντίκτυπο στις χώρες εταίρους της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Γειτονίας μετά το 2013 και να συμβάλει στην ενίσχυση της εξωεδαφικής συνεργασίας μεταξύ των τοπικών και περιφερειακών αρχών στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Γειτονίας·

18. σημειώνει με ικανοποίηση ότι η Δημοκρατία της Μολδαβίας ολοκλήρωσε πρόσφατα τη διαδικασία θέσπισης του νομικού και θεσμικού πλαισίου για περιφερειακή ανάπτυξη, κατά τα πρότυπα αυτού που εφαρμόζουν τα κράτη μέλη της ΕΕ. Η ΕΤΠ χαιρετίζει τη δημιουργία των «αναπτυξιακών περιφερειών», δηλαδή των λειτουργικών εδαφικών μονάδων που οριοθετούν το πλαίσιο για τον σχεδιασμό, την αξιολόγηση και την εφαρμογή της πολιτικής περιφερειακής ανάπτυξης, σύμφωνα με την Ονοματολογία Εδαφικών Στατιστικών Μονάδων της ΕΕ (NUTS). Χαιρετίζει επίσης τη σύσταση του εθνικού συμβουλίου για τον συντονισμό της περιφερειακής ανάπτυξης και το εθνικό ταμείο για την περιφερειακή ανάπτυξη, τα οποία είναι αποδέκτες του 1 % του εθνικού προϋπολογισμού κατ' έτος (περίπου 8 εκατ. ευρώ το 2010). Τονίζει επίσης τη σημασία της κατανομής των πηγών χρηματοδότησης του Ταμείου, η οποία βασίζεται σε έναν διαφανή και βιώσιμο μηχανισμό χρηματοδότησης της περιφερειακής ανάπτυξης·

19. αναμένει με ενδιαφέρον να δει το ρόλο που πρόκειται να διαδραματίσουν οι οργανισμοί περιφερειακής ανάπτυξης που συστάθηκαν πρόσφατα στις αναπτυσσόμενες περιφέρειες και έχουν ως κύριο ρόλο το συντονισμό των προσπάθειών ανάπτυξης στις περιφέρειες και την εφαρμογή περιφερειακών αναπτυξιακών σχεδίων που αποσκοπούν στη βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη σε περιφερειακό επίπεδο. Η ΕΤΠ συνιστά την ενίσχυση των λειτουργικών ικανοτήτων των περιφερειακών συμβουλίων ανάπτυξης στη βάση της αρχής της ισοτιμίας μεταξύ, αφενός, των εκπροσώπων των τοπικών και περιφερειακών αρχών και, αφετέρου, των εκπροσώπων του ιδιωτικού τομέα και της κοινωνίας των πολιτών και τονίζει τη σημασία της πλήρους συμμετοχής των τοπικών αρχών στην παρακολούθηση και την αξιολόγηση της εφαρμογής της πολιτικής περιφερειακής ανάπτυξης·

20. συνιστά τη δημιουργία πιλοτικών προγραμμάτων περιφερειακής ανάπτυξης, δεδομένου ότι η Μολδαβία διαθέτει ήδη μηχανισμό και θεσμικό πλαίσιο για την περιφερειακή ανάπτυξη που συνάδουν με τα ευρωπαϊκά πρότυπα) τα προγράμματα αυτά, με πρότυπο την Πολιτική Συνοχής της ΕΕ, θα πρέπει να εστιάζονται τόσο στη διασύνδεση των δικτύων της Μολδαβίας με τα ευρωπαϊκά ενεργειακά και μεταφορικά (ιδίως σιδηροδρομικά) δίκτυα όσο και στις τοπικές ανάγκες όσον αφορά τις υποδομές, το ανθρώπινο κεφάλαιο και τις ΜΜΕ. Η ΕΤΠ επιμένει ότι θα είναι ωφέλιμο τα σχέδια αυτά να αφορούν κατά κύριο λόγο τις λιγότερο ευνοημένες περιοχές, καθώς και αυτές που έχουν μεγαλύτερη ανάγκη οικονομικής ανάπτυξης και μεγέθυνσης·

21. δεδομένου ότι οι φορείς περιφερειακής ανάπτυξης είναι πλήρως λειτουργικοί, συνιστά να διατεθεί στο εθνικό ταμείο περιφερειακής ανάπτυξης ένα μέρος των πόρων που η ΕΕ χορηγεί στη Δημοκρατία της Μολδαβίας για την αγροτική ανάπτυξη·

22. κρίνει ότι οι πρωτοβουλίες διασυνοριακής συνεργασίας αποτελούν σημαντική πηγή χρηματοδότησης των σχεδίων περιφερειακής ανάπτυξης, τόσο στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Γειτονίας (Πρόγραμμα διασυνοριακής συνεργασίας για τη Μολδαβία, τη Ρουμανία και την Ουκρανία για την περίοδο 2007-2013 και κοινό επιχειρησιακό πρόγραμμα για τη λεκάνη της Μαύρης θάλασσας για την περίοδο 2007-2013), όσο και στο πλαίσιο της συνεργασίας με τις «ευρωπαϊκές» στις οποίες ανήκει η Δημοκρατία της Μολδαβίας: περιφέρεια του Κάτω Δούναβη (Ρουμανία – Μολδαβία – Ουκρανία), περιφέρεια Siret-Prut-Dniester (Ρουμανία – Μολδαβία) και περιφέρεια Άνω Prut (Ρουμανία – Μολδαβία – Ουκρανία). Για να τονωθεί η αυτοπεποίθηση, ελήφθησαν πρόσφατα μέτρα για τη δημιουργία μιας ευρωπαϊκής περιφέρειας του Δνειστερου (Μολδαβία – Ουκρανία) η οποία θα περιλαμβάνει τις τοπικές αρχές της δυτικής όχθης του Δνειστερου, δηλαδή περιοχές που δεν βρίσκονται υπό τον έλεγχο της κυβέρνησης του Κισινάου. Με ορισμένες εξαιρέσεις, τα όρια της Κεντρικής, Βόρειας και Νότιας περιοχής ανάπτυξης αντιστοιχούν στα όρια των διοικητικών και εδαφικών οντοτήτων της Δημοκρατίας της Μολδαβίας που ανήκουν σε αυτές τις τρεις ευρωπαϊκές περιφέρειες. Τα προβλήματα που απαιτούν την προσοχή των διασυνοριακών εταίρων είναι τα εξής: διοικητικά εμπόδια (φορολογία, καθυστέρηση θεώρησης) και περιορισμένη ικανότητα των τοπικών και περιφερειακών αρχών να προσδιορίσουν και να υποστηρίξουν την ανάπτυξη έργων υψηλής ποιότητας·

23. είναι της άποψης ότι η συνολική ατζέντα για την άμεση τοπική και περιφερειακή διοικητική μεταρρύθμιση πρέπει να συνοδεύεται από συνεχή ανταλλαγή εμπειριών, προκειμένου να εφαρμοστούν οι βέλτιστες πρακτικές των τοπικών και περιφερειακών αρχών των κρατών μελών της ΕΕ. Είναι ανάγκη να ενταθούν οι επαφές με σκοπό τη μεταφορά γνώσεων μέσω ειδικών σχεδίων συνεργασίας μεταξύ των τοπικών και περιφερειακών αρχών: συμφωνίες αδελφοποίησης μεταξύ θεσμικών οργάνων και κοινοτήτων, εκπαίδευση, ενημερωτικές επισκέψεις και συμμετοχή των εθνικών ενώσεων των τοπικών και περιφερειακών αρχών της Μολδαβίας στις συνελεύσεις των εκπροσώπων της τοπικής αυτοδιοίκησης της ΕΕ είτε ως μέλη είτε ως παρατηρητές. Παρά το γεγονός ότι τέτοιες δραστηριότητες διοργανώθηκαν πρόσφατα κατά περίπτωση, θα πρέπει να συστηματοποιηθούν μέσω ενός ολοκληρωμένου προγράμματος ανάπτυξης των θεσμικών ικανοτήτων και αφομοίωσης των βέλτιστων πρακτικών από τις τοπικές και περιφερειακές αρχές. Αξίεπαινη επίσης είναι η πρωτοβουλία για την κατάρτιση σύμβασης πλαισίου για τη συνεργασία μεταξύ των τοπικών και περιφερειακών αρχών της Μολδαβίας και αυτών της ΕΕ, με βάση τις διατάξεις της νέας Συμφωνίας Σύνδεσης·

24. ενθαρρύνει τη διαπραγμάτευση και τη σύναψη μνημονίου συμφωνίας μεταξύ της Γενικής Διεύθυνσης Περιφερειακής Πολιτικής (Ευρωπαϊκή Επιτροπή) και της αρχής της Δημοκρατίας της Μολδαβίας που είναι αρμόδια για την πολιτική περιφερειακής ανάπτυξης (Υπουργείο Κατασκευών και Περιφερειακής Ανάπτυξης) με σκοπό την προώθηση του διαλόγου σχετικά με την περιφερειακή πολιτική και την περιφερειακή συνεργασία (στο πλαίσιο της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης) καθώς και την ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας στον τομέα της περιφερειακής ανάπτυξης σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο·

25. ενθαρρύνει την παγίωση της θεσμικής ικανότητας και την ανάπτυξη προγράμματος θεσμικής αδελφοποίησης μεταξύ των γραφείων περιφερειακής ανάπτυξης που συστάθηκαν πρόσφατα στη Μολδαβία και παρεμφερών οργανισμών της ΕΕ, αλλά και στο εσωτερικό των μη κυβερνητικών δομών (Ευρωπαϊκή Ένωση Υπηρεσιών Περιφερειακής Ανάπτυξης - EURADA), και των ενώσεων των εδαφικών αρχών όπως το CALM (Κογκρέσο των τοπικών αρχών της

Μολδαβίας), που συστάθηκε πρόσφατα. Η ΕΤΠ προτείνει να εξεταστεί η δυνατότητα χορήγησης στις τοπικές αρχές της Δημοκρατίας της Μολδαβίας καθεστώτος παρατηρητή στα πλαίσια των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων που συμμετέχουν στην περιφερειακή πολιτική (Επιτροπή των Περιφερειών, Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή).

Βρυξέλλες, 6 Οκτωβρίου 2010.

Η Πρόεδρος
της Επιτροπής των Περιφερειών
Mercedes BRESSO

Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Η τοπική και περιφερειακή αυτοδιοίκηση στη Γεωργία και η ανάπτυξη της συνεργασίας μεταξύ της Γεωργίας και της ΕΕ»

(2011/C 15/10)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

- θεωρεί ότι, παρόλο που η πολιτική σταθερότητα, η οικονομική ανάπτυξη και το υψηλό βιοτικό επίπεδο των κατοίκων της Γεωργίας έχουν τεράστια σημασία για την ΕΕ, εντούτοις η ενίσχυση των αμοιβαίων σχέσεων κατέστη ακόμη πιο σημαντική στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας «Συνέργεια του Ευξείνου Πόντου»·
- χαιρετίζει την υπογραφή συμφωνίας για την απλούστευση της έκδοσης θεωρήσεων με τη Γεωργία, καθώς αποτελεί μήνυμα ανοίγματος της ΕΕ προς τους Γεωργιανούς πολίτες·
- καλεί την κυβέρνηση της Γεωργίας να τροποποιήσει τη νομοθεσία της σύμφωνα με τον *Ευρωπαϊκό Χάρτη για την Τοπική Αυτοδιοίκηση* και να αναδιοργανώσει το περιφερειακό της σύστημα διακυβέρνησης, ώστε να μπορέσει αυτό να χρησιμεύσει ως βάση για περαιτέρω ανάπτυξη. Ιδιαίτερα σημαντικός κρίνεται ο νομικός προσδιορισμός των λειτουργιών της περιφέρειας ως εδαφικής μονάδας της χώρας και ο καθορισμός των αρμοδιοτήτων των περιφερειακών αρχών·
- επιμένει στη δυνατότητα συμμετοχής εκπροσώπων των τοπικών αρχών της Γεωργίας, παράλληλα με τους εκπροσώπους των κεντρικών κρατικών αρχών, και από όσο το δυνατόν νωρίτερο στάδιο, στην επεξεργασία των συμφωνιών, των εκθέσεων και των σχεδίων δράσης στο πλαίσιο των διμερών σχέσεων ΕΕ-Γεωργίας και, ιδιαίτερα, στο πλαίσιο της ΕΠΓ και της χάραξης και εφαρμογής του Εθνικού Ενδεικτικού Προγράμματος (ΕΕΠ)·
- προτείνει να αναπτυχθεί μια πραγματικά «εδαφική» διάσταση της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης και, για τον σκοπό αυτό, καλεί τα κράτη μέλη της ΕΕ και τις χώρες εταίρους της, συμπεριλαμβανομένης της Γεωργίας, να υπογράψουν πολυμερή συμφωνία που θα καθιστά δυνατή την ίδρυση Ευρωπαϊκού Ομίλου Εδαφικής Συνεργασίας (ΕΟΕΣ) στις χώρες εταίρους της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης, συμπεριλαμβανομένης της Γεωργίας. Ο ΕΟΕΣ θα συμβάλει στην ενίσχυση της συνεργασίας, καθώς και στην ανάπτυξη των διασυνοριακών σχέσεων, της ανταλλαγής εμπειριών και των διαπροσωπικών επαφών μεταξύ των τοπικών και περιφερειακών αρχών της Γεωργίας και των κρατών μελών της ΕΕ.

Εισηγητής: ο κ. Jacek Protas (PL/EPP), Περιφερειάρχης της Βαρμίας-Μαζουρίας

I. ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Στρατηγικές προκλήσεις στις σχέσεις ΕΕ-Γεωργίας

1. επιβεβαιώνει ότι ο κύριος στόχος της ΕΕ στη Γεωργία είναι η προαγωγή ειρηνικής, ασφαλούς και σταθερής διακυβέρνησης, ικανής να συμβάλει στην ανάπτυξη καλών σχέσεων γειτονίας και σταθερότητας στην περιοχή και πρόθυμης να συμμεριστεί τις ευρωπαϊκές αξίες και να αναπτύξει θεσμική και νομοθετική συνεργασία στην περιοχή του Νότιου Καυκάσου και στις σχέσεις με τη Γεωργία.

2. επαναλαμβάνει ότι προτεραιότητα στις σχέσεις ΕΕ-Γεωργίας έχει η υποστήριξη των δημοκρατικών μεταρρυθμίσεων, του κράτους δικαίου και της χρηστής διακυβέρνησης, τόσο σε εθνικό όσο και σε τοπικό επίπεδο.

3. θεωρεί ότι, παρόλο που η πολιτική σταθερότητα, η οικονομική ανάπτυξη και το υψηλό βιοτικό επίπεδο των κατοίκων της Γεωργίας έχουν τεράστια σημασία για την ΕΕ, εντούτοις η ενίσχυση των αμοιβαίων σχέσεων κατέστη ακόμη πιο σημαντική μετά την πρόσφατη διεύρυνση της ΕΕ στη Ρουμανία και τη Βουλγαρία, που μοιράζονται με τη Γεωργία μια κοινή θάλασσα, και ιδίως στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας «Συνέργεια του Ευξείνου Πόντου», που δρομολογήθηκε μετά την εν λόγω διεύρυνση.

4. χαιρετίζει την υπογραφή συμφωνίας για την απλούστευση της έκδοσης θεωρήσεων με τη Γεωργία, καθώς αποτελεί μήνυμα ανοιχτού πνεύματος της ΕΕ προς τους Γεωργιανούς πολίτες.

5. χαιρετίζει την ένταξη της Γεωργίας στην Ευρωπαϊκή Πολιτική Γειτονίας (ΕΠΓ) και στον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Γειτονίας και Εταιρικής Σχέσης (ΕΝΠΙ), καθώς και τη συμμετοχή της στην Ανατολική Εταιρική Σχέση (ΑΕΣ), και παρατηρεί ότι χάρη στην πρωτοβουλία αυτή μπορούν να ενισχυθούν οι σχέσεις ΕΕ-Γεωργίας.

6. υπογραμμίζει τη σημασία που έχει η πρωτοβουλία της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης στο πλαίσιο της ΕΠΓ και συμφωνεί με τους στόχους της, που είναι η συμμόρφωση με τις αρχές του κράτους δικαίου και της χρηστής διακυβέρνησης, ο σεβασμός και η προστασία των μειονοτήτων και η αποδοχή των αρχών της οικονομίας της αγοράς και της βιώσιμης ανάπτυξης.

7. υποδέχεται με χαρά την πρόσκληση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής προς την Επιτροπή των Περιφερειών να συμμετάσχει στην Ανατολική Εταιρική Σχέση και, ειδικότερα, στις εργασίες των θεματικών πλατφορμών «Δημοκρατία, χρηστή διακυβέρνηση και σταθερότητα» και «Διαπροσωπικές επαφές».

8. υπογραμμίζει ότι η ΕΠΓ σχεδιάστηκε για να συμβάλει στην υπέρβαση των διαχωριστικών γραμμών στην Ευρώπη, μέσω της σταδιακής διεύρυνσης του χώρου δημοκρατίας, ευημερίας και ασφάλειας.

9. καλεί την ΕΕ και τη Γεωργία να επωφεληθούν, μέσω προγραμμάτων αδελφοποίησης πόλεων, απόσπασης εργαζομένων και άλλων διαθέσιμων προγραμμάτων στήριξης, από την ευρεία γνώση και πείρα που απέκτησαν τα νέα κράτη μέλη κατά τη διάρκεια των κοινωνικών και οικονομικών τους μεταρρυθμίσεων.

10. τονίζει την ανάγκη συντονισμού των διαφόρων πρωτοβουλιών και προγραμμάτων και διασύνδεσης των εφαρμοζόμενων σχεδίων και μέσων, προκειμένου να αποφευχθεί κάθε επικάλυψη δράσεων σε επίπεδο ΕΕ.

11. όσον αφορά τις τοπικές εκλογές που διεξήχθησαν τον Μάιο 2010, χαιρετίζει την πρόοδο προς την κατεύθυνση της συμμόρφωσης με τα διεθνή πρότυπα, εξακολουθεί όμως να είναι αναγκαία η αντιμετώπιση ορισμένων ελλείψεων· ειδικότερα, αν και οι εκλογές οργανώθηκαν γενικώς χωρίς αποκλεισμούς, με διαφανή και επαγγελματικό τρόπο και σημειώθηκαν σημαντικές βελτιώσεις οι οποίες καταδεικνύουν ότι οι αρχές επιχειρούν να αντιμετωπίσουν αδυναμίες που είχαν εμφανισθεί, στο παρελθόν, εξακολουθούν ωστόσο να υπάρχουν ανησυχίες σχετικά με τη συμμετοχή των ψηφοφόρων, την μη εξασφάλιση ίσων όρων αντιπαράθεσης για ορισμένους υποψηφίους, καθώς και σχετικά με το γεγονός ότι τα όρια μεταξύ χρηματοδοτούμενης από το κράτος κυβερνητικής δραστηριότητας και κομματικής πολιτικής δραστηριότητας είναι ενίοτε ασαφή.

Προτεραιότητες για την ανάπτυξη της τοπικής αυτοδιοίκησης

12. εφιστά την προσοχή στον πολύ σημαντικό ρόλο που διαδραματίζουν οι αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης στην υλοποίηση των στόχων της ΕΠΓ στη Γεωργία. Ο ρόλος αυτός έγκειται κυρίως στη συμβολή τους στην τοπική ανάπτυξη, στη βελτίωση των τοπικών οικονομικών σχέσεων, στον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών, στη διευκόλυνση της κινητικότητας και στην υποστήριξη της ανάπτυξης αμοιβαίων επαφών.

13. συνιστά τη σύναψη συμφωνιών, την απευθείας συνεργασία, την ανταλλαγή εμπειριών και την κινητικότητα μεταξύ των αρχών τοπικής αυτοδιοίκησης των κρατών μελών της ΕΕ και των γεωργιανών ομολόγων τους, με στόχο την ανταλλαγή γνώσεων και τη βοήθεια για την ανάπτυξη σε τοπικό και σε περιφερειακό επίπεδο.

14. υπογραμμίζει ότι η ενίσχυση της τοπικής αυτοδιοίκησης της Γεωργίας αποτελεί ζήτημα προτεραιότητας. Θεωρεί ότι θα πρέπει να διατεθούν περισσότεροι πόροι για τη βελτίωση των διοικητικών ικανοτήτων του τοπικού επιπέδου. Στο πλαίσιο της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης, αυτό μπορεί να επιτευχθεί μέσω των Ολοκληρωμένων Προγραμμάτων Θεσμικής Ανάπτυξης, τα οποία περιλαμβάνουν: αδελφοποιήσεις, διαβουλεύσεις υψηλού επιπέδου, κατάρτιση και ανταλλαγές υπαλλήλων, περιόδους πρακτικής άσκησης και υποτροφίες για επαγγελματική κατάρτιση. Εξίσου απαραίτητη κρίνεται και η στήριξη της Γεωργίας κατά τη διαδικασία ανάπτυξης της ακαδημαϊκής βάσης που απαιτείται στον τομέα της έρευνας για την τοπική αυτοδιοίκηση και την περιφερειακή ανάπτυξη.

15. συνιστά στη Γεωργία να εκσυγχρονίσει τα διοικητικά πρότυπα των τοπικών αρχών και να αναβαθμίσει τη διοικητική τους ικανότητα, με την πρακτική συνδρομή της ΕΕ. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί με την ενίσχυση και εμπέδωση του πολιτικού διαλόγου, των διαπροσωπικών επαφών και των μέσων αδελφοποίησης και με την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών μεταξύ των ευρωπαϊκών και των γεωργιανών εταιρών που μετέχουν στην εφαρμογή πολιτικών και κοινωνικών μεταρρυθμίσεων·

16. καλεί την κυβέρνηση της Γεωργίας να τροποποιήσει τη νομοθεσία της σύμφωνα με τον *Ευρωπαϊκό Χάρτη για την Τοπική Αυτοδιοίκηση* και να αναδιοργανώσει το περιφερειακό σύστημα διακυβέρνησής της, ώστε να μπορέσει να χρησιμεύσει ως βάση για περαιτέρω ανάπτυξη. Ιδιαίτερα σημαντικός κρίνεται ο νομικός προσδιορισμός των λειτουργιών της περιφέρειας ως εδαφικής μονάδας της χώρας και ο καθορισμός των αρμοδιοτήτων των περιφερειακών αρχών·

17. εκφράζει την ικανοποίησή της για τη μεγάλη πρόοδο που επέτυχαν οι γεωργιανές αρχές κατά τα τέσσερα χρόνια λειτουργίας της τοπικής αυτοδιοίκησης με τη νέα μορφή της. Κατάφεραν να αναπτύξουν μια πιο αποτελεσματική και διαφανή μέθοδο χρηματοδότησης των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, να συνεχίσουν την ανάπτυξη των τοπικών υποδομών και να προωθήσουν τη ενεργητικότητα των τοπικών κοινωνιών. Παρ' όλες αυτές τις επιτυχίες, όμως, μένουν πολλά που πρέπει να γίνουν ακόμη·

18. προτρέπει τις γεωργιανές αρχές να εξετάσουν στο μέλλον, όσο θα ενισχύεται η τοπική αυτονομία στη χώρα, το ενδεχόμενο καθιέρωσης και χαμηλότερου επιπέδου αυτοδιοίκησης και διεύρυνσης του υφιστάμενου αριθμού των δήμων. Κατά την άποψη της ΕτΠ, η δράση της αυτοδιοίκησης στο χαμηλότερο δυνατό επίπεδο εξασφαλίζει αποτελεσματικότερη και ταχύτερη λύση των τοπικών προβλημάτων, μεγαλύτερη δέσμευση των πολιτών και μεγαλύτερο αίσθημα ευθύνης για τα κοινά έργα. Η ΕτΠ συνιστά επίσης να εξεταστεί η ιδέα της καθιέρωσης αυτοδιοίκησης περιφερειακού επιπέδου·

19. εκφράζει την ικανοποίησή της για το γεγονός ότι στις νέες νομοθετικές ρυθμίσεις, που θα τεθούν σε ισχύ μετά τις τοπικές εκλογές του 2010, διευρύνεται η σημασία του δημοτικού συμβουλίου ως τοπικού αντιπροσωπευτικού σώματος, εκλεγμένου στις τοπικές εκλογές, εις βάρος του θεσμού των δημάρχων·

20. προτρέπει τις αρχές της Γεωργίας να βελτιώσουν τον μηχανισμό μεταφοράς χρηματοδοτικών πόρων στην τοπική αυτοδιοίκηση και για τις ανάγκες περιφερειακής ανάπτυξης της χώρας. Ζητεί να αυξηθεί η συμμετοχή του Υπουργείου Περιφερειακής Ανάπτυξης σ' αυτόν τον μηχανισμό και να καταργηθεί η αποκλειστικότητα του Υπουργείου Οικονομικών, το οποίο δεν μπορεί να ανταποκριθεί στις ανάγκες των περιφερειών εξίσου καλά με μια εξειδικευμένη προς τούτο υπηρεσία·

21. επισημαίνει την ανάγκη αποκέντρωσης της χρηματοδότησης στη Γεωργία. Οι περισσότεροι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης εξαρτώνται σε ποσοστό άνω του 90 % των εσόδων τους από τις κρατικές επιχορηγήσεις·

22. προτρέπει τις γεωργιανές αρχές να μεταρρυθμίσουν τον εκλογικό κώδικα της χώρας, έτσι ώστε να επιτρέπει τη συμμετοχή

ανεξάρτητων υποψηφίων στις τοπικές εκλογές. Κατ' αυτόν τον τρόπο θα περιοριστεί η πολιτικοποίηση της τοπικής αυτοδιοίκησης της Γεωργίας και θα επιτραπεί η εκλογή τοπικών ηγετών μεταξύ των στελεχών της·

23. συνιστά στις αρχές της Γεωργίας να επινοήσουν μηχανισμούς για τη μεγαλύτερη συμμετοχή εκπροσώπων των τοπικών αρχών στη χάραξη και την εφαρμογή της Στρατηγικής Περιφερειακής Ανάπτυξης και άλλων κρατικών εγγράφων που αφορούν την ανάπτυξη συγκεκριμένων δήμων·

24. επιμένει στη δυνατότητα συμμετοχής εκπροσώπων των τοπικών αρχών της Γεωργίας, παράλληλα με τους εκπροσώπους των κεντρικών κρατικών αρχών, και από όσο το δυνατόν πρώιμο στάδιο, στην επεξεργασία των συμφωνιών, των εκθέσεων και των σχεδίων δράσης στο πλαίσιο των διμερών σχέσεων ΕΕ-Γεωργίας και, ιδιαίτερα, στο πλαίσιο της ΕΠΓ και της χάραξης και εφαρμογής του Εθνικού Ενδεικτικού Προγράμματος (ΕΕΠ)·

25. καλεί την κυβέρνηση της Γεωργίας να αναπτύξει μηχανισμούς διαλόγου και διαβούλευσης με τις τοπικές αρχές, τους κοινωνικούς εταίρους και την κοινωνία των πολιτών και συμμετοχής τους στις διαδικασίες συνεργασίας με την ΕΕ·

26. συνιστά να συμμετέχουν οι τοπικές αρχές στην υλοποίηση προγραμμάτων στους τέσσερις κύριους τομείς που αναφέρονται στο έγγραφο στρατηγικής του ΕΝΠΙ για τη διασυνοριακή συνεργασία κατά την περίοδο 2007-2013:

— οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη,

— προστασία του περιβάλλοντος, της υγείας και πάταξη του οργανωμένου εγκλήματος,

— θέματα που αφορούν τις διασυνοριακές μεταφορές,

— διαπροσωπικές σχέσεις.

Συνιστά την ανάληψη δράσης μέσω έργων μικρότερης κλίμακας, μεταξύ των οποίων θα δοθεί προτεραιότητα σε όσα αποσκοπούν στη βελτίωση του επιπέδου διαβίωσης του πληθυσμού·

27. τονίζει τον ρόλο των τοπικών ΜΚΟ και των τοπικών μέσων ενημέρωσης ως θεματοφύλακων και ελεγκτών της ορθής λειτουργίας των τοπικών αρχών, της διαφάνειας των δραστηριοτήτων τους και των αποτελεσμάτων των εργασιών τους. Τα μέσα ενημέρωσης και οι ΜΚΟ διαδραματίζουν επίσης σημαντικότατο ρόλο στην ανάληψη των συγκεκριμένων προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι τοπικές αρχές και κοινότητες και στο διάλογο σχετικά με τις πιθανές λύσεις και την εφαρμογή τους·

28. καλεί τα ευρωπαϊκά όργανα να προσφέρουν μεγαλύτερη στήριξη στις τοπικές ΜΚΟ και στα τοπικά μέσα ενημέρωσης της Γεωργίας·

Προτεραιότητες για την περιφερειακή ανάπτυξη

29. παρατηρεί με χαρά ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναγνώρισε την περιφερειακή ανάπτυξη και τη στήριξη του γεωργικού τομέα ως σημαντικούς τομείς της συνέχισης ή ακόμη και της αύξησης της βοήθειας προς τη Γεωργία στο πλαίσιο του Εθνικού Ενδεικτικού Προγράμματος για τα έτη 2011-2013·

30. επικροτεί τη δημιουργία στη Γεωργία (το 2009) Υπουργείου Περιφερειακής Ανάπτυξης και Υποδομών, το οποίο αποτελεί πλέον σημαντικό εταίρο της ΕΕ·

31. εκφράζει την ικανοποίησή της για το γεγονός ότι οι γεωργιανές αρχές συμπεριέλαβαν μεταξύ των πολιτικών τους προτεραιοτήτων την περιφερειακή ανάπτυξη, με σκοπό την ενίσχυση της οικονομίας της χώρας, και εκτιμά τις προσπάθειες και τις επιτυχίες της Γεωργίας σε αυτόν τον τομέα. Ταυτόχρονα, εφιστά την προσοχή στο γεγονός ότι υπάρχουν πολλά που πρέπει να γίνουν ακόμη, ιδίως όσον αφορά την ανάπτυξη μιας προσέγγισης από τη βάση προς την κορυφή·

32. προτρέπει τις γεωργιανές αρχές να συνεχίσουν το πρόγραμμα «Γεωργία χωρίς φτώχεια», που είχαν ξεκινήσει ήδη πριν από τον πόλεμο του 2008, και να αναπτύξουν σύστημα ασφάλισης υγείας για τις φτωχότερες ομάδες του πληθυσμού. Η φτώχεια παραμένει σημαντικό πρόβλημα στη Γεωργία, το οποίο πρέπει να επιλυθεί με τη βοήθεια της ΕΕ·

33. συνιστά στις γεωργιανές αρχές να ξεκινήσουν, με τη συνδρομή της ΕΕ, ενεργό και αποφασιστική καταπολέμηση της ανεργίας, η οποία παραμένει πολύ σημαντικό πρόβλημα, ιδίως στις αγροτικές περιοχές. Συνιστά επίσης να δημιουργηθούν οργανισμοί με αποστολή την παρακολούθηση και την αντιμετώπιση της ανεργίας. Άλλο σημαντικό πρόβλημα που πρέπει να διευθετηθεί είναι το χάσμα ανάμεσα στην εκπαίδευση και τις δεξιότητες και την κατάρτιση του πληθυσμού και στις πραγματικές ανάγκες της αγοράς εργασίας·

34. εφιστά την προσοχή στην ανάγκη να συνεχισθούν οι μεταρρυθμίσεις και η ανάπτυξη της γεωργίας της χώρας. Προτρέπει τις γεωργιανές αρχές να συμφωνήσουν την οριστική μορφή της εθνικής στρατηγικής για τη ανάπτυξη της γεωργίας και επίσης να αυξήσουν τις δημόσιες επενδύσεις και να ενθαρρύνουν τις ιδιωτικές στον γεωργικό τομέα. Αυτό το τελευταίο θεωρείται απολύτως απαραίτητο, καθώς η μεγαλύτερη ομάδα γεωργιανών πολιτών που βρίσκονται κάτω από το όριο της φτώχειας ζει ακριβώς στις αγροτικές περιοχές·

35. εκτιμά τις προσπάθειες της Γεωργίας για τη βελτίωση της ποιότητας των στατιστικών της ερευνών και, ειδικότερα, την ψήφιση νέου σχετικού νόμου, ο οποίος προβλέπει τη δημιουργία Στατιστικής Υπηρεσίας. Συνιστά στα όργανα και στα κράτη μέλη της ΕΕ να παράσχουν τη συνδρομή τους στην εφαρμογή αυτού του νόμου·

36. καλεί τα ευρωπαϊκά όργανα και τα κράτη μέλη της ΕΕ να βοηθήσουν τη Γεωργία στην προετοιμασία και στη διεξαγωγή των στατιστικών ερευνών, καθώς και στην αξιολόγηση των αποτελεσμάτων τους. Χωρίς ακριβή και εξειδικευμένα δεδομένα για κάθε περιφέρεια, είναι αδύνατο να υπάρξει αποτελεσματική περιφερειακή πολιτική ή περιφερειακή ανάπτυξη·

37. συνιστά να υποστηρίξει η ΕΕ την επεξεργασία χωροταξικού σχεδίου στη Γεωργία·

38. υπογραμμίζει τη μεγάλη σοβαρότητα του προβλήματος της προστασίας του περιβάλλοντος στη Γεωργία. Οι φυσικοί πόροι (ύδατα, δάση, ακτές, όρη, αέρας κλπ.) έχουν τεράστια σημασία για την οικονομία της χώρας. Συνιστά στη Γεωργία να συνεχίσει τις εργασίες της για την ανάπτυξη στρατηγικής για το φυσικό περιβάλλον και κώδικα για την προστασία του. Την προτρέπει να αναπτύξει, με την ενεργό συνδρομή της ΕΕ, πολιτική για την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και τη βιώσιμη ανάπτυξη της χώρας·

39. επισημαίνει την ανάγκη στήριξης των επιστημονικών και των οικονομικών καινοτομιών στη Γεωργία και προτρέπει τα ευρωπαϊκά όργανα να δώσουν ιδιαίτερη προσοχή σ' αυτό το θέμα·

40. προτρέπει τις αρχές της Γεωργίας να υιοθετήσουν μια συνεπή πολιτική για την τοπική οικονομική ανάπτυξη και την ανάπτυξη των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων σε περιφερειακό επίπεδο. Σ' αυτό μπορούν να βοηθήσουν οι επενδύσεις στις τοπικές υποδομές και τα χαμηλότοκα δάνεια·

Περιφερειακή συνεργασία

41. επισημαίνει ότι η περιφερειακή και η διασυνοριακή συνεργασία αποτελεί σημαντικό στοιχείο της διαδικασίας επίλυσης κοινών προβλημάτων σε τομείς όπως η διαχείριση των υδάτων, η καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος, οι μεταφορές, οι ξένες επενδύσεις, η ενέργεια, η προστασία του περιβάλλοντος και η κλιματική αλλαγή·

42. προτρέπει τις τοπικές αρχές της Γεωργίας να καταβάλουν προσπάθειες για την ενθάρρυνση της διαπεριφερειακής συνεργασίας μεταξύ των περιφερειών της χώρας και την προώθηση της συμμετοχής τους σε διεθνή δίκτυα συνεργασίας. Επί του ίδιου θέματος, συνιστά στην κεντρική κυβέρνηση να ρυθμίσει τα ζητήματα που αφορούν την εδαφική διαίρεση της χώρας, τον ορισμό της περιφέρειας και τον προσδιορισμό των αρμοδιοτήτων της·

43. επικροτεί τη θέση σε εφαρμογή της Ολοκληρωμένης Διαχείρισης των Συνόρων του Νότιου Καυκάσου και τη σύσταση του νέου διοικητικού συμβουλίου του Περιφερειακού Κέντρου Περιβάλλοντος του Καυκάσου και ζητεί να συνεχιστεί το Πρόγραμμα για την Καταπολέμηση των Ναρκωτικών στον Νότιο Καύκασο. Όλες αυτές οι πρωτοβουλίες αποτελούν πολύ σημαντικό μέσο για την προαγωγή της διαπεριφερειακής συνεργασίας και της σταθερότητας στον Νότιο Καύκασο·

44. προτείνει να αναπτυχθεί μια πραγματικά «εδαφική» διάσταση της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης και, για τον σκοπό αυτό, καλεί τα κράτη μέλη της ΕΕ και τις χώρες εταίρους της, συμπεριλαμβανομένης της Γεωργίας, να υπογράψουν πολυμερή συμφωνία που θα καθιστά δυνατή την ίδρυση Ευρωπαϊκού Ομίλου Εδαφικής Συνεργασίας (ΕΟΕΣ) στις χώρες εταίρους της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης, συμπεριλαμβανομένης της Γεωργίας. Ο ΕΟΕΣ θα συμβάλει στην ενίσχυση της συνεργασίας, καθώς και στην ανάπτυξη των διασυνοριακών σχέσεων, της ανταλλαγής εμπειριών και των διαπροσωπικών επαφών μεταξύ των τοπικών και περιφερειακών αρχών της Γεωργίας και των κρατών μελών της ΕΕ·

45. σύμφωνα με τις συστάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής θα αναλάβει σύντομες προσπάθειες για την εξεύρεση τρόπων συστηματικού διαλόγου και στενότερης συνεργασίας μεταξύ των περιφερειακών και τοπικών αρχών (ΠΤΑ) των κρατών μελών της ΕΕ με τις χώρες εταίρους της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης, ιδίως μέσω της οργάνωσης ετήσιας συνδιάσκεψης της ΕΕ και των περιφερειακών και τοπικών αρχών των χωρών της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης·

46. συντάσσεται με την έκκληση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για στενότερη πολυμερή συνεργασία που θα περιλαμβάνει τη Βόρεια Διάσταση και τη Συνέργεια του Ευξείνου Πόντου. Συνιστά τη διασύνδεση των πολυμερών πρωτοβουλιών που αναπτύσσονται στο πλαίσιο του ΕΕΠ, όπως της Συνέργειας του Ευξείνου Πόντου και της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης, με σκοπό την ανάπτυξη των διμερών σχέσεων ΕΕ-Γεωργίας·

Η ιδιαίτερη κατάσταση των περιφερειών που κατοικούνται από εθνικές μειονότητες

47. επικροτεί την υιοθέτηση από τις γεωργιανές αρχές μιας Εθνικής Στρατηγικής για την Ενσωμάτωση, η οποία αποσκοπεί, μεταξύ άλλων, στη βελτίωση των υποδομών στις περιφέρειες που κατοικούνται από εθνικές μειονότητες. Παρά τις προσπάθειες αυτές, παρατηρεί εντούτοις ότι η ενσωμάτωση και τα δικαιώματα των εθνικών μειονοτήτων στη Γεωργία παραμένουν λόγος ανησυχίας·

48. επικροτεί τις μέχρι στιγμής προσπάθειες των γεωργιανών αρχών για τη βελτίωση της γνώσης της εθνικής γλώσσας από τα μέλη των μειονοτήτων και τη μετάφραση, στις γλώσσες των μειονοτήτων, των σχολικών εγχειριδίων που χρησιμοποιούνται στο επίσημο εκπαιδευτικό πρόγραμμα. Πρόκειται για ένα σημαντικό βήμα προς την τυποποίηση της εκπαίδευσης στο σύνολο της χώρας. Θα πρέπει οπωσδήποτε να συνεχιστεί και να ενισχυθεί η δράση προς αυτήν την κατεύθυνση, διότι η άγνοια της γεωργιανής γλώσσας μεταξύ των μελών των μειονοτήτων εξακολουθεί να αποτελεί σημαντική πρόκληση·

49. καλεί τα όργανα της ΕΕ να δώσουν ιδιαίτερη προσοχή στα περιστατικά διακρίσεων για λόγους εθνοτικής προέλευσης ή θρησκείας στη Γεωργία και να παράσχουν κάθε δυνατή βοήθεια (τεχνική, εξειδικευμένη και οικονομική) για την ανάπτυξη νομοθετικών και θεσμικών ρυθμίσεων που προωθούν τον σεβασμό των δικαιωμάτων των μειονοτήτων και την ενίσχυση της κοινωνικής και πολιτικής τους ενσωμάτωσης·

50. προτρέπει τα όργανα της ΕΕ και τους άλλους διεθνείς οργανισμούς που ενδιαφέρονται για τα ζητήματα της Γεωργίας να προωθήσουν εκπαιδευτικές ενημερωτικές δράσεις για την καλύτερη επίγνωση των νομικών, πολιτικών και ατομικών δικαιωμάτων των μελών των εθνικών και των θρησκευτικών μειονοτήτων της Γεωργίας·

51. καλεί τις κεντρικές αρχές της Γεωργίας να αναπτύξουν κατάλληλους μηχανισμούς για την αποτροπή του αποκλεισμού των μελών των μειονοτήτων από τον κοινωνικό και πολιτικό βίο της χώρας και από την ενασχόλησή τους με τα κοινά·

52. προτρέπει τις γεωργιανές αρχές να αναπτύξουν συγκεκριμένη πολιτική για τον πραγματικό εντοπισμό και την ταχεία και αποτελεσματική λύση των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν σήμερα οι μειονότητες, με την ενεργό συμμετοχή όλων των ενδιαφερόμενων φορέων και προπαντός των εκπροσώπων των κεντρικών αρχών, της τοπικής αυτοδιοίκησης και των μειονοτήτων, αλλά και των οργάνων της κοινωνίας των πολιτών, του ιδιωτικού τομέα, των τοπικών κοινοτήτων και των διεθνών οργανισμών·

53. υπογραμμίζει τη θεμελιώδη σημασία της κοινής ευθύνης και του συντονισμού των δράσεων της κυβέρνησης, της αυτοδιοίκησης και των ΜΚΟ σε σχέση με τις εθνικές και τις θρησκευτικές μειονότητες της Γεωργίας·

Η ιδιαίτερη κατάσταση των περιφερειών που επλήγησαν από τη σύρραξη

54. επικροτεί τη συμβολή της ΕΕ στον τερματισμό και στην αντιμετώπιση των συνεπειών του ρωσο-γεωργιανού πολέμου τον Αύγουστο του 2008, τη σύσταση Αποστολής Επιτήρησης της ΕΕ (ΑΕΕΕ) στη Γεωργία και τη βοήθεια που πρόσφερε η ΕΕ για τη μεταπολεμική ανασυγκρότηση της χώρας·

55. εκτιμά και υπογραμμίζει τη σημασία της ενεργού συμμετοχής της ΕΕ, παράλληλα με τον ΟΗΕ και τον ΟΟΣΑ, στις «συνομιλίες της Γενεύης», που ξεκίνησαν το 2008 ως φόρουμ διαλόγου και πλατφόρμα για τη διαδικασία επίλυσης της διένεξης·

56. χαιρετίζει τη συνεχιζόμενη συνεργασία μεταξύ NATO και Γεωργίας σε δημοκρατικές, θεσμικές και αμυντικές μεταρρυθμίσεις, με στόχο την προετοιμασία της Γεωργίας για ενδεχόμενη προσχώρηση στη Συμμαχία και την περαιτέρω σταθερότητα στην περιοχή·

57. τονίζει ότι η ΕΕ εξακολουθεί να αναγνωρίζει την εδαφική ακεραιότητα και το απαραβίαστο των συνόρων της Γεωργίας και ότι υποστηρίζει σθεναρά την ειρηνική διεύθετηση των συγκρούσεων·

58. συνιστά όπως τόσο η Αποστολή Επιτήρησης όσο και ο Ειδικός Εντεταλμένος της ΕΕ για τον Νότιο Καύκασο συνεχίσουν να παρακολουθούν εκ του σύνεγγυς την εξέλιξη των γεγονότων στις περιοχές που επλήγησαν από τη σύρραξη·

59. αναμένει από τη Ρωσία να σεβαστεί τους όρους των συμφωνιών που υπέγραψε τον Αύγουστο του 2008 για τον τερματισμό της σύρραξης, να αποσύρει τις στρατιωτικές της δυνάμεις στις θέσεις που κατείχαν πριν από την έναρξη των εχθροπραξιών και να πάψει να εμποδίζει την πρόσβαση της Αποστολής Επιτήρησης στην Αμπχαζία και τη Νότια Οσετία·

60. παρατηρεί με ικανοποίηση ότι οι γεωργιανές αρχές υιοθέτησαν και έθεσαν σε εφαρμογή συγκεκριμένη εθνική στρατηγική για τους εκτοπισθέντες στο εσωτερικό της χώρας για την περίοδο 2009-2012, η οποία καλύπτει όλα τα άτομα που βρίσκονται σε τέτοια κατάσταση·

61. εκτιμά το θετικό βήμα της υιοθέτησης από τη γεωργιανή κυβέρνηση τον Ιανουάριο του 2010 «Εθνικής στρατηγικής για τα κατεχόμενα εδάφη: δέσμευση μέσω της συνεργασίας», όπως και την πρόθεσή της να τροποποιήσει τον «Νόμο για τα κατεχόμενα εδάφη», για τον οποίο το Συμβούλιο της Ευρώπης είχε εκφράσει σοβαρές επιφυλάξεις·

62. τάσσεται σθεναρά υπέρ της συνέχισης της παροχής βοήθειας στις περιφέρειες που επλήγησαν από την πρόσφατη σύρραξη. Θεωρεί ότι θα πρέπει να διατεθούν περισσότεροι πόροι, ιδίως για την παροχή βοήθειας στους πρόσφυγες και στους εκτοπισθέντες στο εσωτερικό της χώρας, για την ανοικοδόμηση των κατοικιών και των υποδομών, για τη στήριξη του διαλόγου μεταξύ των τοπικών κοινοτήτων και για μέτρα αποκατάστασης του κλίματος εμπιστοσύνης·

Τελικές παρατηρήσεις

63. υπογραμμίζει ότι από την «Επανάσταση των ρόδων», με την οποία ξεκίνησε η περίοδος των αλλαγών και των μεταρρυθμίσεων στη Γεωργία, έχουν περάσει μόνο έξι χρόνια, κατά τα οποία η χώρα επλήγη από πολεμική σύρραξη και από τις επιπτώσεις της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης. Παρά το μικρό αυτό χρονικό διάστημα και τις δυσκολίες που συνάντησε, η Γεωργία κατάφερε να σημειώσει σημαντική πρόοδο στην πορεία προς τη δημοκρατία, την οικονομία της αγοράς και την ανάπτυξη·

64. εφιστά την προσοχή στη μεγάλη σημασία που έχει η στήριξη της ΕΕ για την τοπική αυτοδιοίκηση και την περιφερειακή ανάπτυξη της Γεωργίας, χώρας η οποία βρίσκεται σε μια πολιτικά ασταθή περιοχή του κόσμου, με συχνές αλλαγές εξουσίας, και η οποία μετά τη διάλυση της Σοβιετικής Ένωσης έχει βιώσει πάνω από δέκα ένοπλες ή «παγωμένες» συγκρούσεις. Η Γεωργία βρίσκεται σε μια περιοχή με μεγάλη εθνική, γλωσσική, θρησκευτική και ιστορική ποικιλομορφία, μέχρι στιγμής χωρίς ανεπτυγμένες δημοκρατικές παραδόσεις ευρωπαϊκού τύπου. Γι' αυτό, οι επενδύσεις στην ανάπτυξη και την ενίσχυση των τοπικών αρχών, της τοπικής αυτονομίας και της περιφερειακής ανάπτυξης της Γεωργίας έχουν θεμελιώδη σημασία τόσο για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων όσο και για τον εκδημοκρατισμό της χώρας. Συμβάλλουν επίσης στην προώθηση των ευρωπαϊκών αξιών και στην ανάπτυξη της εμπιστοσύνης των γεωργιανών πολιτών στην ΕΕ·

65. υπενθυμίζει ότι έχει κεφαλαιώδη σημασία για την ΕΕ η πολιτική και οικονομική ανάπτυξη της Γεωργίας, μιας χώρας που γειτνιάζει άμεσα με την ΕΕ και βρίσκεται σε μια στρατηγική περιοχή του κόσμου λόγω της διέλευσης αγωγών ενεργειακού εφοδιασμού και της εγγύτητάς της σε περιοχές πολιτικής αστάθειας. Η υποστήριξη της Γεωργίας και των προσπαθειών της να προσεγγίσει την ΕΕ θα πρέπει να αποτελέσει μία από τις προτεραιότητες της Ένωσης.

Βρυξέλλες, 6 Οκτωβρίου 2010.

Η Πρόεδρος
της Επιτροπής των Περιφερειών
Mercedes BRESSO

Τιμή συνδρομής 2011 (χωρίς ΦΠΑ, συμπεριλαμβανομένων των εξόδων ταχυδρομείου για κανονική αποστολή)

Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ, σειρές L + C, μόνο έντυπη έκδοση	22 επίσημες γλώσσες της ΕΕ	1 100 EUR ετησίως
Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ, σειρές L + C, έντυπη έκδοση + ετήσιο DVD	22 επίσημες γλώσσες της ΕΕ	1 200 EUR ετησίως
Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ, σειρά L, μόνο έντυπη έκδοση	22 επίσημες γλώσσες της ΕΕ	770 EUR ετησίως
Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ, σειρές L + C, μηνιαίο συγκεντρωτικό DVD	22 επίσημες γλώσσες της ΕΕ	400 EUR ετησίως
Συμπλήρωμα της Επίσημης Εφημερίδας, σειρά S — Δημόσιες συμβάσεις και διαγωνισμοί, DVD, μία έκδοση την εβδομάδα	πολύγλωσσο: 23 επίσημες γλώσσες της ΕΕ	300 EUR ετησίως
Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ, σειρά C — Διαγωνισμοί	γλώσσα(-ες) ανάλογα με το διαγωνισμό	50 EUR ετησίως

Η συνδρομή στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, που εκδίδεται στις επίσημες γλώσσες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, είναι δυνατή σε 22 γλωσσικές εκδόσεις. Περιλαμβάνει τις σειρές L (Νομοθεσία) και C (Ανακοινώσεις και Πληροφορίες).

Για κάθε γλωσσική έκδοση απαιτείται ξεχωριστή συνδρομή.

Σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 920/2005 του Συμβουλίου, που δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα L 156 της 18ης Ιουνίου 2005, τα θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν υποχρεούνται, προσωρινά, να συντάσσουν και να δημοσιεύουν στα ιρλανδικά όλες τις πράξεις. Γι' αυτό, η Επίσημη Εφημερίδα στα ιρλανδικά πωλείται ξεχωριστά.

Η συνδρομή για το Συμπλήρωμα της Επίσημης Εφημερίδας (σειρά S — Δημόσιες συμβάσεις και διαγωνισμοί) περιλαμβάνει 23 επίσημες γλωσσικές εκδόσεις σε ένα ενιαίο πολύγλωσσο DVD.

Με απλή αίτηση, οι συνδρομητές της *Επίσημης Εφημερίδας της Ευρωπαϊκής Ένωσης* έχουν δικαίωμα να λαμβάνουν διάφορα παραρτήματα της Επίσημης Εφημερίδας. Ενημερώνονται για την έκδοση των παραρτημάτων με «Σημείωμα προς τον αναγνώστη» που δημοσιεύεται στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Πωλήσεις και συνδρομές

Συνδρομές σε διάφορες τιμολογημένες περιοδικές εκδόσεις, όπως η *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, διατίθενται στους εμπορικούς μας αντιπροσώπους. Κατάλογο των εμπορικών μας αντιπροσώπων θα βρείτε στο Διαδίκτυο, στη διεύθυνση:

http://publications.europa.eu/others/agents/index_el.htm

Το EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) παρέχει άμεση και δωρεάν πρόσβαση στο δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ο ιστοχώρος αυτός επιτρέπει την πρόσβαση στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* καθώς και στις συνθήκες, στη νομοθεσία, στη νομολογία και στις προπαρασκευαστικές πράξεις.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την Ευρωπαϊκή Ένωση: <http://europa.eu>

